PRECIS 5

APPEL | BULUT | JOHANSSON |
JÄÄSKELÄINEN | MÄÄTTÄ | TIALA

Sanoma Pro Oy
Helsinki

Tiedustelut

Sanoma Pro Oy, Helsinki
puh. 020 391 000
sähköposti: asiakaspalvelu@sanomapro.fi

www.sanomapro.fi

Kustantaja: Sanoma Pro Oy
Tämä aineisto on digitaalinen rinnakkaisversio
tuotteesta ISBN 978-952-63-3588-9 Precis 5

6 kk lisenssi
ISBN 978-952-63-3965-8

48 kk lisenssi
ISBN 978-952-63-3966-5

Toimitus: Kirsi Sinko
Ulkoasu: Veera Alanko
Taitto: Marianne Syrjälä
Kuvatoimitus: Anita Kokkila
Kuvitus: Mari Ahokoivu

© Martin Appel, Sonja Bulut,
Katja Johansson, Minna Jääskeläinen,
Olli Määttä, Tuija Tiala ja Sanoma Pro Oy

Kopiointiehdot
Tämä teos on digitaalinen oppikirja,
joka on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61).

Logot

Lyssna.
Kuuntele.

Lyssna och upprepa.
Kuuntele ja toista.

Titta.
Katso video.

Blogga.
Kirjoita blogia.
Skriv.
Kirjoita.
Skapa.
Luo uutta.
Vlogga.
Tee videoblogi.
Spela in.
Videoi tai äänitä.
Presentera.
Esittele kuvin, äänin ja tekstein.

Kieliopin teoria

Kieliopin kertaus

Lyhenteet

s.sv.	sverigesvenska, ruotsinruotsia
f.sv.	finlandssvenska, suomenruotsia
tpm.	taipumaton
puhek.	puhekieltä

Lataa ilmainen sanastosovellus puhelimeesi.

Lisätietoja
www.sanomapro.fi

5

PRECIS IKEC!?

Hejsan igen!

Olet kulkenut jo mukavan matkan *Precis*-sarjan parissa ja saanut runsaasti eväitä ruotsin puhumiseen. Ehkäpä käytät ruotsin kielen taitojasi tulevaisuudessa myös jatko-opinnoissa tai työelämässä, kuten esimerkiksi suomenkielisen lukion käyneet Jaan Siitonen tai Aleksi Maunumäki, joihin tutustut tässä viidennessä kurssissa. Voisiko sinusta tulla yrittäjä tulevaisuudessa? Miltä näyttää tulevaisuuden työelämä? Mitä asioita arvostat eniten omassa elämässäsi? Muiden muassa näitä kysymyksiä pohdit kurssin aikana. Samalla saat tietoa mahdollisuuksista opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä.

Kurssilla harjoittelet aktiivisesti työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja, niin suullista kuin kirjallistakin ilmaisua. Laadit esimerkiksi työhakemuksen ja CV:n sekä valmistaudut työhaastatteluun. Mitäpä jos tekisitkin CV:n videolle? Bra att veta -osioiden avulla opit puhelinkeskustelussa, osto-, myynti- ja palvelutilanteissa tarvittavia fraaseja.

Logga in med koden -osioissa kertaat sivulauseen muodostamista, kysymysten esittämistä ja epämääräisiä pronomineja. Knäck koden -osioiden avulla opit lisää sivulauseesta ja uusia pronomineja. Uusia opittavia asioita ovat myös erisnimen suku ja s-passiivi. OBS!-ruudut kertovat sinulle ruotsin kielen erityispiirteistä.

Käytä aktiivisesti oppimaasi. Uskalla, erehdy, korjaa ja onnistu! Nauti kaikesta, mitä osaat ja opit! Kielitaito on pääomaasi nyt ja tulevaisuudessa.

Vi önskar Dig roliga, givande och upplevelserika stunder med svenskan och Precis-materialet!

Precis-oppimateriaalin tekijät

DEL | TEXT | TEMA | BRA att veta

Del 1 Sök sommarjobb 6	**1** Jakten på sommarjobb 10	**Sommarjobb** Kesätöissä 18	Puhelinfraaseja 22
Del 2 Plugga på svenska 46	**2** Studentliv – frihet under ansvar 48	**Studier** Lukiossa ..... 58 Lukion jälkeen ..... 61 Tenttiin pänttäystä 65	
Del 3 Jobba i Norden 76	**3** Därför behöver du svenska på jobbet 82	**Jobb** Työn hakeminen ..... 91 Töissä ..... 94 Ilman työtä 97	
Del 4 Starta eget 108	**4** Jobba hårt och lyckas 110	**Företagsamhet** Ominaisuuksia ..... 120 Yrityksessä ..... 122 Yrittäjänä ..... 124 Tiloja 129	Osto-, myynti- ja palvelufraaseja 126
Del 5 Sikta mot framtiden 140	**5** Hitta rätt i livet 142	**Välbefinnande** Päivän hyvä työ ..... 152 Hyppää oravanpyörästä 153	Tartu tilaisuuteen 154

Substantiivien taivutusluokat -taulukko 168
Verbien taivutusluokat -taulukko 168
Epäsäännölliset verbit 169
Kielioppitermit 173

KUL att veta

LYSSNA OCH UPPREPA.

KNÄCK KODEN

LOGGA IN MED KODEN

OBS!

	ö 14	Alistuskonjunktiolla alkavat sivulauseet ..... 30 Lisää alistuskonjunktioita.... 34 Pronominit: *allt/allting*, *alla* ja *varje* ..... 38 Pronominit: *var och en*, *varenda* ja *all*..... 40	Paikan prepositioita 26
Studentnationer ..... 54 Så pluggar du på svenska i Finland 64	Tekstin sanoja..... 52, 53	Erisnimen suku ..... 68 Pronominit: *varannan* ja *var* 74	Painotus opiskelusanoissa ..... 56 Opiskelija ruotsiksi 57
Din syster kan vara en man..... 79 Om Nordjobb..... 99 Kulturella skillnader i arbetslivet..... 100	Tekstin sanoja..... 88	Kysymys-sanoista ..... 102 Pronominit: *annan*, *båda* ja *själv*..... 104, 106	Ammattisanat ja artikkeli ..... 78 Muita verbejä *säga*-verbin sijaan..... 87 Ruotsissa yksikkö, suomessa monikko ja päinvastoin 95
	Tekstin yhdyssanoja... 115	Pronomini: *den ena – den andra*..... 132 Partisiipin preesens 135	Lyhenteiden ääntäminen ruotsissa..... 128
	be- ja *för-* etuliitteet 147	S-passiivi..... 160	Samalla sanalla eri prepositioita..... 148

DEL

1

Sök sommarjobb

Kurssin ensimmäisen osan aiheita ovat kesätyö ja työn hakeminen. Testaat, millainen kesätyö sinulle sopii. Saat vinkkejä kesätyön hakemiseen ja teet oman työhakemuksen ja CV:n.

TAVOITTEET

- osaat kertoa kesätyöstäsi
- harjoittelet asiointia puhelimessa
- harjoittelet työhakemuksen tekemistä ja työhaastattelutilannetta
- kertaat sivulauseen sanajärjestyksen ja opit lisää sivulauseen aloittavia sanoja
- opit pronominit *var och en* ja *varenda*

LYSSNA OCH SKRIV.

1

A Loma on ohi ja opiskelijat kertovat kesätyökokemuksistaan. Kuuntele ja kirjoita lyhyesti suomeksi, mitä töitä he tekivät ja millaisia kokemuksia heillä oli.

klippa II leikata

1	2	3	4

JOBBA MED KOMPISEN.

1

B Haastattele pariasi kesätöistä.

Har du någonsin sommarjobbat? Var?

Hur var det? Vad var det bästa?

Var skulle du vilja sommarjobba? Varför?

GÖR TESTET.

2 **A** Millaista kesätyötä haluaisit tehdä?
Valitse jokaisesta kohdasta yksi vaihtoehto.

Vilket sommarjobb passar dig?

Du har äntligen fått en lista på lediga sommarjobb i din hemstad.
Välj det alternativ som passar dig bäst så får du svaret.

1 Arbetsplatsen
- **a** Jag vill jobba både ute och inne.
- **b** Jag älskar att jobba utomhus.
- **c** Kan man jobba hemifrån?
- **d** Jag vill absolut jobba inomhus.

2 Arbetstiderna
- **a** Jag kan även jobba sena kvällar.
- **b** Jag hatar inte tidiga morgnar.
- **c** Arbetstider, vad är det?
- **d** Jag jobbar helst från 9 till 16.

3 Arbetsuppgifterna
- **a** Jag tycker om liv och människor omkring mig.
- **b** Jag gillar fysiskt arbete.
- **c** Jag jobbar med datorn, bara någon betalar för det.
- **d** Jag gillar kundservice, som att visa vägen, svara på frågor och välkomna folk.

4 Arbetskamrater
- **a** Jag jobbar gärna i team.
- **b** Jag gillar andra men vill också vara för mig själv.
- **c** Nej, tack. Jag klarar mig ensam.
- **d** Jag jobbar helst självständigt.

5 Det bästa med sommarjobb är ...
- **a** att dagarna går så fort och att jag träffar mycket folk.
- **b** att jag får träna och tjäna pengar samtidigt.
- **c** att det känns som om jag inte alls jobbar.
- **d** att jag har hela långa kvällen ledig.

LÄS.

2 **B** Laske, mitä vastauksia sait eniten, niin selviää, mikä kesätyö sopii sinulle.

Resultat

Flest a: Kafébiträde

Att jobba på ett kafé är perfekt om du vill träffa folk! Det är förstås viktigt att du är glad och positiv. På sommaren har många kaféer uteserveringar. Då får du även jobba utomhus.

Tre andra jobb som passar dig
- tränare (du tränar barn i fotboll, simning eller någon annan gren)
- vikarie inom äldreomsorgen (du jobbar på ett hem för gamla)
- butiksbiträde (du jobbar i en mataffär)

Flest b: Tidningsbud

Tidningsbudet är den som ser till att folk får sin dagstidning hem i brevlådan. Jobbet börjar väldigt tidigt, och det är fysiskt krävande. Fördelen är att du får mycket motion och frisk luft.

Tre andra jobb som passar dig
- festivalarbetare (du hjälper till med praktiska saker på olika evenemang)
- trädgårdsarbetare (du rensar ogräs)
- reklamutdelare (du delar ut reklam i brevlådorna eller på stan)

Flest c: Bloggare

En del företag anställer faktiskt bloggare! Din uppgift blir alltså att skriva om företaget och dess produkter. Ofta kan du jobba hemifrån, och du kan också jobba sent på natten om du vill.

Tre andra jobb som passar dig
- journalist (du skriver texter på en sajt eller för en tidning)
- supporttekniker (du hjälper folk med deras datorproblem)
- sajtmakare (du skapar sajter eller appar)

Flest d: Receptionist

På sommaren behövs det extra personal på hotell och vandrarhem. Här får du träffa turister och hjälpa dem med olika frågor. Det är bra om du kan flera språk.

Tre andra jobb som passar dig
- telefonist (du svarar i telefon på ett företag)
- guide (du guidar turister)
- kontorist (du jobbar med administrativa uppgifter)

TEXT 1

Jakten på sommarjobb

Hur får man det bästa sommarjobbet?
Eller ett sommarjobb överhuvudtaget?

Mirjam Malik på informationskontoret Unginfo i Helsingfors tipsar om hur du fixar sommarjobb.

Är det svårt att hitta sommarjobb om man inte är myndig?
– Är du under 18 år, får du inte ha för tunga jobb eller jobba på ställen som säljer alkohol. Du får inte heller ha ansvaret på arbetsplatsen. Annars är det fritt fram att söka!

Vilka jobb är lättast att få?
– Parkarbete, städjobb, kaféjobb eller jobb med äldre människor och barn. Många kommuner anställer också unga under 18 år.

När ska man börja söka sommarjobb?
– Börja redan i januari–februari! Ju tidigare du börjar söka, desto bättre chanser har du.

Hur gör man när man söker sommarjobb?
– Kolla lediga jobb på nätet och även i tidningar. Fråga i butiker och kaféer. Kanske känner din familj eller dina bekanta någon som behöver sommarjobbare. Det är inte fel att utnyttja kontakter!

Kan föräldrarna söka jobb åt sina barn?
– Man ska nog alltid söka jobb själv. Det gäller att vara modig och gå till arbetsplatsen. Då är det större chans att man får napp.

Hur skriver man en bra arbetsansökan?
– Läs igenom annonsen noggrant, så att du vet vad arbetsgivaren är ute efter. Skriv en ansökan som motsvarar platsen eller uppgifterna du söker.

Hurdan är en bra arbetstagare?
– Det är viktigt att du är punktlig. Kom i tid till arbetsintervjun och förstås till jobbet! Var flitig och ta ansvar. Du måste sköta dina arbetsuppgifter väl. Visa att du vill lära dig mer och att du alltid gör ditt bästa. Sommarjobbet är kanske inte ditt drömarbete, men vartenda jobb är en erfarenhet som kan leda dig vidare.

Har du ytterligare några tips till den som söker sommarjobb?
– Var aktiv och lyssna på vad arbetsgivaren har att säga. Om du får jobbet är det viktigt att kolla upp dina rättigheter och skyldigheter. Lycka till!

Lager- och industriarbete är ett populärt sommarjobb bland ungdomar.

TEXT 1

Jakten på sommarjobb

Kesätyön metsästys

det bästa **sommarjobbet**	parhaan **kesätyön**	**ett sommarjobb, -jobbet, -jobb, -jobben** 5
överhuvudtaget	ylipäätään	
på informationskontoret Unginfo	Nuorisoinfosta	
tipsar om	**antaa vinkkejä siitä**	**tipsa, tipsar, tipsade,** har **tipsat** I **om**
fixar	hankit	fixa, fixar, fixade, har fixat I
myndig	**täysi-ikäinen**	**myndig, -t, -a**
för tunga	**liian raskaita**	**tung, -t, -a**
på ställen	**paikoissa**	**ett ställe, stället, ställen, ställena** 4
säljer alkohol	**myyvät** alkoholia	**sälja, säljer, sålde,** har **sålt** IV
du får inte heller	**et myöskään saa**	**få, får, fick,** har **fått** IV
ha ansvaret på arbetsplatsen	**olla vastuussa työpaikalla**	**ansvar, ansvaret** **en arbetsplats, -platsen, -platser, -platserna** 3
annars	**muuten**	
är det fritt fram att **söka**	voit **hakea** vapaasti	**söka, söker, sökte,** har **sökt** II
lättast att få	**helpointa** saada	**lätt, -, -a**
park**arbete**	puisto**työtä**	**ett** park**arbete, -arbetet, -arbeten, -arbetena** 4
städjobb	siivoustyötä	
kommuner	kunnat	en kommun, kommunen, kommuner, kommunerna 3
anställer	**palkkaavat**	**anställa, anställer, anställde,** har **anställt** II
ju tidigare	**mitä aikaisemmin**	
desto bättre chanser	**sitä paremmat mahdollisuudet**	**en chans, chansen, chanser, chanserna** 3
kolla **lediga** jobb	katso **vapaita** työpaikkoja	kolla, kollar, kollade, har kollat I **ledig, -t, -a**
dina **bekanta**	**tuttavasi, tuttusi**	**en bekant, den bekanta, bekanta, de bekanta**
någon som **behöver**	jonkun, joka **tarvitsee**	**behöva, behöver, behövde,** har **behövt** II
en **sommarjobbare**	**kesätyöntekijän**	**en sommarjobbare, -jobbaren, -jobbare, -jobbarna** 5
det är inte **fel**	ei ole **väärin**	**fel** (tpm.)
utnyttja kontakter	**hyödyntää suhteita**	**utnyttja, utnyttjar, utnyttjade,** har **utnyttjat** I **en kontakt, kontakten, kontakter, kontakterna** 3

det gäller att vara modig	**on oltava rohkea**	**gälla, gäller, gällde,** har **gällt** II **modig, -t, -a**
man får napp	nappaa, onnistaa	ett napp, nappet, napp, nappen 5
en bra **arbetsansökan**	hyvä **työhakemus**	**en arbetsansökan, -ansökan, -ansökningar, -ansökningarna**
läs igenom	lue läpi	läsa igenom, läser igenom, läste igenom, har läst II igenom
annonsen	**ilmoitus**	**en annons, annonsen, annonser, annonserna** 3
noggrant	tarkasti, huolellisesti	
arbetsgivaren	**työnantaja**	**en arbetsgivare, -givaren, -givare, -givarna** 5
är ute efter	etsii, haluaa	
motsvarar	**vastaa**	**motsvara, motsvarar, motsvarade,** har **motsvarat** I
uppgifterna	**(työ)tehtäviä**	**en uppgift, uppgiften, uppgifter, uppgifterna** 3
en bra **arbetstagare**	hyvä **työntekijä**	**en arbetstagare, -tagaren, -tagare, -tagarna** 5
punktlig	**täsmällinen**	**punktlig, -t, -a**
i tid	**ajoissa**	
till arbetsintervjun	**työhaastatteluun**	**en arbetsintervju, -intervjun, -intervjuer, -intervjuerna** 3
ta ansvar	**ota vastuuta**	**ta, tar, tog,** har **tagit** IV
sköta	**hoitaa**	**sköta, sköter, skötte,** har **skött** II
vartenda jobb	joka ikinen työ	
en erfarenhet	**kokemus**	**en erfarenhet, erfarenheten, erfarenheter, erfarenheterna** 3
som kan **leda dig vidare**	joka voi **johdattaa sinua eteenpäin**	**leda, leder, ledde,** har **lett** II
ytterligare några **tips**	vielä joitakin **vinkkejä**	**ett tips, tipset, tips, tipsen** 5
har att säga	on sanottavaa	
kolla upp	tarkistaa	
dina rättigheter och skyldigheter	**oikeutesi ja velvollisuutesi**	**en rättighet, rättigheten, rättigheter, rättigheterna** 3 **en skyldighet, skyldigheten, skyldigheter, skyldigheterna** 3

LYSSNA OCH SVARA.

A Kuuntele Mirjam Malikin haastattelu kesätyöpaikan löytämisestä ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

1 Millaista kesätyötä alaikäinen ei saa tehdä?
2 Millaisia kesätöitä on helpointa saada?
3 Milloin kesätöitä kannattaa hakea?
4 Mistä kesätöitä kannattaa kysyä?
5 Mitä työhakemusta laatiessa kannattaa muistaa?
6 Millainen on hyvä työntekijä?
7 Mitä kannattaa tehdä, jos saa kesätyöpaikan?

LÄS OCH KOLLA.

B Lue teksti 1 ja täydennä tehtävän 3A vastauksiasi tarvittaessa.

LYSSNA OCH UPPREPA.

A Kuuntele ja toista sanat. Kiinnitä huomiota tummennettuihin kirjaimiin.

ö-kirjain äännetään kuten suomen kielessä [ø]

1 s**ö**ka
2 sk**ö**ta
3 dr**ö**marbete

r-kirjaimen edellä **ö**-kirjain äännetään puoliavoimena [œ]

4 b**ö**rja
5 g**ö**r
6 f**ö**räldrarna
7 f**ö**rstås

LYSSNA OCH UPPREPA.

B Kuuntele ja toista lauseet.

1 Börja söka sommarjobb redan i januari.
2 Kan jag be föräldrarna hjälpa till?
3 Det här är inte mitt drömjobb men det gör inget.
4 Jag vill förstås sköta mina arbetsuppgifter väl.

VÄLJ.

5 **Nuorten palstalla on kesätöihin liittyviä kysymyksiä ja vinkkejä. Valitse lauseisiin sopivin vaihtoehto.**

1 Fick inget sommarjobb i somras. ☹ Är det möjligt att _____ sommarjobb i år, vad tror ni?
- **a** kolla
- **b** hitta
- **c** anställa

2 Många butiker och kaféer _____ gärna unga sommarjobbare.
- **a** anställer
- **b** kollar
- **c** ber

3 När du söker sommarjobb, lönar det sig också att _____ kontakter.
- **a** hjälpa
- **b** sköta
- **c** utnyttja

4 Vad ska man ha i en bra _____ då?
- **a** arbetsansökan
- **b** arbetsgivare
- **c** arbetslivserfarenhet

5 Hur ska man klä sig för _____? Jag har aldrig varit på en sådan.
- **a** en annons
- **b** en arbetsansökan
- **c** en arbetsintervju

6 Ni vet väl att man måste vara _____ för att kunna sälja alkohol.
- **a** noggrann
- **b** punktlig
- **c** myndig

7 Om man är under 18, får man inte heller _____ på arbetsplatsen.
- **a** göra parkarbete
- **b** ha ansvaret
- **c** hjälpa till

SÖK I TEXTEN.

6 A Etsi seuraavat ilmaukset tekstistä.

1 me kysyimme Mirjam Malikilta _____

2 et myöskään saa _____

3 hakea kesätöitä _____

4 vapaita työpaikkoja _____

5 ei ole väärin _____

6 on tärkeää _____

7 ajoissa _____

8 teet parhaasi _____

ÖVERSÄTT.

6 B Käännä ruotsiksi.

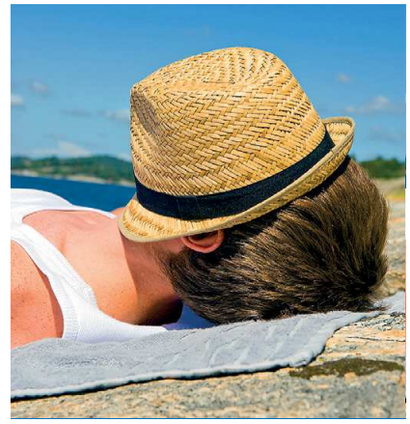

1 Vanhempani kysyivät minulta, mitä aion tehdä kesällä.

2 Heidän mielestään on väärin, että en halua hakea kesätöitä.

3 Mutta en myöskään halua olla vain kotona.

4 Aion olla ajoissa uimarannalla joka aamu.

5 Minusta on tärkeää, että teen aina parhaani koulussa.

6 Se on työni nyt. Kesällä haluan pitää vapaata!

SKRIV.

7 A Kirjoita adjektiivit tekstin ja sanastosovelluksen avulla.

1 täysi-ikäinen	
2 täsmällinen	
3 ahkera	
4 tarkka	
5 mukava	
6 epävarma	
7 sosiaalinen	
8 vastuuntuntoinen	
9 luotettava	
10 rehellinen	

FYLL I.

7 **B** Peter on työpaikkahaastattelussa.
Täydennä puuttuvat adjektiivit oikeassa muodossa.

– Hej Peter och välkommen. Sätt dig, varsågod. Kan du berätta lite om dig själv?

– Jag är 17 år. Jag blir **1** _____ i juni. Jag går i gymnasiet.

– Hur går det i skolan?

– Jag är **2** _____ så jag klarar mig bra där.

– Hur skulle du annars beskriva dig själv?

– Nå. Mina kompisar säger att jag är **3** _____ och **4** _____. Jag gillar att prata med människor. Jag är också **5** _____. Människor som kommer för sent irriterar mig. Jag försöker också vara **6** _____ och **7** _____.

– Tack Peter, det låter bra. Vi söker sådana **8** _____ unga som du. Vi intervjuar ännu några intresserade och sen hör vi av oss.

1 täysi-ikäinen	**3** mukava	**5** täsmällinen	**7** luotettava
2 ahkera	**4** sosiaalinen	**6** rehellinen	**8** vastuuntuntoinen

BERÄTTA.

7 **C** Mitkä ovat vahvuuksiasi? Valitse tehtävästä 7A kolme adjektiivia, jotka kuvaavat sinua parhaiten. Kerro ne parillesi.

Jag är ... | Jag tycker att jag också är ... | Mina kompisar säger att jag är ...

ÖVERSÄTT.

8 **Lue, mitä kesätyötekijät tekevät ollessaan vapaalla. Etsi sivulauseet.**

Vad gör ni när ni har ledigt?

1 Om jag inte går på gym umgås jag med familj och vänner.
2 När det är halvklart tränar jag för Vätternrundan. Annars hänger jag på nätet.
3 Fast det kostar mycket att ta körkort, ska jag ändå ta det.
4 Jag bakar en sockerkaka eftersom jag älskar allt sött.

→ ALISTUSKONJUNKTIOLLA ALKAVAT SIVULAUSEET s. 30, 34

Tema
SOMMARJOBB

KESÄTÖISSÄ	PÅ SOMMARJOBBET
ansaita lisätuloja	**extraknäcka** II
ansaita (rahaa), tienata	**tjäna** I
CV	**ett cv, cv:t, cv:n, cv:na** 4
hakea työtä	**söka** II **jobb**
kahvitauko	**en fikapaus** 3
kesätyö	**ett sommarjobb** 5
kesätyöntekijä	**en sommarjobbare** 5
lounastauko	**en lunchrast** 3
palaute	**en feedback, -en,** **en respons, -en**
pitää kiinni ajoista	**passa** I **tider**
tehdä kesätöitä	**sommarjobba** I
tehdä osa-aikatyötä	**jobba** I **deltid**
työaika	**en arbetstid** 3
työhaastattelu	**en anställningsintervju** 3, **en arbetsintervju** 3
työhakemus	**en arbetsansökan, -,** **-ansökningar, -na,** **en platsansökan**
työharjoittelu	**prao, praon; praktik, -en**
työkaveri	**en arbetskamrat** 3, **en jobbarkompis** 2
työkokemus	**en arbetslivserfarenhet** 3
työpaikka	**en arbetsplats** 3
työtodistus	**ett arbetsbetyg** 5, **ett arbetsintyg** 5
täyttää lomake	**fylla** II **i (en) blankett** 3
valmistautua johonkin	**förbereda** II **sig för**

FYLL I.

9 Täydennä ristikko vihjeiden avulla.

1 Det ställe där du jobbar är din _____.

2 Fyra timmar jobb per dag betyder att man jobbar _____.

3 Man trivs bra i sitt jobb om man har trevliga _____.

4 Det är viktigt att _____ sig noggrant för en anställningsintervju.

5 Om man sköter sitt arbete väl får man ett bra _____.

6 Gymnasieelever vill gärna _____ vid sidan av skolan för att få pengar.

7 När man söker jobb måste man fylla i en _____.

8 På högstadiet kan eleverna testa hur det är att jobba när de har _____.

9 När du sommarjobbar har dina föräldrar _____.

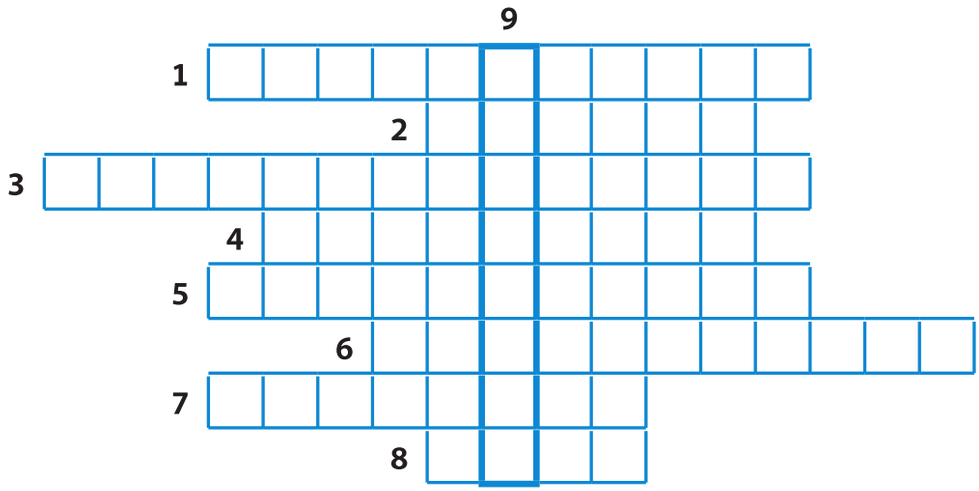

LÄS.

10 **A** Lue työpaikkailmoitukset.

1

Se hit alla tjejer och killar!

Vi söker tjejer och killar mellan 15 och 18 år till en reklamfilm på tv och internet. Vi filmar på en ö i Stockholms skärgård. Jobbet tar tre dagar och lönen är 5 000 kronor. Vi filmar mellan den 16 och 18 juni. Välkommen med din ansökan!

2

Bli LEDARE på ett sommarläger

Den 1–30 juni är det sommarläger på Granholmen, och vi söker unga ledare. Du får paddla, simma, spela fotboll och göra andra saker ute i naturen. Barnen är 7–10 år gamla, så du måste tycka om att leka med barn. Arbetstiden är 9–18. Lönen är 12 000 kronor för en månad.

3

Vi söker STÄDARE till vårt hotell

Hotell Svarta Katten behöver städare i sommar. Du måste vara punktlig och noggrann. Förutom att städa får du även arbeta i vår fina trädgård. Du jobbar deltid, och vi betalar 10 euro i timmen. Jobbet börjar i början av juni.

4

Vi söker LAGERARBETARE

Är du flitig och ansvarsfull? Vi har jobbet för dig! Möbelvaruhuset söker en stark lagerarbetare som kan packa upp varor. Du får jobba i stans trevligaste butik, både på lagret och ute i butiken. Vi vill att du talar både svenska och finska. Du måste kunna börja senast den 1 juli. Månadslönen är 1200 euro.

JOBBA MED KOMPISEN.

10 **B** Valitse parisi kanssa tehtävän 10A työpaikoista kaksi ja keskustelkaa niistä ruotsiksi.

1 Mikä työ?
2 Mitä työstä kerrotaan?
3 Millaista henkilöä haetaan?
4 Milloin työ alkaa?
5 Millainen palkka?
6 Missä näistä työpaikoista haluaisit työskennellä?

SÖK PÅ NÄTET.

11 **A** Etsi netistä lisää ruotsinkielisiä työpaikkailmoituksia esim. hakusanalla *lediga sommarjobb*. Esittele parillesi niistä mielenkiintoisin.

SKRIV.

11 **B** Onko sinulla jo kesä- tai iltatyö? Valitse yksi tehtävien 10A tai 11A työpaikkailmoituksista ja kirjoita työhakemus, josta käy ilmi seuraavat asiat:

1 Namn och kontaktuppgifter

2 Utbildning och arbetslivserfarenhet

3 Språkkunskaper

4 Karaktär

5 Hobbyer

6 Annat

SKRIV.

12 **A** Työhakemukseen liitetään usein CV eli ansioluettelo, kertomus itsestä. Laadi itsestäsi CV ruotsiksi ohjeiden mukaan. Liitä mukaan kuva itsestäsi.

cv	– päivämäärä
Personuppgifter	– nimi – syntymäaika – osoite – puhelinnumero – sähköpostiosoite
Arbetslivserfarenhet	– työkokemus (mitä, missä, kuinka kauan)
Utbildning	– mitä kouluja ja kursseja olet käynyt
Kunskaper	– kielitaito *(språkkunskaper)* – tietotekniset taidot *(it-kunskaper)*
Hobbyer och intressen	– harrastukset – mistä olet kiinnostunut
Karaktär	– kuvaile luonnettasi – vahvuudet
Referenser	– anna suosittelijasi nimi, titteli ja yhteystiedot

SPELA IN.

12 **B** Video-CV:n avulla erotut muista hakijoista. Tee video-CV itsestäsi. Käytä tehtäviä 11B ja 12A apunasi.

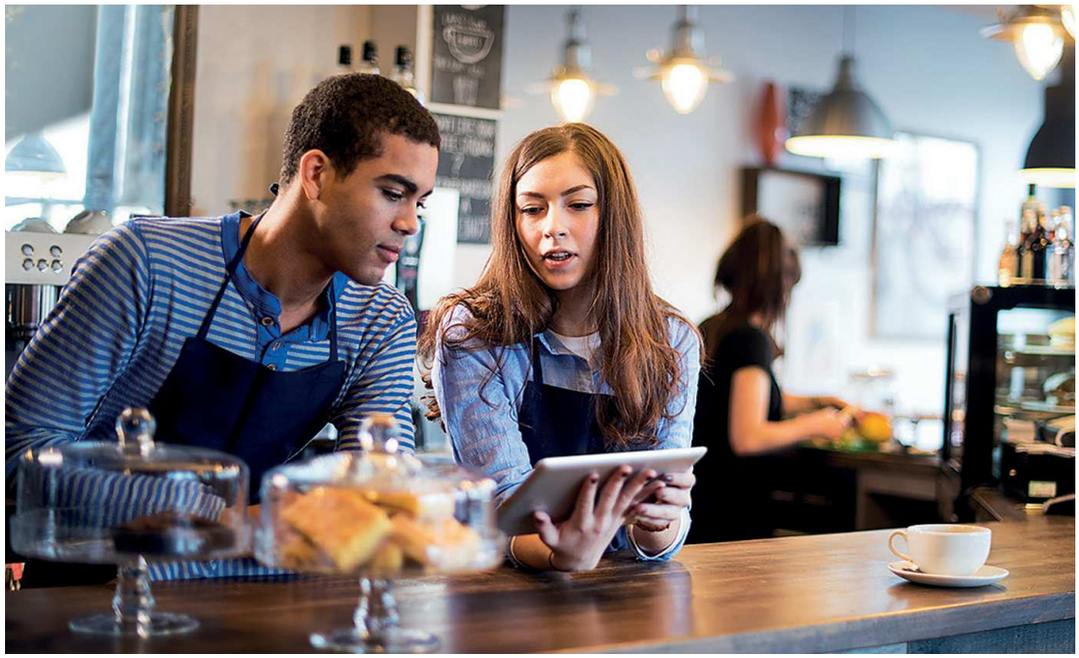

BRA att veta

PUHELINFRAASEJA

Hej! Jag ringer om min ansökan.

ESITTÄYTYMINEN

– **Hej, det är Samuel!**	– Samuel täällä, hei!
– **Hej! Jag heter Samuel Nöjd.**	– Hei! Nimeni on Samuel Nöjd.
– **Hej! Det här är Samuel Nöjd.**	– Hei, tässä on Samuel Nöjd.

HENKILÖN TAVOITTELU

– **Kan jag få tala med Björn Svensson?**	– Saanko Björn Svenssonille?
– **Jag söker Björn Svensson.**	– Yritän tavoittaa Björn Svenssonia.
– **Ett ögonblick, jag kopplar till honom.**	– Hetkinen, yhdistän hänelle.

ASIAN ESITTÄMINEN

– **Jag ringer om min ansökan.**	– Soitan kysyäkseni hakemuksestani.
– **Jag ringer angående sommarjobbet.**	– Soitan koskien kesätyötä.

VIESTIN JÄTTÄMINEN

– **Kan jag lämna ett meddelande till honom?**	– Voinko jättää hänelle viestin?
– **Kan du vara snäll och hälsa från Samuel?**	– Voitko kertoa terveisiä Samuelilta?
– **Hälsa Björn!**	– Kerro terveisiä Björnille!

PUHELUN LOPETTAMINEN

– **Tack, jag återkommer.**	– Kiitos, palaan asiaan.
– **Tack, jag ringer senare.**	– Kiitos, soitan myöhemmin.
– **Tack och hej!**	– Kiitos hei!
– **Hej då! Vi hörs!**	– Hei sitten! Soitellaan!

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Soita kesätyöpaikkaan ja kysy, onko työhakemuksesi tullut perille.

Samtal 1

A Receptionist	B Samuel
1 **Delialla Nina. Kuinka voin olla avuksi?**	1 Nina på Delia. Hur kan jag hjälpa till?
2 Hej, det här är Samuel Nöjd. Kan jag få tala med Anna Andersson?	2 **Hei, tässä on Samuel Nöjd. Saanko Anna Anderssonille?**
3 **Hän ei ole täällä tänään.**	3 Hon är inte här idag.
4 Jag ringer om min ansökan. Kan jag lämna ett meddelande till henne?	4 **Soitan kysyäkseni hakemuksestani. Voinko jättää viestin hänelle?**
5 **Se sopii hyvin. Voit myös palata asiaan huomenna, jos haluat.**	5 Det går/passar bra. Du kan också återkomma i morgon om du vill.
6 Bra, det ska jag göra. Tack och hej!	6 **Hyvä, teen niin. Kiitos hei!**
7 **Hei sitten!**	7 Hej då!

Samtal 2

A Arbetsgivare	B Samuel
1 **Anna Andersson.**	1 Anna Andersson.
2 Hej, det här är Samuel Nöjd. Jag har skickat en ansökan. Jag undrar om du har fått den.	2 **Hei, tässä on Samuel Nöjd. Olen lähettänyt hakemuksen. Oletkohan saanut sen?**
3 **Kyllä olen. Se näyttää hyvältä. Voitko tulla haastatteluun jo huomenna?**	3 Ja, det har jag. Den ser bra ut. Kan du komma på (en) intervju redan i morgon?
4 Javisst! Det går/passar bra. Vilken tid?	4 **Tottakai! Se sopii hyvin. Mihin aikaan?**
5 **Tavataan puoli kahdelta. Ota hissi kuudenteen kerrokseen.**	5 Vi träffas halv två. Ta hissen upp till sjätte våningen.
6 Fint! Tack (ska du ha)! Vi ses i morgon!	6 **Hienoa! Kiitos! Nähdään huomenna!**
7 **Kiitos ja tervetuloa!**	7 Tack och välkommen!

ÖVERSÄTT OCH HITTA PÅ.

14 Suomenna parisi kanssa vinkit työhaastatteluun menijälle. Keksikää itse yksi lisää.

Så här förbereder du dig för anställningsintervjun

1. Skaffa dig information om arbetsplatsen.
2. Sov tillräckligt natten innan.
3. Klä dig lämpligt.
4. Använd inte för mycket parfym eller rakvatten.
5. Ta med cv:t och dina betyg.
6. Kom i tid!
7. Fundera på egna frågor före intervjun.
8. Var artig.
9. Lycka till på din intervju!
10. ...

ÖVERSÄTT.

15 Jelena on työhaastattelussa. Käännä kysymykset ruotsiksi.

1. Miksi haluat työskennellä meillä?
2. Voitko kertoa jotakin itsestäsi?
3. Miten koulussa menee?
4. Missä haluat tulla paremmaksi?
5. Oletko työskennellyt kaupassa aikaisemmin?
6. Oletko hyvä pitämään kiinni ajoista?
7. Mitä kieliä osaat?
8. Voitko työskennellä koko kesän?

LYSSNA OCH SVARA.

16 Kuuntele Jelenan työhaastattelu ja vastaa kysymyksiin.

På anställningsintervjun

1. Miksi Jelena haluaa juuri tämän kesätyöpaikan?
2. Miten Jelena kuvailee itseään?
3. Missä Jelena on työskennellyt aiemmin?
4. Milloin kesätyöpaikan saaminen ratkeaa?

LÄS OCH SÖK.

17 Lue nettikommentit ensimmäisestä työpäivästä. Etsi ilmaukset.

I morgon är min första dag på sommarjobbet. Hjälp, hur pallar jag?

Ta det lugnt! Vartenda nytt jobb gör att det pirrar i magen.

Ja, alla arbetsplatser erbjuder lite spänning i början.

Allt nytt gör alla lite nervösa och får dem att göra sitt bästa.

Ha is i magen... allt går kanske inte enligt planerna.

1 jokaikinen uusi työ _____

2 kaikki työpaikat _____

3 kaikki uusi – kaikki _____

4 kaikki _____

→ EPÄMÄÄRÄISIÄ PRONOMINEJA *ALL, VAR OCH EN, VARJE* JA *VARENDA* s. 38, 40

SKRIV.

18 **A** Kirjoita paikalliselle yrittäjälle ruotsiksi lyhyt viesti, jossa tiedustelet mahdollisuutta suorittaa yhden päivän työharjoittelu.

työharjoittelussa på prao

SKRIV.

18 **B** Kirjoita 50–70 sanan raportti TET-kokemuksistasi ruotsiksi.

- Var jobbade du?
- Hur fick du jobbet?
- Vad fick du göra?
- Vad var bäst?
- Vad tyckte du inte om?
- Var det ditt drömjobb?

JOBBA I GRUPP.

18 **C** Keskustelkaa TET-kokemuksistanne ruotsiksi 3–4 hengen ryhmissä.

OBS!

Paikan prepositioita

på	**Var?**	**Missä?**
-lla, -llä	på landet	*maalla*
	på torget	*torilla*
julkiset paikat	på sjukhuset	*sairaalassa*
	på stationen	*asemalla*
	på Sokos	*Sokoksella*
työpaikka, liikelaitos	på ett kontor	*konttorissa*
	på en fabrik	*tehtaassa*
	på jobbet	*töissä*
huvittelupaikat	på bio	*elokuvissa*
	på fotbollsmatch	*jalkapallo-ottelussa*
julkiset kulkuneuvot	på bussen	*bussissa*
	på tåget	*junassa*
saaret	på Åland	*Ahvenanmaalla*
	på Island	*Islannissa*
katuosoitteet	på Parkgatan	*Puistokadulla*
i		
-ssa, -ssä	i skolan	*koulussa*
	i lägenheten	*asunnossa*
kaupat, kassat	i affären, i butiken	*kaupassa*
	i kassan	*kassalla*
	i receptionen	*vastaanotossa*
metsä, puutarha	i skogen	*metsässä*
	i trädgården	*puutarhassa*
	i fjällen	*tuntureilla*
hos		
luona	hos sekreteraren	*sihteerin luona*
	hos läkaren	*lääkärissä*

vid		
luona, ääressä (ei elävä)	vid ingången	*sisäänkäynnin luona*
	vid datorn	*tietokoneella*
	vid havet	*meren äärellä*
till		
-lla	till höger	*oikealla*
	till vänster	*vasemmalla*
till	**Vart?**	**Mihin?**
jonnekin, luo, luokse;	till jobbet	*töihin*
-lle	till Lahtis	*Lahteen*
	till höger	*oikealle*
	till vänster	*vasemmalle*
genom		
kautta	genom parken	*puiston kautta*
	genom Europa	*Euroopan kautta*
mot		
kohti	mot norr	*pohjoista kohti, pohjoiseen*
	mot kyrkan	*kirkkoa kohti*
in i		
sisälle johonkin	in i huset	*taloon*
	in i hissen	*hissiin*
från	**Varifrån?**	**Mistä?**
-sta, -stä, -lta, -ltä	från jobbet	*töistä*
	från affären	*kaupasta*
	från Sverige	*Ruotsista*
ut ur		
ulos jostakin	ut ur huset	*talosta*
	ut ur hissen	*hissistä*

JOBBA MED KOMPISEN.

19 Harjoittele prepositioilmauksia parisi kanssa.

A	B
1 **maalla**	1 på landet
2 på Stockmann	2 **Stockmannilla**
3 **postissa**	3 på posten
4 i skogen	4 **metsässä**
5 **kassalla**	5 i kassan
6 mot Tammerfors	6 **Tamperetta kohti**
7 **oikealle**	7 till höger
8 ut ur hissen	8 **hissistä**
9 **kaupungin kautta**	9 genom stan
10 från jobbet	10 **töistä**

FYLL I.

20 Lukiolainen kertoo blogissa kesäsuunnitelmistaan. Täydennä sopivilla prepositioilla.

| **tågluffa** I reilata

Jag har sommarjobbat både **1** _____ posten och **2** _____ en klädaffär. Det var lärorikt, men helst hade jag velat ligga **3** _____ stranden och sola. I sommar ska jag sitta **4** _____ kassan och betjäna kunder **5** _____ en liten matbutik. Det är okej, tycker jag. I mitten av juli åker jag **6** _____ Italien och hälsar på mina släktingar. Jag kommer att bo **7** _____ mina kusiner **8** _____ Milano. Jag tågluffar ner till Italien **9** _____ hela Europa. Det ska bli kul. Min bästis kopplar av **10** _____ Rhodos hela sommaren. Hon behöver inte slita **11** _____ någon fabrik eller **12** _____ något kontor. När jag kommer hem **13** _____ Italien vill jag gå **14** _____ några festivaler och njuta av de sista lediga dagarna innan plugget börjar igen.

JOBBA MED KOMPISEN.

21 Unelmienko kesätyö? Harjoittele prepositioilmauksia parisi kanssa. A aloittaa.

A	B
1 **Missä hotellissa olet kesätöissä?**	1 På vilket hotell sommarjobbar du?
2 På hotell Sol.	2 **Hotelli Solissa.**
3 **Missä siellä?**	3 Var där?
4 I receptionen vid ingången. Var sommarjobbar du?	4 **Vastaanotossa sisäänkäynnin luona. Missä sinä olet kesätöissä?**
5 **Pienessä ruokakaupassa Kosilla.**	5 I en liten mataffär/matbutik på Kos.
6 Häftigt! Hos vem bor du? / Vem bor du hos?	6 **Mahtavaa! Kenen luona asut?**
7 **Asun sukulaisteni luona valkoisessa mökissä meren äärellä.**	7 Jag bor hos mina släktingar i en vit stuga vid havet.
8 Låter kul. Nu måste jag gå mot stationen. Bussen går snart. (Ha en) Trevlig sommar!	8 **Kuulostaa kivalta. Nyt minun täytyy lähteä asemaa kohti. Bussi lähtee kohta. Hyvää kesää!**

LOGGA IN MED KODEN

Alistuskonjunktiolla alkavat sivulauseet

Muistathan sivulauseen aloittavia sanoja ja sivulauseen sanajärjestyksen.

1 A Millainen kesätyö sinua kiinnostaa? Täydennä alistuskonjunktiot ja valitse sinulle sopiva vaihtoehto.

1 Jag vill inte jobba ute i naturen,

a _____ det regnar hela tiden. *jos*

b _____ jag är rädd för vilda djur. *koska*

2 Helst sysslar jag med maskiner

a _____ ingen stör mig. *kun*

b _____ de intresserar mig väldigt mycket. *siksi että*

3 Mitt drömjobb gäller djur

a _____ de ligger mig varmt om hjärtat. *koska*

b _____ jag avskyr ormar och spindlar. *vaikka*

4 Jag passar gärna småbarn

a _____ jag får ett bättre betalt jobb. *ennen kuin*

b _____ de börjar gråta. *kunnes*

LOGGA IN MED KODEN

1 **B** Kertaa sivulauseen sanajärjestys. Sijoita sanat oikeaan laatikkoon.

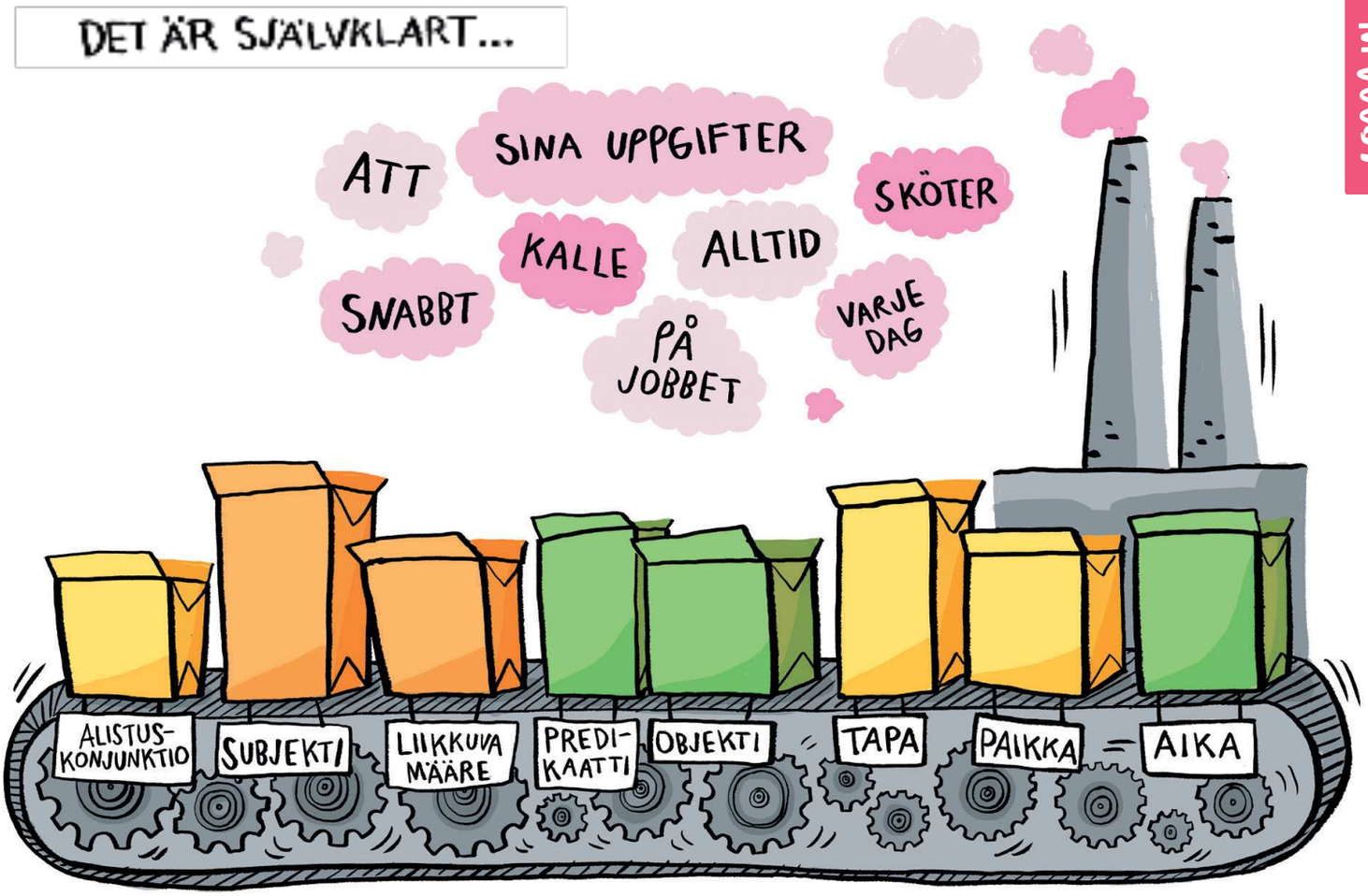

1 **C** Suomenna tai kirjoita ruotsiksi liikkuvat määreet.

inte	ei	**8**	mielellään
1	ei koskaan	**9**	ehkä
knappast	**2**	förstås	**10**
3	usein	**11**	valitettavasti
sällan	**4**	**12**	kyllä(kin)
5	aina	**13**	vain
äntligen	**6**	genast	**14**
7	joskus	igen	**15**

2 Julia kertoo kesätyön hakemisesta. Käännä sivulauseet ruotsiksi.

1 Jag sökte jobb ivrigt _____
i en park.

2 Jag jobbar helst utomhus _____
_____.

3 Jag gissade _____
_____.

4 Man ska inte ge upp _____.

5 Jag missade ett kul jobb _____
_____ till arbetsgivaren.

6 Sådant händer _____.

7 Äntligen fick jag napp _____.

8 _____, jobbar vi flitigt.

1 kunnes vihdoin löysin töitä
2 siksi, että teen mielelläni fyysistä työtä
3 että ei ollut helppo löytää kesätöitä
4 ennen kuin onnistuu
5 kun en muistanut soittaa
6 jos hakee harvoin töitä
7 koska lähetin heti hakemuksen
8 Vaikka meillä on usein kahvitauko

3 Neuvoja rentoon asenteeseen. Suomenna lauseet.

1 Känner du dig stressad, åk på semester.

2 Har du fullt upp, fokusera på det viktigaste.

3 Är du irriterad spela din favoritmusik och dansa!

4 Motionerar du för mycket, kom ihåg att lagom är bäst.

4 Kirjoita Julian työpaikan reilu meininki -vinkit ruotsiksi.

För allas vårt bästa ☺

1 Kun tulet töihin, tervehdi kaikkia.

2 Vaikka et osaa kaikkea, voit aina olla avuksi.

3 Mieti, mitä itse voit tehdä ongelmalle, ennen kuin valitat asiasta.

4 On tärkeää, että kaikki luovat mielellään hyvää ilmapiiriä.

5 Jos et tule toimeen jonkun työkaverin kanssa, puhu ensin hänen kanssaan asiasta.

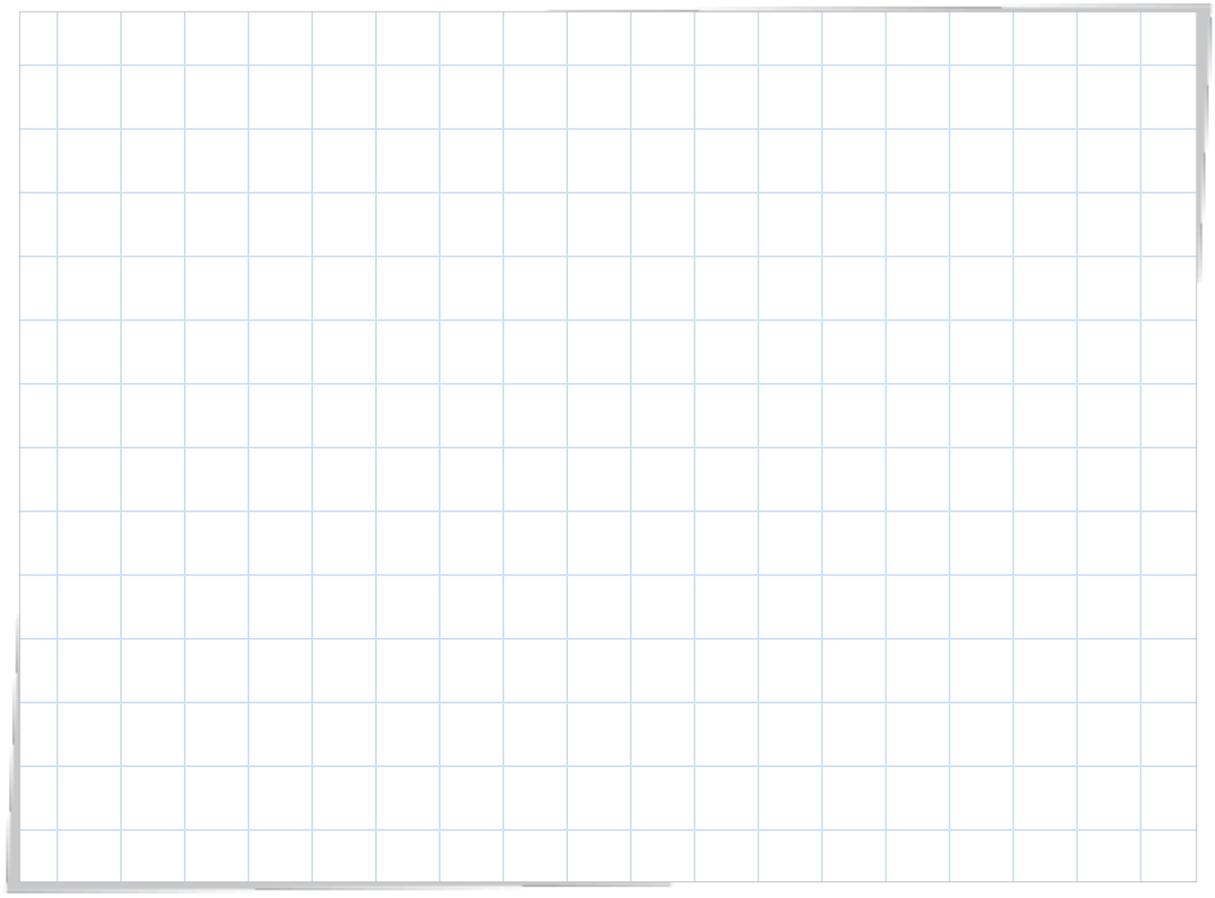

KNÄCK KODEN

Lisää alistuskonjunktioita

Opit lisää sivulauseen aloittavia sanoja.

Sedan jag hittade sommarjobb, har jag inte fått veckopeng.
Sen jälkeen kun löysin kesätöitä, en ole saanut viikkorahaa.

Jag lyssnar på musik **medan** jag jobbar.
Kuuntelen musiikkia, samalla kun työskentelen.

1 A Lue ääneen parisi kanssa jutustelut kahvihuoneessa.

1. Kan du sända mejlet **medan** jag brygger kaffe?
   Voitko lähettää meilin, sillä aikaa kun keitän kahvia?
2. **Efter att** jag har bryggt kaffe, kan vi ta en fikapaus.
   Sitten kun olen keittänyt kahvia, voidaan pitää kahvitauko.
3. **Även om** jag inte dricker kaffe, snackar jag gärna lite.
   Vaikka en juo kahvia, juttelen mielelläni vähän.
4. De andra får inte brygga kaffe, **då** de saknar hygienpass.
   Muut eivät saa keittää kahvia, koska heiltä puuttuu hygieniapassi.
5. **Då** jag sticker hem går jag genast och lägger mig.
   Kun menen kotiin, menen heti nukkumaan.
6. Jag sover minst åtta timmar **för att** jag ska vara pigg i morgon.
   Nukun vähintään kahdeksan tuntia, jotta olisin pirteä huomenna.
7. **Ju** mera jag tar det lugnt, **desto** bättre mår jag.
   Mitä enemmän otan rennosti, sitä paremmin voin.
8. **Trots att** jag har fullt upp, känner jag mig glad.
   Siitä huolimatta, että minulla on kiire, tunnen itseni iloiseksi.
9. **Ifall** någon ringer mig i kväll, svarar jag inte i telefon.
   Jos joku soittaa minulle tänä iltana, en vastaa puhelimeen.
10. Jag låtsas **som om** jag sov.
    Teeskentelen ikään kuin nukkuisin.

1 B Tutki tehtävän 1A mallilauseita ja suomenna niiden avulla alistuskonjunktiot.

1 medan kun taas; _____

2 efter att, sedan _____

3 även om, fast(än) _____

4 då, eftersom _____

5 då, när _____

6 för att, så att _____

7 ju – desto/dess _____

8 trots att _____

9 ifall, om _____

10 som om _____

1 C Suomenna vielä tutut alistuskonjuntiot.

11 att _____

12 därför att, för att _____

13 tills _____

14 innan; förrän _____

2 Julia odottaa innolla kesälomaa. Yhdistä lauseisiin sopiva loppu.

1 Ibland drömmer jag om långa ljusa nätter ____ går jag gärna på en promenad efter läxorna.

2 Trots att det är slaskigt ute ____ medan jag läser läxor.

3 Ju mera jag studerar ____ då jag klär på mig en ny klänning.

4 Jag ser fram emot avslutningsfesten ____ desto duktigare blir jag.

5 Efter att sommarlovet börjar ____ får jag äntligen prova på ståpaddling.

3 Julialle kerrotaan työpaikan käytänteistä. Keskustele parisi kanssa.

A	B
1 _____ (**Jos tulet sairaaksi**), ring till sekreteraren.	1 Om/Ifall du blir sjuk, ring till sekreteraren.
2 Om/Ifall han/hon inte svarar, skicka ett textmeddelande.	2 _____ (**Jos hän ei vastaa**), skicka ett textmeddelande.
3 Stanna hemma, _____ (**kunnes taas olet terve**).	3 Stanna hemma, tills du igen är frisk.
4 När/Då du vill få ledigt från jobbet, ansök om det hos sekreteraren.	4 _____ (**Kun haluat saada vapaata töistä**), ansök om det hos sekreteraren.
5 Det är viktigt att ha kul _____ (**samalla kun teemme töitä kovasti**).	5 Det är viktigt att ha kul medan vi jobbar hårt.
6 Allt kommer att gå bra eftersom/då vårt företag alltid stöder våra sommarjobbare.	6 Allt kommer att gå bra _____ (**koska yrityksemme tukee aina kesätyöntekijöitämme**).
7 Vi umgås även på fritiden _____ (**siksi että järjestämme usein jotakin hauskaa**).	7 Vi umgås även på fritiden därför att vi ofta ordnar något roligt.
8 Trots att vi är 30, känner vi alla varandra.	8 _____ (**Huolimatta siitä, että meitä on 30**), känner vi alla varandra.
9 Jag tror nog _____ (**että tulet varmasti viihtymään täällä**).	9 Jag tror nog att du säkert kommer att trivas här.
10 Ju mera du jobbar desto/dess mer(a) får du i lön.	10 Ju mera du jobbar _____ (**sitä enemmän saat palkkaa**).
11 _____ (**Sitten kun olet työskennellyt kuukauden**) får du mera ansvar.	11 Efter att / Sedan du har jobbat/ arbetat (i) en månad får du mera ansvar.

4 Keksi parisi kanssa hauskoja ja hullunkurisia sääntöjä työpaikalle.

1 Jag är nöjd **om** ...

2 Ingen får knacka på dörren **när** ...

3 Alla andra måste ta ansvar **medan** ...

4 Jag tar alltid en tupplur **efter att** ...

5 Man måste komma i tid **även om** ...

6 Ju mera jag jobbar över, **desto** ...

7 Arbetsgivaren ska göra sitt bästa **trots att** ...

8 Vi träffas varje morgon i korridoren **då** ...

5 Julia viestittää työpaikalleen mutta tiputtaa puhelimensa, ja loppuosa vastausviestistä ei näy. Keksi, miten viesti jatkuu.

Hej! Tyvärr är jag sjuk idag. Jag har ganska hög feber och måste stanna hemma. Hälsningar, Julia

Stackars dig, krya på dig! Vi klarar oss nog. Hör av dig när du känner dig bättre. Det är ytterst viktigt att du meddelar oss i morgon, då

LOGGA IN MED KODEN

Epämääräisiä pronomineja

Muistathan pronominit *allt/allting*, *alla* (kaikki) ja *varje* (jokainen).

1 **Julia tekee kalenteriin suunnitelman kesätyönhausta. Valitse oikea vaihtoehto.**

15 Måndag

1 Ta fram _____ betyg. allt/alla

2 Be _____ om råd. alla/allting

16 Tisdag

3 Kom ihåg att lägga till _____ prao i cv:t. varje/allt

4 Kolla Arbetsförmedlingens _____ lediga jobb! varje/alla

17 Onsdag

5 Besök _____ ny och intressant hemsida. alla/varje

6 Fyll i _____ möjliga blanketter. allt/alla

18 Torsdag

7 Se till att _____ är klart. alla/allting

8 Ring till _____ möjligt ställe! alla/varje

19 Fredag

9 Ring upp _____ polare. allt/alla

10 Kolla in _____ nytt på Blocket.se ☺ alla/allt

20 Lördag

21 Söndag

varje	+	adjektiivin en/ett-muoto	+	substantiivin epämääräinen muoto

Varje **ny** **kontakt** är viktig på arbetsmarknaden.

2 A Keksi päivän mietelauseita kalenteriin. Jatka lauseita.

1 Varje _____

2 Alla _____

3 Allt _____

2 B Lue tehtävän 2A mietelauseet parillesi.

KNÄCK KODEN

Lisää epämääräisiä pronomineja

Kun haluat ilmaista esimerkiksi *jokainen* ja *joka ikinen*, tarvitset pronomineja *var och en* ja *varenda*.

Var och en, vart och ett, vars och ens *jokainen, jokaisen*

Varenda, vartenda *joka ikinen*

All, allt, alla *kaikki*

1 **A** **Julia hakee kesätöitä henkilöstövuokrausfirmasta. Suomenna ohjeet.**

Till jobbsökande

ett besvär 5 vaivannäkö

1 Varje jobbsökande ska fylla i en ansökan.
2 Fyll i varenda uppgift.
3 All information är hemlig.
4 Var och en har en personlig intervju.
5 Vars och ens intervju tar minst 15 minuter.
6 Vi kontaktar alla sökande nästa vecka.
7 Tack för allt besvär och lycka till!

1 **B** Suomenna pronominit taulukkoon ja täydennä säännöt.

1 varje ung jobbsökande	_____ *nuori hakija*
varje ungt företag	*jokainen nuori yritys*
2 varenda uppgift	_____ *tieto/tehtävä*
vartenda jobb	*joka ikinen työ*
3 all viktig information	_____ *tärkeä tieto*
allt fysiskt arbete	*kaikki fyysinen työ*
4 vars och ens intervju	_____ *haastattelu*
alla långa blanketter	*kaikki pitkät lomakkeet*
5 allt besvär	_____ *vaivannäkö*

all + adjektiivin _____-muoto + substantiivin _____ muoto

allt + adjektiivin _____-muoto + substantiivin _____ muoto

alla + adjektiivin a-muoto + substantiivin epämääräinen muoto

var(t)enda + substantiivin _____ muoto

***Varje* ja *varenda/vartenda* saavat aina jälkeensä pääsanan.**

varje dag *joka päivä*
varenda dag *jokaikinen päivä*

***Var och en* on itsenäinen, eli sen jälkeen ei ole pääsanaa.**

1 C Täydennä suomennokset ja sääntö.

Var och en av oss bör koppla av på fritiden.
Jokaisen meistä tulee rentoutua vapaa-ajalla.

Jag kan ge dig fem tips, och vart och ett funkar bra!
Voin antaa sinulle viisi vinkkiä, ja jokainen toimii hyvin.

Vars och ens jobb borde vara givande.
Jokaisen työn pitäisi olla antoisaa.

var och en	jokainen	viittaa en-sukuiseen sanaan.
vart och ett	_____	viittaa _____- sukuiseen sanaan
vars och ens	_____	omistusmuoto

2 Julia lähettää viestin kaverille haastattelun jälkeen. Valitse oikea vaihtoehto.

Hej! Intervjun är över ☺

1 _____ andra såg självsäkra ut. — Allt / Alla

2 Förhoppningsvis har _____ en chans. — var och en / varje

3 _____ intervjuare var jättevänliga. — Varje / Alla

4 Jag måste svara på _____ fråga på blanketten. — alla / varje

5 Men jag svarade inte ärligt på _____ fråga, — varenda / var och en

6 _____ vet att jag inte har kommit i tid — varje / var och en

7 _____ dag i skolan. — varje / var och en

8 Jag tycker nog att _____ gick fint. — alla / allt

Kram, Julia

3 Julia on lomamatkalla ennen kesätyön aloittamista. Hänen enonsa Gunnar soittaa.

A Gunnar	B Julia
1 Hej, Julia! Är _____ (**kaikki**) okej där?	1 Hej, Julia! Är allt/allting okej där?
2 Ja, jättefint! Vi har badat varenda morgon.	2 Ja, jättefint! Vi har badat _____ (**joka ikinen aamu**).
3 Wow. Har ni festat _____ (**joka ikinen yö**)?	3 Wow. Har ni festat varenda natt?
4 Neej! Men var och en har provat på att dyka.	4 Neej! Men _____ (**jokainen**) har provat på att dyka.
5 Va! Är _____ (**kaikki**) vid liv? Haha, har ni besökt _____ (**joka ikisessä pienessä museossa**)?	5 Va! Är alla vid liv? Haha, har ni besökt vartenda litet museum?
6 Nja, vart och ett som är värt ett besök. Vi har simmat i varje pool/simbassäng på vårt hotell.	6 Nja, _____ (**jokaisessa**) som är värt ett besök. Vi har simmat i _____ (**jokaisessa uima-altaassa**) på vårt hotell.
7 Snyggt! Hur är _____ (**kaikki henkilökunta**)?	7 Snyggt! Hur är all personal?
8 Mycket artig. De kommer ihåg vars och ens namn!	8 Mycket artig. De kommer ihåg _____ (**jokaisen nimen**)!
9 Kul! Vad tycker du om _____ (**kaikki nähtävyydet**) där?	9 Kul! Vad tycker du om alla sevärheter(na) där?
10 De är häftiga. Vi tittar också in i varje mysig butik/affär.	10 De är häftiga. Vi tittar också in i _____ (**jokainen viihtyisä liike**).
11 Fint att höra. Slösa inte bort _____ (**kaikkia rahoja**). _____ (**Kaikkea hyvää**) under resten av resan!	11 Fint att höra. Slösa inte bort alla pengar(na). Allt gott under resten av resan!
12 Tack! Ha det bra och hälsa alla.	12 Tack! Ha det bra och hälsa _____ (**kaikille**).

4 A Netissä kysellään hyviä kesätyöideoita. Täydennä kommentit pronomineilla *varenda*, *vartenda*, *var och en* tai *vart och ett*.

Vad har ni för tips på roliga sommarjobb?

ett kollo 4 lasten kesäleiri (puhek.)

1 Jag tänkte på en fiskaffär, därför att jag fiskar _____ kväll.

2 Som vaktmästare på någon idrottsanläggning, eftersom _____ fritidsintresse som jag sysslar med har att göra med idrott i alla fall.

3 Ett jobb som badvakt på en strand skulle vara häftigt. Då får man sola _____ dag.

4 Jag vill promota på något stort företag, för _____ gillar ju gratis grejer.

5 Att jobba hårt i Oslo är inte hejsansvejsan men jag behöver _____ öre och man får bra betalt i Norge.

6 Jag har varit kolloledare tidigare somrar och gillat lägren mycket. _____ har varit en otrolig upplevelse.

4 B Tee omia ehdotuksia ja kysymyksiä kivoista kesätöistä.

1 kaikki
2 joka ikinen tehtävä
3 jokainen vapaailta
4 Tarvitseeko jokaisen meistä...?
5 Miksi joka ikinen hetki...?
6 Eivätkö kaikki työkaverit...?

5 Julia kyselee lounasruokailusta kesätöissä. Täydennä lauseet vihjeiden mukaan.

Jag söker sommarjobb och vill veta mer om lunchen på arbetsplatsen.

1 Bjuder _____ på lunch?

2 Innehåller _____ kött?

3 Äter _____ lunch varenda dag?

4 Är _____ och _____ gratis?

5 Hur lång tid varar _____ lunchrast?

6 Det finns många mysiga kaféer i närheten. Har de lunchbuffé på _____?

1 joka ikinen työnantaja
2 kaikki ruoat
3 jokainen
4 kaikki ruoka, kaikki kahvi
5 jokaisen
6 joka ikisessä kahvilassa

6 Julia pohtii työelämää. Käännä ruotsiksi.

1 Onko jokaisella teistä kiire joka ikinen aamu?
2 Luulen, että melkein jokaisella on herätys aikaisin aamulla.
3 Jos myöhästyy joka aamu, saa todennäköisesti potkut.
4 Kun hoitaa kaikki työtehtävät kunnolla, on helpompi saada töitä tulevaisuudessa.
5 Kaikkien mukavien työkavereiden kanssa voi puhua kaikesta.

DEL 2

Plugga på svenska

Kurssin toisessa osassa selvität mahdollisuuksia opiskella Ruotsissa ja muualla Pohjoismaissa. Tutustut kajaanilaiseen Aleksiin, joka opiskelee oikeustiedettä Uppsalassa. Saat myös tietoa ruotsalaisesta opiskelijaelämästä.

TAVOITTEET

- osaat kertoa opiskelusuunnitelmistasi
- harjoittelet opiskelusanastoa
- opit erisnimen suvun
- opit pronominit *varannan*, *vartannat*, *var*, *vart*

TITTA OCH SVARA.

1 Jaan Siitoselle ruotsin kielestä tuli merkityksellinen vasta lukion jälkeen. Katso video ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

1. Mitä Jaan kertoo taustastaan?
2. Missä ja miten hän oppi ruotsia?
3. Mitä hyötyä Jaanille on ollut ruotsin kielestä?
4. Missä hän oli väärässä?

VÄLJ OCH MOTIVERA.

2 Valitse yksi kolmesta vaihtoehdoista ja perustele valintasi parillesi ruotsiksi.

Vad lockar dig mest?

1	☐ böcker	☐ musik	☐ matlagning
2	☐ djur	☐ barn	☐ gamlingar
3	☐ teknik	☐ vetenskap	☐ människor
4	☐ pengar	☐ karriär	☐ familj
5	☐ traditionellt	☐ tryggt	☐ innovativt
6	☐ design	☐ hantverk	☐ scenkonst

SÖK PÅ NÄTET OCH GÖR TESTET.

3 Mikä sinusta tulee isona? Tee opiskelutesti netissä ruotsiksi. Hae testejä hakusanalla *yrkesval test*.

LYSSNA OCH VÄLJ.

4 Kuuntele teksti 2, jossa suomalainen Aleksi kertoo opiskelustaan Uppsalassa. Merkitse, ovatko väittämät oikein vai väärin.

		O	V
1	Uppsalan yliopisto on perustettu 1800-luvulla.	☐	☐
2	Uppsalassa opiskelevista suurin osa asuu muualla.	☐	☐
3	Aleksilla on runsaasti pakollisia luentoja ja kirjallisia tehtäviä.	☐	☐
4	Aleksilla on vaikeuksia ymmärtää ruotsinkielistä kurssikirjallisuutta.	☐	☐
5	Ruotsin kielen taitoa tarvitaan asianajajan työtehtävissä.	☐	☐
6	Aleksi on hämmästellyt ihmisten sosiaalisuutta ja ystävällisyyttä.	☐	☐

TEXT 2

Studentliv – frihet under ansvar

ALEKSI MAUNUMÄKI

Allt fler finländare väljer att studera i Sverige efter gymnasiet. Den 21-årige Aleksi Maunumäki från Sotkamo är en av dem. Han studerar juridik på Uppsala universitet.

– Mina kompisar tyckte nog att jag var lite konstig eftersom jag ville studera utomlands, säger han och skrattar.

Vi träffas på ett kafé mitt i det pittoreska Uppsala. Det klirrar från kaffekoppar i den gamla 1800-talsbyggnaden, och vid minst vartannat bord sitter det studenter.

Uppsala är en viktig studentstad och ungefär var femte invånare är student, vilket märks tydligt.

– Du ser många unga människor på gatorna, och det händer alltid en massa roliga saker på kvällarna.

Man kan till exempel gå på fester, klubbar, konserter eller teaterföreställningar. En stor del av studenterna har flyttat hit från andra städer, så det är lätt att lära känna nya människor.

– Jag skulle säga att studentlivet är det som är roligast i Uppsala, säger Aleksi.

Alla jobbar tillsammans

Den som studerar på universitetet har inte särskilt många obligatoriska lektioner, utan man kan planera sin tid själv.

– Vissa dagar kan jag vara ledig och andra dagar pluggar jag från morgon till kväll.

Den här friheten gör att många studenter har svårt med självdisciplinen, men det är inget problem för Aleksi.

– Nej, jag tycker att ämnena är så intressanta att jag alltid hittar något som får mig att vilja läsa vidare.

Studenterna har sällan vanliga läxor. I stället får de lösa praktiska uppgifter.

– Kolla, jag kan visa dig, säger han och tar fram ett häfte med komplicerade juridiska problem. Det är de här vi ska lösa med hjälp av kurslitteraturen.

Aleksi studerar ofta tillsammans med sina kurskamrater. De sitter och diskuterar problemen och försöker hjälpa varandra att hitta svaren.

Klarar sig på svenska

Aleksi är helt finskspråkig. Han kommer från Sotkamo i Kajanaland, och han har bara läst svenska i skolan.

– Nu när jag bor i Sverige önskar jag att jag hade studerat flitigare på gymnasiet, erkänner han.

All undervisning och nästan alla böcker är på svenska, men det här är inget större problem för Aleksi. Det svåra är i stället att uttrycka sig på svenska, och när Precis träffar honom blandar han svenska och engelska.

– Men jag lär mig snabbt och förstår mer och mer svenska för varje dag som går.

Bra för karriären

Men varför valde Aleksi att studera i Sverige?

– Min kusin studerade i Uppsala, och hon sa att det var en otroligt mysig stad att bo i.

Aleksi tänkte också att det kunde vara bra för karriären att flytta till Sverige. Svensk och finländsk lagstiftning är väldigt lika, men det är bra att kunna båda.

– Dessutom tyckte jag att det skulle vara bra att lära mig svenska eftersom Finland är tvåspråkigt. Om du ska jobba på en advokatbyrå behöver du kunna båda språken.

Ingen kulturchock

Att komma in i det svenska samhället har gått snabbt för Aleksi.

– Sverige och Finland är så lika. Det var verkligen ingen kulturchock att komma hit.

Däremot förvånades han över att människor är så sociala och utåtriktade i Sverige.

– Jag var mycket positivt överraskad över att alla här är så öppna och vänliga. Jag har aldrig ångrat mitt beslut att flytta hit till Uppsala.

TEXT 2

Studentliv – frihet under ansvar

Opiskelijaelämä – vastuullista vapautta

allt fler finländare	yhä useampi suomalainen	en finländare, finländaren, finländare, finländarna 5
väljer att studera	**valitsee opiskella**	**välja, väljer, valde,** har **valt** IV **studera, studerar, studerade,** har **studerat** I
juridik	oikeustiedettä	juridik, juridiken
konstig	**kummallinen, outo**	**konstig, -t, -a**
mitt i **det pittoreska Uppsala**	keskellä **kuvankaunista Uppsalaa**	**pittoresk, -t, -a**
det klirrar från kaffekoppar	kahvikupit kilahtelevat	klirra, klirrar, klirrade, har klirrat I
i den gamla 1800-talsbyggnaden	vanhassa 1800-luvun rakennuksessa	en byggnad, byggnaden, byggnader, byggnaderna 3
vid minst vartannat bord	**vähintään joka toisessa** pöydässä	**varannan, vartannat**
en viktig studentstad	**tärkeä opiskelijakaupunki**	**viktig, -t, -a** **en studentstad, -staden, städer, -städerna** 3*
var femte invånare	**joka viides asukas**	**en invånare, invånaren, invånare, invånarna** 5
vilket märks tydligt	minkä huomaa selvästi	märka, märker, märkte, har märkt II
det **händer** alltid	aina **tapahtuu**	**hända, händer, hände,** har **hänt** II
en stor del av studenterna	**suuri osa opiskelijoista**	**en student, studenten, studenter, studenterna** 3
lätt att **lära känna**	helppoa **oppia tuntemaan**	**lära känna, lär känna, lärde känna,** har **lärt** II **känna**
den som **studerar på universitetet**	sillä, joka **opiskelee yliopistossa**	**ett universitet, universitetet, universitet, universiteten** 5
särskilt många **obligatoriska lektioner**	erityisen paljon **pakollisia oppitunteja**	**obligatorisk, -t, -a** **en lektion, lektionen, lektioner, lektionerna** 3
utan man kan planera sin tid själv	vaan voi suunnitella aikansa itse	planera, planerar, planerade, har planerat I
vissa dagar ... andra dagar	toisina päivinä ... toisina päivinä	viss, -t, -a
pluggar	**opiskelen, pänttään**	**plugga, pluggar, pluggade,** har **pluggat** I
den här friheten gör	tämä vapaus aiheuttaa	frihet, friheten
svårt med **självdisciplinen**	vaikeaa **itsekurin** kanssa	**självdisciplin, -disciplinen**
som får mig att vilja läsa vidare	joka saa minut lukemaan lisää	läsa, läser, läste, har läst II
lösa praktiska uppgifter	**ratkaista käytännön tehtäviä**	**lösa, löser, löste,** har **löst** II **praktisk, -t, -a** **en uppgift, uppgiften, uppgifter, uppgifterna** 3
komplicerade juridiska **problem**	**hankalia** juridisia **ongelmia**	**komplicerad, komplicerat, komplicerade** **ett problem, problemet, problem, problemen** 5

med hjälp av kurslitteraturen	**kurssikirjallisuuden avulla**	**kurslitteratur, -litteraturen**
tillsammans med sina **kurskamrater**	yhdessä **kurssikavereittensa** kanssa	**en kurskamrat, -kamraten, -kamrater, -kamraterna** 3
sitter och diskuterar	**istuvat keskustelemassa**	**sitta, sitter, satt,** har **suttit** IV **diskutera, diskuterar, diskuterade,** har **diskuterat** I
försöker hjälpa varandra att hitta svaren	**yrittävät auttaa toisiaan löytämään vastaukset**	**försöka, försöker, försökte,** har **försökt** II **ett svar, svaret, svar, svaren** 5
Kajanaland	Kainuu	
önskar	**toivon**	**önska, önskar, önskade,** har **önskat** I
erkänner	**tunnustaa**	**erkänna, erkänner, erkände,** har **erkänt** II
all undervisning	**kaikki opetus**	**undervisning, undervisningen**
det svåra är i stället	vaikeaa sen sijaan on	
uttrycka sig på svenska	**ilmaista itseään** ruotsiksi	**uttrycka sig, uttrycker sig, uttryckte sig,** har **uttryckt** II **sig**
blandar han svenska och engelska	hän sekoittaa ruotsia ja englantia (puhuessaan)	blanda, blandar, blandade, har blandat I
för varje dag som går	päivä päivältä	
bra för karriären	**hyvä uran kannalta**	**en karriär, karriären, karriärer, karriärerna** 3
en otroligt **mysig** stad att **bo** i	uskomattoman **viihtyisä** kaupunki **asua**	**mysig, -t, -a** **bo, bor, bodde,** har **bott** III
svensk och finländsk lagstiftning	Ruotsin ja Suomen lainsäädäntö	lagstiftning, lagstiftningen
väldigt lika	hyvin samankaltainen	lik, -t, -a
dessutom tyckte jag	**lisäksi** olin sitä mieltä	
Finland är tvåspråkigt	**Suomi on kaksikielinen**	**tvåspråkig, -t, -a**
advokatbyrå	asianajotoimisto	en advokatbyrå, -byrån,-byråer, -byråerna 3
behöver du kunna	sinun täytyy osata	
att komma in i det svenska samhället	**ruotsalaiseen yhteiskuntaan sisälle pääseminen**	**ett samhälle, samhället, samhällen, samhällena** 4
kulturchock	kulttuurishokki	en kulturchock, -chocken, -chockar, -chockarna 2
däremot förvånades han över	**sitävastoin** häntä hämmästytti	förvånas, förvånas, förvånades, har förvånats I över
utåtriktade	**ulospäin suuntautuneita**	**utåtriktad, utåtriktat, utåtriktade**
positivt överraskad över	positiivisesti yllättynyt	överraskad, överraskat, överraskade över
jag har aldrig **ångrat mitt beslut**	en ole koskaan **katunut päätöstäni**	**ångra, ångrar, ångrade,** har **ångrat** I **något** **ett beslut, beslutet, beslut, besluten** 5

LÄS OCH SKRIV.

5 Lue teksti 2, joka kertoo Aleksin opiskelusta Uppsalassa ja kirjoita sen pääkohdat suomeksi.

JOBBA MED KOMPISEN.

6 Kysy ja vastaa parisi kanssa ruotsiksi Aleksin opiskeluun liittyviin kysymyksiin.

1 Varför är studentlivet roligt i Uppsala?
2 Vad berättar Aleksi om sina studier på universitetet?
3 Hur är det att studera på svenska?
4 Varför valde Aleksi att studera i Uppsala?
5 Hur har Aleksi kommit in i det svenska samhället?

LYSSNA OCH UPPREPA.

7 **A** Kuuntele ja toista sanat. Kiinnitä huomiota painotukseen.

1 universitetet
2 juridik
3 obligatoriska
4 självdisciplinen
5 kurslitteraturen
6 kulturchock
7 advokatbyrå
8 utåtriktade

LYSSNA OCH UPPREPA.

B Kuuntele ja toista lauseet.

1. Är det jobbigt att plugga juridik på universitetet?
2. Det kan vara svårt med självdisciplinen när man går igenom hela kurslitteraturen.
3. Vi har inte så många obligatoriska lektioner.
4. Mitt mål är att få jobb på en advokatbyrå.
5. Att alla var så utåtriktade var en kulturchock för mig!

SÖK I TEXTEN.

8 Etsi ilmaukset tekstistä.

1. keskellä kuvankaunista Uppsalaa _____
2. joka viides asukas _____
3. suuri osa opiskelijoista _____
4. ratkaista käytännön tehtäviä _____
5. kurssikirjallisuuden avulla _____
6. yrittävät auttaa toisiaan _____
7. ilmaista itseään ruotsiksi _____
8. hyvä uran kannalta _____
9. Suomi on kaksikielinen. _____
10. ruotsalainen yhteiskunta _____

ÖVERSÄTT.

9 Käännä ruotsiksi.

1. 21-vuotias Aleksi opiskelee kuvankauniissa Uppsalassa.
2. Suuri osa opiskelijoista asuu vanhassa Uppsalassa.
3. Uran kannalta on hyvä osata ilmaista itseään myös ruotsiksi, koska Suomi on kaksikielinen.
4. On mielenkiintoista saada ratkaista käytännön tehtäviä.

→ ERISNIMEN SUKU s. 68

Studentnationer

KUL att veta

Studentföreningarna i Uppsala kallas nationer. De första nationerna bildades redan på 1600-talet och de fungerar nästan som ett andra hem för studenter. De har hand om de sociala aktiviteterna och hjälper nya studenter att komma in i det sociala livet. De ordnar fester, klubbar, körsång, idrott, teater och annat som studenterna gör på sin fritid. Nationerna har fått namn av Sveriges olika regioner, t.ex. Gotlands nation och Västgöta nation. Många flyttar till Uppsala från andra orter och går med i sin egen nation.

KOLLA KARTAN OCH SÖK PÅ NÄTET.

10 Tutkikaa yhdessä Uppsalan karttaa, johon on merkitty opiskelijoille tärkeitä historiallisia paikkoja, juhlia, henkilöitä ja ilmiöitä. Etsikää niistä lisätietoa netistä.

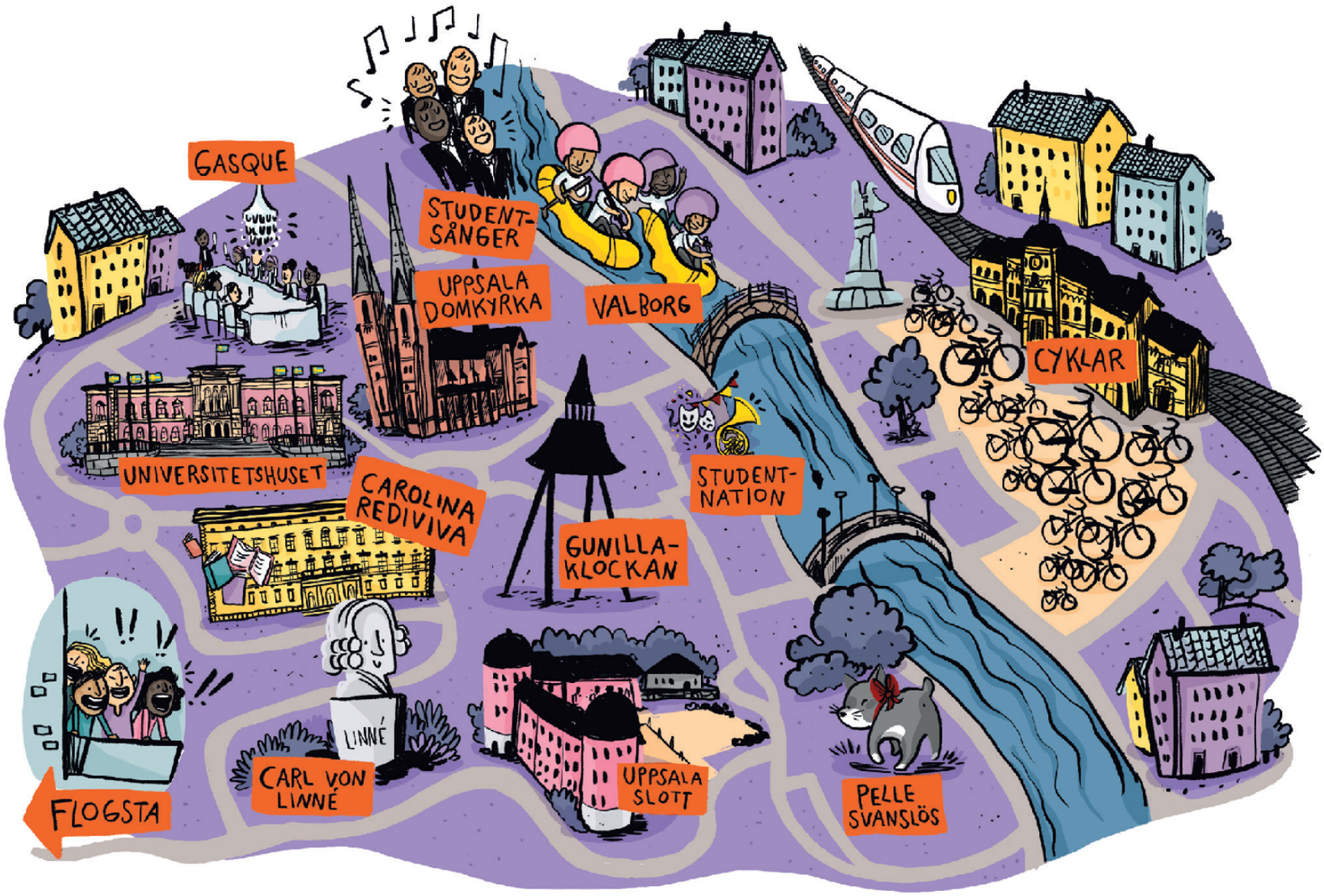

FYLL I.

11 **Lue Aleksin blogipäivitys, jossa hän kertoo opiskelupäivästään. Täydennä kohdat vihjeiden avulla.**

Vilken dag det har varit! Jag har suttit **1** _____ hela dagen på biblioteket och **2** _____ _____. Vi **3** _____ så gott vi kunde, men uppgifterna var ganska **4** _____. **5** _____ i min kurs satt där också och **6** _____. Vi har nämligen en stor tenta nästa vecka. Efter tentan ordnar nationen **7** _____. Ibland märker jag att jag har lite svårt **8** _____, men det går bättre och bättre dag för dag. **9** _____ och mina kurskamrater har verkligen tagit emot mig väl. Vilken tur att jag bestämde mig för att flytta hit – mina studieår här i Sverige är säkert **10** _____ senare.

Hör gärna av dig om du vill veta om studentlivet i Uppsala! Nu går jag och lägger mig. Natti natti!

1 kurssikavereitteni kanssa
2 ratkaista tehtäviä kurssikirjallisuuden avulla
3 yrittää auttaa toisiamme
4 hankalia
5 Suuri osa opiskelijoista
6 päntätä
7 hauska juhla
8 ilmaista itseäni ruotsiksi
9 Ruotsalainen yhteiskunta
10 hyvä uran kannalta

SKRIV.

12 **Kirjoita ruotsiksi kommentti Aleksin blogipäivitykseen.**

KOMMENTERA HÄR:

Painotus opiskelusanoissa

Huomaa sanapaino opiskelusanoissa.

studera	*opiskella*	studievägledning	*opinto-ohjaus*
en student	*opiskelija, ylioppilas*	ett studiestöd	*opintotuki*
en studerande	*opiskelija*	studier	*opinnot*

LYSSNA OCH FYLL I.

13 **Ruotsissa monet opiskelijat asuvat opiskelija-asuntolassa. Kuntele ja täydennä puuttuvat kohdat.**

Sveriges studenter bor i korridoren

Ett av de stora problemen **1** _____ är att hitta någonstans att bo.

Det är svårt att få tag i en bostad i **2** _____ som Uppsala, Stockholm och Göteborg.

Många studenter bor i något som kallas för **3** _____.

I en korridor har alla studenter ett eget rum, men man delar kök och vardagsrum.

I vissa korridorer har man egen **4** _____ – men Aleksi delar detta med fyra andra studenter.

Studentkorridorer är ofta **5** _____. I Aleksis korridor bor en student från Kina, en från Nederländerna, en från USA och en från Sverige.

SÖK PÅ NÄTET.

14 **Käy Uppsalan yliopiston nettisivuilla (www.uu.se) ja vastaa kysymyksiin.**

1 Milloin yliopisto on perustettu?
2 Mikä on vuoden tärkein juhlapäivä Uppsalan opiskelijoille? Miten sitä vietetään?

Sverige är populärt bland finländska studenter

- Det finns cirka 2000 finländska studenter i Sverige.
- De populäraste ämnena finns inom juridik, ekonomi och medicin.
- Studentföreningar för finländare: Stockholms finska studenter, Uppsala Finska studentförening, Finnlust i Lund.
- Föreningarna är viktiga mötespunkter och de ordnar olika slags aktiviteter.

OBS!

Opiskelija ruotsiksi

Student on yleensä henkilö, joka opiskelee korkeakoulussa tai yliopistossa.
Student on myös ylioppilas ja suorittanut ylioppilastutkinnon.
Studerande on nimitys opiskelijasta yleisemmin.

Aleksi är student vid Uppsala universitet.	*Aleksi on opiskelija Uppsalan yliopistossa.*
Maja är student. Hon tog studenten i våras.	*Maja on ylioppilas. Hän kirjoitti ylioppilaaksi viime keväänä.*
Om du är studerande, kan du söka studiestöd.	*Jos olet opiskelija, voit hakea opintotukea.*

Tema
STUDIER

LUKIOSSA	I GYMNASIET
arvosana	**ett betyg** 5
jakso	**en period** 3
kirjoittaa ylioppilaaksi	**ta** IV **studenten**
koulutus	**en utbildning** 2
lukukausi	**en termin** 3
lukuvuosi	**ett läsår** 5
opetus	**undervisning, -en**
opinnot	**studier, -na**
opinto-ohjaaja	**en studievägledare** 5, **en studiehandledare** 5
opiskelija	**en student** 3, **en studerande** 5
opiskella	**studera** I, **plugga** I
pitää välivuosi	**ta** IV **ett sabbatsår**
päästä lukiosta	**gå** IV **ut gymnasiet**
päättötodistus	**ett avgångsbetyg** 5
saada ylioppilaslahjaksi	**få** IV **i studentgåva/ studentpresent**
ylioppilas	**en student** 3
ylioppilasjuhla	**en studentfest** 3
ylioppilaslakki	**en studentmössa** 1
ylioppilastutkinto	**en studentexamen, -, -examina, -**

FYLL I.

15 **Emil ei vielä tiedä, mitä hän haluaa opiskella ja tehdä tulevaisuudessa. Hän tuskailee asian kanssa ja kirjoittaa siitä chat-palstalle. Täydennä kohdat vihjeiden avulla.**

Hur hittar jag min egen väg?

Jag **1** _____ i vår. Skolan har gått relativt väl och jag har **2** _____ i språk och samhälleliga ämnen. Men jag har ingen aning om vad **3** _____ i framtiden. Föräldrarna pressar på och det känns jobbigt. De vill bara att jag ska få den där eftertraktade **4** _____! Jag har diskuterat med **5** _____ några gånger, men jag känner mig fortfarande vilsen när det gäller olika **6** _____. Jag är trött på skolan och pluggandet överhuvudtaget. **7** _____ har sugit musten ur mig helt och hållet. Egentligen skulle jag vilja **8** _____ när jag **9** _____. Men vad ska jag göra då? Jobba eller resa eller bara vara? Finns där någon som befinner sig i samma sits och kan komma med några tips och råd?

– En vilsen själ

1 kirjoittaa ylioppilaaksi
2 hyviä arvosanoja
3 haluan opiskella
4 ylioppilaslakki
5 opinto-ohjaajani
6 koulutuksia
7 Opinnot
8 pitää välivuosi
9 päästä lukiosta

SKRIV.

16 **Kirjoita Emilille vastaus chat-palstalle. Mitä vinkkejä sinä antaisit hänelle lukion jälkeiseen elämään?**

VÄLJ.

17 **Emil on saanut viestin. Valitse oikea vaihtoehto.**

Hej Vilsen själ!

Jag tänker precis som du åtminstone **1** _____ dag. Jag är inte bra i skolan, och minst **2** _____ tredje prov går åt skogen. Men jag är säker på att även jag kommer att hitta min egen väg. Det är så många val som vi måste göra och vid **3** _____ val tvekar jag. I min skola vet kanske bara **4** _____ sjätte student vad hon eller han vill göra i framtiden.

Tiden får visa vad som kommer att hända.

– Din själsfrände

1 **a** varannan
b vartannat

2 **a** var
b vart

3 **a** varannan
b vartannat

4 **a** var
b vart

→ EPÄMÄÄRÄISIÄ PRONOMINEJA: *VARANNAN/VARTANNAT, VAR/VART* s. 74

SKRIV.

18 **Käännä lauseen alut ruotsiksi ja jatka lauseita haluamallasi tavalla.**

1 Opetus lukiossa on…
2 Kirjoitan ylioppilaaksi…
3 Opinto-ohjaajani on sitä mieltä, että…
4 Jos pidän välivuoden, …
5 Ylioppilaslakki…

LUKION JÄLKEEN	EFTER GYMNASIET
ammattikorkeakoulu	**en yrkeshögskola** 1
ammattikoulu	**en yrkesskola** 1
hakea korkeakouluun	**söka** II **(in) till högskolan**
harjoittelujakso	**en praktikperiod** 3
ilmoittautua kurssille	**anmäla** II **sig till en kurs**
jatkokoulutus	**vidareutbildning, -en, fortbildning, -en**
jatko-opinnot	**fortsatta studier, vidarestudier, -na**
kirjasto	**ett bibliotek** 5
korkeakoulu	**en högskola** 1
kouluttautua joksikin	**utbilda** I **sig till något**
kurssikirja	**en kursbok** 3*
luento	**en föreläsning** 2
muistiinpanot	**anteckningar, -na**
opintolaina	**ett studielån** 5
opintoraha	**ett studiebidrag** 5
opintotuki	**ett studiestöd** 5, **ett studiemedel** 5 (s.sv.)
opiskelija-asunto	**en studentbostad** 3*, **en studentlya** 1
opiskella etänä	**studera** I **på distans**
opiskella kokopäiväisesti, osapäiväisesti	**studera** I **(på) heltid, (på) deltid**
opiskella verkossa	**studera** I **på nätet**
opiskella yliopistossa, korkeakoulussa	**studera** I **på/vid universitetet, högskolan**
opiskeluaika	**en studietid, -en**
osakunta	**en nation** 3
pääaine	**ett huvudämne** 4, **ett huvudområde** 4 (s.sv.)
päästä yliopistoon	**komma** IV **in på/vid universitetet**
pääsykoe	**ett inträdesprov** 5
sivuaine	**ett biämne** 4, **ett biområde** 4 (s.sv.)
tiedekunta	**en fakultet** 3
tutkimus	**en forskning** 2
valmennuskurssi	**en prepkurs** 3
valmistua	**bli** IV **färdig, -t, -a**
yliopisto	**ett universitet** 5

VÄLJ OCH SKRIV.

19 **Jesper opiskelee ammattikorkeakoulussa ja kertoo opinnoistaan Emilille chat-palstalla. Valitse sopivampi vaihtoehto.**

Hej Vilsen själ!

Ingen panik, du kommer att hitta din väg. Efter gymnasiet gjorde jag först lumpen. Nu **1** _____ jag första året i yrkeshögskolan. Jag ska bli elingenjör. Jag trivs bra med mina studier. Men jag tvekade länge om jag skulle **2** _____ högskolan eller universitetet. Jag valde yrkeshögskolan eftersom det ingår flera **3** _____ i studierna. Inträdesprovet var inte så komplicerat och jag **4** _____. Studietiden är cirka fyra år, om allt går som planerat. Jag hade tur som fick **5** _____ mitt i stan. Det var skönt att äntligen flytta hemifrån! Eftersom jag studerar **6** _____, får jag **7** _____. Jag lever inte något lyxliv, men får i alla fall mat för dagen. Jag är medlem i **8** _____ som fixar roliga och tokiga fester och grejer under **9** _____. I sommar ska jag förresten studera **10** _____ – ser faktiskt fram emot att ligga i hängmattan och plugga ;-)

Rekommenderar yrkeshögskolan

1 **a** söker
b studerar

2 **a** söka till
b anmäla mig till

3 **a** huvudämnen
b praktikperioder

4 **a** gick lätt in
b kom lätt in

5 **a** en trevlig studentlya
b en trevlig studentkår

6 **a** dygnet runt
b på heltid

7 **a** lön
b studiebidrag

8 **a** vår studentkår
b vår fakultet

9 **a** föreläsningarna
b läsåret

10 **a** på biblioteket
b på distans

ÖVERSÄTT.

20 A Kirjoita kysymykset ruotsiksi.

1 Miksi haluat kouluttautua?
2 Aiotko hakea korkeakouluun heti lukion jälkeen?
3 Mitä mieltä olet valmennuskursseista?
4 Luuletko, että tarvitset opintolainaa?
5 Mitä tekisit luennoilla, jos pääsisit yliopistoon?
6 Miten aiot asua opiskeluaikana?

JOBBA MED KOMPISEN.

20 B Vastaa tehtävän 20A kysymyksiin parisi kanssa.

SKRIV.

21 Kirjoita Aleksille Uppsalaan ruotsiksi. Kysy esim. seuraavia asioita

– oliko vaikea päästä opiskelemaan
– mikä on helpointa/vaikeinta opiskelussa
– mistä löysi opiskelija-asunnon
– saako opintotukea Suomesta
– millaisia ruotsalaiset ovat
– mitä tekee vapaa-ajalla

Så pluggar du på svenska i Finland

KUL att veta

Också du som har finska som modersmål kan studera på svenska i Finland. De olika studielinjerna på svenska är ingalunda enbart tänkta för svenskspråkiga. På de flesta håll klarar du dig bra med skolsvenska och en positiv attityd! Man kan studera i yrkesskolor och yrkeshögskolor samt på universitet på svenska.

Här ett plock bland alternativen!

- Utbildningsprogrammet för sjöfart 4,5 år vid Högskolan på Åland i Mariehamn
- Djurskötare, Grundexamen inom lantbruksbranschen 3 år, Axxell, Kimito
- Ingenjör, byggnads- och samhällsteknik 4 år, Yrkeshögskolan Novia, Vasa
- Medianom, fotografering 4 år, Yrkeshögskolan Novia, Jakobstad
- Fysioterapeut 3,5 år, Yrkeshögskolan Arcada, Helsingfors
- Biokemi, filosofie magister ca 5 år, Åbo Akademi, Åbo
- Ekonomi, ekonomie magister ca 5 år, Hanken Svenska handelshögskolan, Helsingfors
- Medicin, medicine licentiat 6 år, Helsingfors universitet
- Nordiska språk, svenska som andra inhemska språk, filosofie magister 5 år, Helsingfors universitet

SÖK PÅ NÄTET OCH BERÄTTA.

22 Tutustu netissä tarkemmin johonkin sinua kiinnostavaan ruotsinkieliseen koulutukseen ja kerro siitä parillesi ruotsiksi.

TENTTIIN PÄNTTÄYSTÄ TENTAPLUGG

kerrata	**repetera** I
kirjallinen	**skriftlig, -t, -a**
koe	**ett prov** 5
kuulustelu	**ett förhör** 5
lukea kokeeseen	**läsa** II**, plugga** I **till ett prov**
suorittaa tutkinto	**avlägga** IV **en examen**
suullinen	**muntlig, -t, -a**
suullinen tentti	**en munta** 1 (s.sv., puhek.)
tentti	**en tenta** 1, **en tentamen, -, tentamina, -**
tenttiä	**tentera** I**, tenta** I (puhek.)
tulla hylätyksi (tentissä)	**bli** IV **underkänd, underkänt, underkända**
tulla hyväksytyksi (tentissä)	**bli** IV **godkänd, godkänt, godkända**
tulos	**ett resultat** 5
tutkinto	**en examen, -, examina, -**
uusintatentti	**en omtenta** 1

JOBBA MED KOMPISEN.

23 Jutustelua opiskelija-asuntolan käytävällä.
Täydennä kohdat ruotsiksi ja keskustele parisi kanssa.

A	B
1 Hei! Miten menee? En ole nähnyt sinua vähään aikaan.	1
2	2 Terve! Paljon tekemistä. Olen lukenut kokeeseen. Entä itsellesi?
3 Eipä kehumista. Tulin hylätyksi viime tentissä.	3
4	4 Olipa huono tuuri! Mutta mitä aiot tehdä kesällä?
5 Olen ilmoittautunut kiinan kielen kurssille. Entäs sinä?	5
6	6 Kiva juttu! Teen viimeisen harjoittelujaksoni sairaalassa Norjassa.
7 Siistiä! Minulla on muutama kurssi, jotka aion opiskella etänä verkossa.	7
8	8 Kuulostaa hyvältä. Valmistutko sitten?
9 En vielä. Mutta sinä suoritat tutkintosi pian. Onneksi olkoon jo etukäteen!	9
10	10 Kiitos! Ja onnea opintoihin!

LYSSNA OCH VÄLJ.

Kuuntele, mitä kerrotaan jatko-opiskelusta Ruotsissa. Valitse oikea vaihtoehto.

1 Maksaako opiskelu?
- **a** Ruotsissa on pakollinen lukuvuosimaksu.
- **b** Opiskelu on maksutonta, mutta opintomateriaalit ovat maksullisia.
- **c** Sekä opiskelu että materiaalit ovat maksuttomia.

2 Mitä opintotuesta sanotaan?
- **a** Kaikki saavat halutessaan opintotukea.
- **b** Vain kokoaikaisesti opiskeleva saa opintotukea.
- **c** Suomen kansalainen voi saada opintotukea myös osa-aikaopintohin.

3 Missä voi opiskella?
- **a** Parhaimmat yliopistot ovat Uppsalassa, Lundissa ja Tukholmassa.
- **b** Opiskelupaikan valinnalla on väliä vasta tutkimusvaiheen opinnoissa.
- **c** Pääset opiskelemaan mihin tahansa ruotsalaiseen yliopistoon.

4 Onko yliopistoihin ja korkeakouluihin pääsykokeita?
- **a** Vain ulkomaalaistaustaisilla on pääsykokeet.
- **b** Kaikkiin koulutuksiin on pääsykokeet.
- **c** Riittää, että haet jatko-opintoihin suomalaisella päättötodistuksellasi.

5 Mistä löytyy tietoa eri koulutuksista?
- **a** Voit etsiä tietoa koulutuksista ja hakumenettelystä studera.nu -sivustolta.
- **b** Kysy opinto-ohjaajaltasi.
- **c** Ota yhteyttä suoraan kyseiseen yliopistoon tai korkeakouluun.

6 Miten asuminen on järjestetty?
- **a** Tukholmasta on mahdotonta löytää opiskelija-asuntoa.
- **b** Opiskelijayhdistykset valitsevat asukkaat asuntoihin.
- **c** Opiskelijayhdistysten asunnoissa jaetaan usein keittiö ja olohuone muiden kanssa.

SÖK PÅ NÄTET.

25 **Tutustu netissä pohjoismaisten korkeakoulujen ja yliopistojen sivuihin ja valitse yksi sinua kiinnostava opiskelupaikka.**

JOBBA MED KOMPISEN.

26 **Olette saaneet kaverisi kanssa Pohjola-Nordenin stipendin, joka kattaa opiskelu- ja asumiskustannukset. Valitkaa yksi seuraavista koulutuksista, jota lähdette opiskelemaan.**

Udda utbildningar runt om i Norden

1 **Bli manusförfattare**
Danmark är världsberömt för sina tv-serier och filmer, och framgången beror bland annat på bra manus. På Den Danske Filmskole i Köpenhamn kan du bli manusförfattare på fyra år.

2 **Bli expert på jordbävningar**
Islänningarna är av naturliga skäl experter på vulkanutbrott och jordbävningar. Om du vill lära dig mer har Islands universitet flera kurser i ämnet.

3 **Bli valexpert**
På Islands Universitet kan du bli expert på valar, delfiner och andra marina däggdjur. Kursen ges på sommaren på universitetets valforskningsstation i Húsavík.

4 **Lär dig runskrift**
Under vikingatiden användes runskrift i Skandinavien. Det här syns på de runstenar som finns kvar i Sverige, Norge och Danmark. Du som är intresserad kan studera runologi på Oslo Universitet.

5 **Skydda dig mot isbjörnar**
På Svalbard i norra Norge måste du ha gevär med dig när du lämnar staden. Här finns nämligen många livsfarliga isbjörnar. Vill du lära dig mer om dem kan du gå kursen Arktisk överlevnad och säkerhet. Den ges på världens nordligaste universitet Unis.

SKRIV.

27 **Olet tutustumassa tehtävän 25 tai 26 opiskelupaikkaan. Lähetä sieltä postikortti kaverillesi.**

KNÄCK KODEN

Erisnimen suku

Erisnimilläkin on suku. Kun puhut esimerkiksi ihmisistä, lemmikeistä, kaupungeista, maista tai autoista niiden nimillä ja kuvailet niitä, sinun tulee tietää, ovatko ne **en**- vai **ett**-sukuisia.

1 Tutki lauseita ja päättele erisnimen suku.

1 **Helsingfors** är **populärt** bland studenter.

2 **Den 22-åriga Kia** studerar och trivs i Helsingfors, men hon saknar sin hund Morris.

3 **Morris** är **trogen** och **snäll**.

4 När saknaden blir för stor, tar Kia **sin lilla Fiat** och kör hem till **sin Morris**.

5 I höst åker Kia på utbyte till **det sköna Italien**.

1 Kaupungit ovat _____ -sukuisia

2 Ihmiset ovat _____ -sukuisia

3 Lemmikit ovat _____ -sukuisia

4 Autot ovat _____ -sukuisia

5 Maat ovat _____ -sukuisia

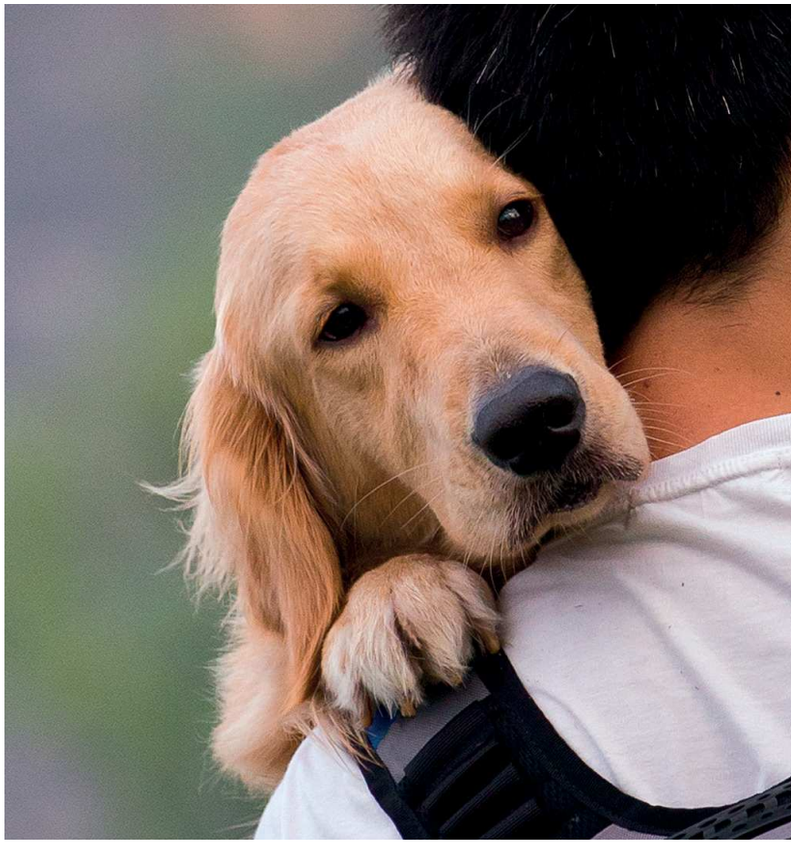

Kaupungit, maat, maanosat, maakunnat ja muut asutut paikat ovat ett-sukuisia.

Uppsala är **pittoreskt**.	*Uppsala on kuvankaunis.*
Afrika är **enormt**.	*Afrikka on valtava.*
Österbotten är **platt**.	*Pohjanmaa on tasainen.*
Drumsö är **trivsamt**.	*Lauttasaari on viihtyisä.*

Myös monikossa olevat maiden ja maakuntien nimet ovat yksikössä ja ett-sukuisia.

Förenta staterna är **mångkulturellt**.	*Yhdysvallat on monikulttuurinen.*
Dalarna är **sevärt**.	*Taalainmaa on näkemisen arvoinen.*

Kun adjektiivi tulee erisnimen jälkeen, se taipuu sen suvun ja luvun mukaan.

Helsingfors är **populärt** bland studenter.	*Helsinki on suosittu opiskelijoiden keskuudessa.*
Kias hund Morris är **trogen** och **snäll**.	*Kian koira Morris on uskollinen ja kiltti.*
Hennes Fiat är **liten** och ganska **snabb**.	*Hänen Fiatinsa on pieni ja aika nopea.*

Kun adjektiivi tulee ennen erisnimeä, se tarvitsee määräisen artikkelin *den/det/de*. Adjektiivi on silloin a-muodossa.

Den ambitiösa Kia studerar i **det populära Helsingfors**.	*Kunnianhimoinen Kia opiskelee suositussa Helsingissä.*
Hemma väntar **den trogna** och **snälla Morris** på henne.	*Kotona häntä odottaa uskollinen ja kiltti Morris.*
Hon vill studera vid **det härliga Medelhavet**.	*Hän haluaa opiskella ihanan Välimeren äärellä.*

2 A Suomenna luonnonpaikat.

Luonnonpaikkojen nimien suku on yleensä sama kuin vastaava yleisnimi.

En-sukuisia:

en fjord 2	vuono	en vik 2	lahti
en flod 2		en vulkan 3	tulivuori
en fors 2	koski	en å 2	
en glaciär 3	jäätikkö	en ås 2	harju
en ocean 3		en älv 2	joki
en sjö 2		en ö 2	

Ett-sukuisia:

ett berg 5		ett hav 5	
ett fjäll 5		ett sund 5	salmi

Vatnajökull är **stor** och **mäktig**.	*Vatnajökull on iso ja mahtava.*
Torne älv är **fiskrik**.	*Tornionjoki on kalaisa.*
Mount Everest är **högt** och **brant**.	*Mount Everest är korkea ja jyrkkä.*
Hur **brett** är **Öresund**?	*Kuinka leveä on Juutinrauma?*

Monikolliset luonnonpaikat ovat ruotsissa monikossa, kuten suomessakin.

Alperna är **fantastiska**.	*Alpit ovat fantastiset.*
Har du besökt **de sköna Maldiverna**?	*Oletko käynyt ihanilla Malediiveilla?*

2 B Tutki lauseita ja perustele parillesi adjektiivin muoto.

1 Päijänne är djup och stor.	*Päijänne on syvä ja iso.*
2 Salpausselkä är naturskön.	*Salpausselkä on luonnonkaunis.*
3 Åre är världsberömt bland alpinisterna.	*Åre on maailmankuulu alpinistien keskuudessa.*
4 I vilka länder ligger de vackra Karpaterna?	*Missä maissa kauniit Karpaatit sijaitsevat?*
5 Är Atlanten blå eller grå?	*Onko Atlantti sininen vai harmaa?*
6 Hur högt är Ruka?	*Kuinka korkea Ruka on?*

3 Mitä tiedät Pohjoismaista? Valitse oikea vaihtoehto.

1 Hur _____ är Halti?

2 Klarälven är längst i Norden, men hur _____ är den?

3 Hur många invånare finns det på _____ Island?

4 Vilket land tillhör _____ Grönland?

5 Nämn två barnböcker av den _____ Astrid Lindgren.

6 Vad är Björneborg _____ för?

7 Är sångerskan Veronica Maggio _____?

8 På vilken ö ligger _____ Visby?

9 Vem är _____ Prins Daniel gift med?

10 Hur _____ är Saimen?

11 När hade _____ Hekla sitt senaste utbrott?

12 Är du _____ på att du har alla rätt ☺?

1 **a** hög
b högt
c höga

2 **a** lång
b långt
c långa

3 **a** den lilla
b det lilla
c de små

4 **a** den kalla
b det kalla
c de kalla

5 **a** berömd
b berömt
c berömda

6 **a** känd
b känt
c kända

7 **a** dansk
b danskt
c danska

8 **a** den historiska
b det historiska
c de historiska

9 **a** den omtyckte
b det omtyckte
c de omtyckta

10 **a** djup
b djupt
c djupa

11 **a** den aktiva
b det aktiva
c de aktiva

12 **a** säker
b säkert
c säkra

4 Martin opiskelee kauppatieteitä. Täydennä adjektiivit vihjeiden mukaan oikeassa muodossa ja lisää tarvittaessa määräinen artikkeli *den*, *det* tai *de*.

Vasa är också **1** _____ bland studenter. Martin studerar andra året ekonomi vid **2** _____ Vasa universitet. Vasa är inte så **3** _____ men **4** _____, tycker Martin. Han kommer från **5** _____ Villmanstrand vid **6** _____ Saimen. Martin är **7** _____ och **8** _____. Han har inte ångrat att han flyttade till **9** _____ Vasa. Studierna går bra och Martin planerar ett utbyte till **10** _____ Kanarieöarna. Spanien är **11** _____. ”Jag studerade spanska i **12** _____ Madrid förra sommaren och blev förtjust i landet”, säger han. Jag avlägger min examen om ett år. Det firar jag med en resa till **13** _____ USA.

1 suosittu
2 mielenkiintoinen
3 iso
4 mukava
5 kuvankaunis
6 kaunis
7 iloinen
8 tyytyväinen
9 viihtyisä
10 lämmin
11 ihana
12 fantastinen
13 cool

5 Tee parisi kanssa suullisesti lauseita paikoista, joissa olette käyneet. Käytä malleja apunasi.

Jag har besökt det fotbollsgalna Spanien.

Har du varit i de fantastiska Alperna?

6 Martin on usein mukana opiskelijayhdistyksen retkillä. Valitse oikea muoto ja lisää tarvittaessa määräinen artikkeli.

Vår studentförening gjorde en gemensam resa med vår vänförening i Sverige i vintras. Först åkte vi upp till **1** _____ Lappland och vandrade ett par dagar i **2** _____ Kebnekaise. Halti på finska sidan är inte alls lika **3** _____. Sen besökte vi ishotellet i **4** _____ Jukkasjärvi. Det var häftigt! Resan avslutades med ett besök hos julgubben (eller tomten som svenskarna säger). Rovaniemi såg ut att vara mycket **5** _____ bland turister.

Resan var en succé och vi planerar en träff i **6** _____ Åbo till nästa sommar. Då ska vi ströva runt längs **7** _____ Aura å som är **8** _____ men tyvärr inte så **9** _____ att man kunde bada i den. Ett annat alternativ är att segla, men Östersjön kan ibland vara **10** _____. Åland är alltid **11** _____ och lagom **12** _____ och där talar alla dessutom svenska. Jag röstar på Åland!

1 ruotsalainen (Ruotsin)
2 valtava
3 korkea
4 kylmä
5 suosittu
6 vanha
7 melko kapea
8 kaunis
9 puhdas
10 myrskyisä
11 mukava
12 pieni

7 Käännä ruotsiksi.

1 19-vuotias Yusuf kirjoittaa ylioppilaaksi tänä syksynä.
2 Yusuf on tyytyväinen lukio-opintoihinsa Solstadin lukiossa.
3 Solstad on ollut monikulttuurinen ja turvallinen.
4 Kun Yusuf pääsee lukiosta, hän matkustaa ystävänsä kanssa Saksaan nopealla M/S Finnstarilla.
5 Jatko-opintoja hän suunnittelee pienessä Sveitsissä upeiden Alppien äärellä.

KNÄCK KODEN

Lisää epämääräisiä pronomineja

Kun haluat sanoa esimerkiksi *joka toinen* ja *joka kolmas*, tarvitset pronomineja *varannan* ja *var tredje*.

Varannan, vartannat *joka toinen*

Var, vart *joka*

varannan svensk student	*joka toinen ruotsalainen opiskelija*
vartannat nordiskt universitet	*joka toinen pohjoismainen yliopisto*

Joka toinen on ruotsiksi **varannan** tai **vartannat**. En-sukuisten sanojen kanssa käytät muotoa *varannan* ja ett-sukuisten sanojen kanssa *vartannat*.

Muiden järjestyslukujen kanssa käytät pronominia **var** tai **vart**. En-sukuisten sanojen kanssa käytät muotoa *var* ja ett-sukuisten sanojen kanssa *vart*.

Aleksi har tenta nästan **var fjärde vecka**.
Aleksilla on tentti melkein joka neljäs viikko.

Ungefär **vart tredje prov** är jättesvårt, tycker Aleksi.
Noin joka kolmas koe on Aleksin mielestä tosi vaikea.

1 **Opinnot stressaavat. Valitse oikea vaihtoehto.**

1 Studentlivet är inte bara roliga fester _____ dag. varannan/vartannat

2 _____ student känner sig mycket stressad. Varannan/Vartannat

3 Det visar en undersökning som görs _____ femte år. var/vart

4 _____ sjätte student har sömnproblem. Var/Vart

5 Någon form av depression lider _____ tionde juridikstuderande av. var/vart

6 Jag blir underkänd i _____ prov på grund av provstress, säger en student. varannan/vartannat

7 En annan student erkänner att _____ termin suger musten ur henne. varannan/vartannat

8 Resultaten är alarmerande. Studenternas välbefinnande ska undersökas oftare, minst _____ år. varannan/vartannat

2 Sano parisi kanssa järjestysluvut 1.–31. ruotsiksi.

3 Mitä opiskelijat tekevät vapaa-ajallaan? Sano lauseet ruotsiksi. Parisi tarkistaa.

A	B
1 Jag går på restaurang _____ (**joka toinen lauantai**).	1 Jag går på restaurang varannan lördag.
2 I lördags var vartannat bord reserverat.	2 I lördags var _____ (**joka toinen pöytä**) reserverat.
3 Och vid _____ (**joka kolmannessa pöydässä**) satt något gammalt par.	3 Och vid vart tredje bord satt något gammalt par.
4 Min kurskamrat Bosse går och festar endast vartannat år.	4 Min kurskamrat Bosse går och festar endast _____ (**joka toinen vuosi**).
5 Stackars Bosse! Han har missat minst _____ (**joka toiset hauskat juhlat**).	5 Stackars Bosse! Han har missat minst varannan rolig fest.
6 I framtiden ska jag ta honom med åtminstone var femte gång.	6 I framtiden ska jag ta honom med åtminstone _____ (**joka viides kerta**).

4 Yrittänyttä ei laiteta. Käännä ruotsiksi.

ett påhitt 5 päähänpisto

1 Joka toinen päivä yritän päntätä aamusta iltaan.
2 Joka kolmas päivän otan vähän rauhallisemmin.
3 Kuntoilen valitettavasti liian harvoin, vain joka toinen viikko.
4 Hankin itselleni jonkun uuden harrastuksen melkein joka toinen kuukausi.
5 Usein kadun joka toista päähänpistoa.
6 Tulen kuitenkin hyväksytyksi joka kuudennessa kokeessa. Ei paha 😐

DEL 3

Jobba i Norden

Kurssin kolmannen osan aiheita ovat ruotsin kielen merkitys työelämässä ja työmahdollisuudet Pohjoismaissa. Pohdit, millaista työelämä on. Saat tietoa eri ammattien ruotsinkielisistä nimistä ja ammattisanojen käytöstä.

TAVOITTEET

- osaat kertoa ammateista, työelämästä ja kielitaidon merkityksestä
- saat tietoa ruotsalaisesta työpaikkakulttuurista
- opit lisää epämääräisiä pronomineja: *annan*, *annat*, *andra*, *båda* ja *själv*

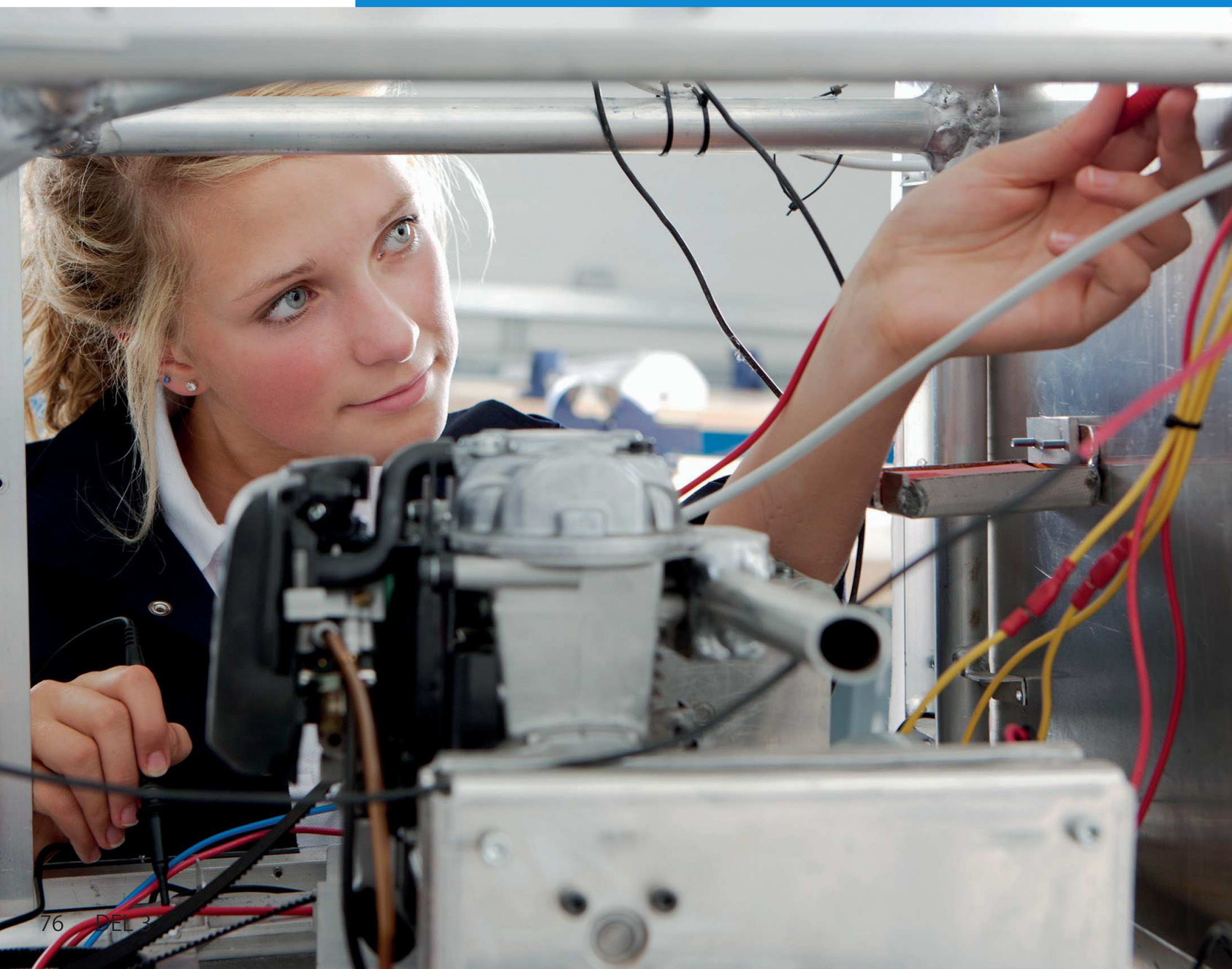

KASTA TÄRNING.

1 **A** Valitse taulukko A tai B. Heitä noppaa kaksi kertaa, niin saat tietää tulevan ammattisi. Anna nopan kertoa sinulle ainakin kolme ammattivaihtoehtoa.

A

brandman	musiker	elektriker	arbetsterapeut	idrottsproffs	sjuksköterska
djurskötare	pilot	regissör	barnmorska	ingenjör	skådespelare
ekonom	polis	jordbrukare	bildlärare	inredningsarkitekt	speldesigner
lantmätare	politiker	bilmekaniker	webbdesigner	journalist	sångare
frisör	kock	vvs-montör	programmerare	jurist	tandläkare
författare	psykolog	chaufför	översättare	ljuddesigner	veterinär

B

systemvetare	skolledare	sjukhusfysiker	tolk	tågförare	personalvetare
tandhygienist	kiropraktor	miljöinspektör	bagare	närvårdare	arbetsförmedlare
logoped	barnläkare	egenföretagare	officer	datatekniker	matematiker
sjukgymnast	geovetare	gerontolog	dietist	toxikolog	grundskolelärare
miljöinspektör	socionom	brandingenjör	kemist	arborist	ambulansvårdare
statistiker	datavetare	cytodiagnostiker	cykelbud	audionom	forskare

SKRIV OCH ÖVERSÄTT.

1 **B** Kirjoita ruotsiksi nopan sinulle arpomat ammatit ja suomenna ne.

OBS!

Ammattisanat ja artikkeli

Kun ammattia ilmaiseva substantiivi on *bli-* tai *vara*-verbin jälkeen, ei artikkelia käytetä.

Man kan **bli jurist** på två år.	*Juristiksi voi valmistua kahdessa vuodessa.*
Att vara närvårdare är väldigt ansvarsfullt.	*Lähihoitajan työ on valtavan vastuullista.*

Ammattisanan kanssa käytetään artikkelia, kun sen edessä on kuvaileva sana tai sitä seuraa relatiivilause.

Jag vill absolut bli **en framgångsrik företagare**.	*Haluan ehdottomasti menestyväksi yrittäjäksi.*
Han är **ett idrottsproffs vars karriär är enastående**.	*Hän on ammattilaisurheilija, jonka ura on ainutlaatuinen.*

JOBBA MED KOMPISEN.

1 C Keskustele parisi kanssa tehtävän 1B ammateista.

1 Vilka tre yrken fick du?
2 Finns det något gemensamt med de yrken du fick?
3 Vilket yrke skulle du kunna tänka dig? Vad vill du inte bli? Varför?
4 Vad är ditt drömyrke?

→ KYSYMYSSANOISTA s. 102

GRUPPERA.

1 **D** Ryhmittele tehtävän 1A ammatteja ja täydennä ryhmiä omilla ammattiehdotuksilla.

1 Jobb inom sjukvård

2 IT-jobb

3 Serviceyrken

4 Jobb inom kulturbranschen

TUSEN TIPS

Sanojen ryhmittely eri tavoin helpottaa oppimista. Voit ryhmitellä sanastoa sanakarttaan **eri väreillä**, jolloin sanakartan **muoto ja värit edesauttavat mieleenpalauttamista**. Kokeile ammattisanoissa esimerkiksi **eri päätteiden** kuten -ist, -er, -log ja -are **mukaista ryhmittelyä**.

SÖK PÅ NÄTET.

2 **A** Etsi netistä tietoa jonkin tehtävän 1A ammatin palkasta ja koulutuksesta. Käytä hakusanoja *lön*, *utbildning* + esimerkiksi *speldesigner*.

JOBBA I GRUPP.

2 **B** Esitelkää tehtävässä 2A löytämänne tiedot 3–4 hengen ryhmissä ruotsiksi.

Din syster kan vara en man

KUL att veta

Förr i tiden använde svenskan olika yrkesord för män och kvinnor, exempelvis lärare/lärarinna. Numera brukar det maskulina ordet användas för både män och kvinnor, exempelvis lärare. I traditionellt kvinnliga yrken används däremot det feminina ordet. En sjuksköterska (kallas även sjuksyster) kan med andra ord både vara en man och en kvinna – så bli inte förvånad om du får träffa ”Syster Peter” på ett sjukhus i Sverige.

LÄS OCH GRUPPERA.

3 **A** Taloudellinen tiedotustoimisto TAT kysyi nuorilta, mitä he ajattelevat työelämästä. Lue kommentit ja merkitse rastilla, ovatko ne positiivisia, neutraaleja vai negatiivisia.

positiv neutral negativ

Hurdant är arbetslivet enligt din mening?

☐ ☐ ☐	ljust	☐ ☐ ☐	obligatoriskt
☐ ☐ ☐	stressigt	☐ ☐ ☐	trist
☐ ☐ ☐	utmanande	☐ ☐ ☐	varierande
☐ ☐ ☐	osäkert	☐ ☐ ☐	många arbetslösa
☐ ☐ ☐	något som vuxna gillar	☐ ☐ ☐	spännande
☐ ☐ ☐	beror på bransch	☐ ☐ ☐	tungt
☐ ☐ ☐	vet ej	☐ ☐ ☐	intressant
☐ ☐ ☐	fullt av möjligheter	☐ ☐ ☐	svårt att sysselsätta sig
☐ ☐ ☐	inspirerande	☐ ☐ ☐	krävande
☐ ☐ ☐	får inkomster	☐ ☐ ☐	en avlägsen sak

SKRIV.

3 **B** Kirjoita kommenttisi TAT:n kyselyyn. Käytä sanoja ja ilmauksia tehtävästä 3A.

Vilket är ditt favorityrke och hurdant tror du arbetslivet inom det yrket är?

KOMMENTERA HÄR:

LYSSNA OCH VÄLJ.

4

Kuuntele, mitä HR Manager Lars Nurmi Viking Lineltä kertoo ruotsinkielen ja kielitaidon merkityksestä rekrytoinnissa. Valitse oikea vaihtoehto.

1 Kielitaito on tärkeä rekrytointitilanteessa,
- **a** koska Viking Linella puhutaan monia kansainvälisiä kieliä.
- **b** koska ruotsi on Viking Linen sisäinen kieli.

2 Arvostamme kaikkea kielitaitoa korkealle, mutta tärkeimpiä ovat
- **a** suomi, ruotsi ja englanti.
- **b** viro, ruotsi ja suomi.

3 Kaikki asiakkaat arvostavat, että yrittää
- **a** antaa kaikkensa rohkeasti palvelutilanteissa.
- **b** palvella heidän omalla äidinkielellään.

4 Meillä on ymmärrystä myös sitä kohtaan että,
- **a** kielitaito ei ole aivan sujuva.
- **b** ei uskalla käyttää kieltä.

5 Vain uskaltamalla puhua
- **a** voi opettaa myös muita.
- **b** voi oppia lisää.

TEXT 3

Därför behöver du svenska på jobbet

Precis ställer fem frågor om svenskan och andra språk i arbetslivet till tre olika finländska företag.

1 Hur viktig är svenskan när ni rekryterar?
2 Vilka andra språk bör personalen kunna?
3 Inom vilka arbetsuppgifter hos er behövs språkkunskaper speciellt?
4 Vad är viktigare, muntliga eller skriftliga kunskaper?
5 Vilket råd ger du unga angående språkkunskaper och jobbmöjligheter?

LARS NURMI

Viking Line, HR Manager Lars Nurmi

1 För oss är språkkunskaper viktiga när vi rekryterar eftersom svenska är Viking Lines interna språk. Vi vill betjäna våra kunder på deras eget modersmål. Det lyckas naturligtvis inte alltid men när det gäller svenska så är det ett helt realistiskt mål.

2 Vi värderar alla kunskaper i språk högt men för oss är finska, svenska och engelska de viktigaste. I Tallinn förstås estniska men också ryska.

3 Språkkunskaperna är viktigast för dem som jobbar med kundbetjäning som i bokning och resebutik. Alla kunder uppskattar att man försöker ge dem service på deras eget modersmål. Språkkunskaper behövs också inom IT, HR och incheckning.

4 Båda är viktiga, men säkert beroende på i vilken tjänst man jobbar. Där det är viktigt att skriva är förstås både muntliga och skriftliga kunskaper centrala. Vi har också förståelse för att man inte har helt flytande kunskaper. Vi försöker uppmuntra till att våga använda de språkkunskaper man har.

5 Det är bara genom att våga prata som man lär sig mer. Det är faktiskt så att ju fler språk man kan, desto lättare har man det på arbetsmarknaden. Svenska språket är mycket viktigt i Skandinavien. Vi har som många andra åländska företag kontakter där finskan är nödvändig att behärska. Detsamma gäller kunskaper i svenska på finska sidan.

SATU HEIKKILÄ

Kamux, informations- och marknadsföringschef Satu Heikkilä

1 Alla som aktivt har kontakt med Sverige har nytta av svenskan. Också passiva språkkunskaper är till fördel.

2 Koncernens språk är engelska. Alla språkkunskaper är bra, speciellt i tvåspråkiga områden eller regioner med invandrare. I arbetsuppgifter med kontakter till andra länder behövs förstås språkkunskaper.

3 I alla administrativa jobb och i kundtjänsten. Alla försäljare måste ändå inte kunna många språk.

4 Muntliga kunskaper. Olika dokument kan man skriva på engelska, men det är via snacket som man knyter kontakter och skapar ett sympatiskt möte.

5 Man har stor nytta av språkkunskaper i dagens arbetsliv. Otillräckliga språkkunskaper minskar ens chanser. Många finländska företag börjar växa via Sverige, så svenskan är nyttig i de organisationerna. I vissa företag bör man kunna betjäna kunderna på både svenska och finska. Breda språkkunskaper ökar dina valmöjligheter både när det gäller arbetsuppgifter och organisationer.

RISTO KIVIOJA

Lumon, Risto Kivioja, ansvarig för försäljningen i Skandinavien

1 Lumon är ett internationellt företag och vi kartlägger alltid språkkunskaperna när vi rekryterar. Skandinavien är hemmamarknaden för många nordiska företag så svenskan spelar en central roll.

2 Exportlandets språk och engelska.

3 I ett företag som vårt behövs språkkunskaper i så gott som alla uppgifter.

4 Kommunikationen äger främst rum i olika försäljningssituationer och då är de muntliga kunskaperna i fokus. Men även de skriftliga kunskaperna behövs.

5 I dagens globala värld är språkkunskaper en nödvändighet i arbetslivet. I nordiskt samarbete är svenskan det självklara valet. Den som kan motpartens modersmål har en möjlighet att nå längre och få till stånd ett djupare samarbete.

TEXT 3

Därför behöver du svenska på jobbet

Siksi tarvitset ruotsia töissä

ställer fem **frågor**	**esittää** viisi **kysymystä**	**ställa, ställer, ställde,** har **ställt** II
rekryterar	**palkkaatte**, **rekrytoitte**	**rekrytera, rekryterar, rekryterade,** har **rekryterat** I
behövs **språkkunskaper speciellt**	tarvitaan **erityisesti kielitaitoa**	behöva, behöver, behövde, har behövt II **språkkunskaper, -na**
vilket **råd**	minkä **neuvon**	**ett råd, rådet, råd, råden** 5

Viking Line

Viking Lines interna språk	Viking Linen sisäinen kieli	intern, -t, -a
betjäna våra kunder	**palvella asiakkaitamme**	**betjäna, betjänar, betjänade,** har **betjänat** I **en kund, kunden, kunder, kunderna** 3
lyckas	**onnistu**	**lyckas, lyckas, lyckades, har lyckats** I
när det gäller svenska	**kun kyseessä on ruotsi**	**gälla, gäller, gällde,** har **gällt** II **svenska, svenskan**
ett helt realistiskt mål	**aivan realistinen tavoite**	**realistisk, -t, -a** **ett mål, målet, mål, målen** 5
vi värderar	**arvostamme**	**värdera, värderar, värderade,** har **värderat** I
med kundbetjäning	asiakaspalvelussa	kundbetjäning, -en
bokning och resebutik	varauksissa ja matkamyymälässä	
alla kunder **uppskattar**	kaikki asiakkaat **arvostavat**	**uppskatta, uppskattar, uppskattade,** har **uppskattat** I
man **försöker** ge dem service	heitä **yritetään** palvella	**försöka, försöker, försökte,** har **försökt** II service, -n
inom IT, HR och incheckning	informaatioteknologiassa, henkilöstöhallinnossa ja lähtöselvityksessä	
beroende på i vilken tjänst man jobbar	**riippuen siitä**, missä tehtävässä työskentelee	en tjänst, tjänsten, tjänster, tjänsterna 3
centrala	keskeisiä	central, -t, -a
förståelse för	ymmärrystä sitä kohtaan	förståelse, -n
uppmuntra till att våga använda	**rohkaista uskaltamaan käyttää**	**uppmuntra, uppmuntrar, uppmuntrade,** har **uppmuntrat** I **våga, vågar, vågade,** har **vågat** I
finskan är nödvändig att **behärska**	suomea on välttämätön **hallita**	**behärska, behärskar, behärskade,** har **behärskat** I

Kamux

informations- och marknadsföringschef	viestintä- ja markkinointijohtaja	
nytta av svenskan	**hyötyä ruotsista**	**nytta, -n**
till fördel	**eduksi**	**en fördel, fördelen, fördelar, fördelarna** 2

koncernens	konsernin	
i tvåspråkiga områden	kaksikielisillä alueilla	ett område, området, områden, områdena 4
regioner med invandrare	**seuduilla**, joissa on maahanmuuttajia	**en region, regionen, regioner, regionerna** 3
i alla administrativa jobb	kaikissa hallinnollisissa tehtävissä	administrativ, -t, -a
försäljare	myyjien	en försäljare, försäljaren, försäljare, försäljarna 5
olika **dokument**	eri **asiakirjoja**	**ett dokument, dokumentet, dokument, dokumenten** 5
det är **via snacket** som man **knyter kontakter**	**kontaktit solmitaan juttelemalla**	**snack, -et** **knyta, knyter, knöt,** har **knutit** IV
skapar ett sympatiskt möte	luodaan miellyttävä kohtaaminen	sympatisk, -t, -a ett möte, mötet, möten, mötena 4
otillräckliga **språkkunskaper**	riittämätön **kielitaito**	otillräcklig, -t, -a
minskar ens chanser	**pienentää** mahdollisuuksia	**minska, minskar, minskade** har **minskat** I en chans, chansen, chanser, chanserna 3
företag börjar **växa**	yritykset alkavat **kasvaa**	**växa, växer, växte,** har **växt** II
nyttig	**hyödyllinen**	**nyttig, -t, -a**
breda	laaja	bred, brett, breda
ökar dina valmöjligheter	**lisää** valintamahdollisuuksiasi	**öka, ökar, ökade,** har **ökat** I

Lumon

ansvarig för försäljningen	**myynnistä vastaava**	**ansvarig, -t, -a för**
kartlägger	kartoitamme	kartlägga, -lägger, -lade, har -lagt IV
exportlandets språk	vientimaan kieli	ett exportland, -landet, -länder, -länderna 3*
så gott som	lähestulkoon	
kommunikationen **äger** främst **rum**	viestintä **tapahtuu** lähinnä	**äga rum, äger rum, ägde rum,** har **ägt** II **rum**
i fokus	keskiössä	
en nödvändighet	välttämättömyys	en nödvändighet, nödvändigheten, nödvändigheter, nödvändigheterna 3
i nordiskt samarbete	**pohjoismaisessa yhteistyössä**	**nordisk, -t, -a** **ett samarbete, samarbetet, samarbeten, samarbetena** 4
det självklara **valet**	itsestäänselvä **valinta**	**ett val, valet, val, valen** 5
motpartens modersmål	vastapuolen äidinkieltä	en motpart, -parten, -parter, -parterna 3
att **nå** längre	päästä pitemmälle, **saavuttaa** enemmän	**nå, når, nådde,** har **nått** III
få till stånd	**saada aikaan**	

LÄS OCH KRYSSA FÖR.

5 **A** Lue teksti 3, jossa suomalaisten yritysten edustajat kertovat ruotsinkielen ja kielitaidon merkityksestä rekrytoinnissa. Rastita oikea yritys.

		Viking Line	Kamux	Lumon
1	Haluamme palvella asiakkaitamme heidän äidinkielellään.	☐	☐	☐
2	Mitä useampaa kieltä osaa, sitä helpompaa on työmarkkinoilla.	☐	☐	☐
3	Myös passiivinen kielitaito on eduksi.	☐	☐	☐
4	Mutta myös kirjallista kielitaitoa tarvitaan.	☐	☐	☐
5	Monet yritykset aloittavat laajenemisen Ruotsista.	☐	☐	☐
6	Ymmärrämme, ettei kielitaito voi olla täysin sujuva.	☐	☐	☐
7	Kartoitamme aina kielitaidon, kun otamme töihin.	☐	☐	☐
8	Kontaktit solmitaan juttelun avulla.	☐	☐	☐
9	Pohjoismaisessa yhteistyössä ruotsi on itsestäänselvä valinta.	☐	☐	☐

JOBBA MED KOMPISEN.

5 **B** Sano tehtävän 5A lauseet vuorotellen ruotsiksi parisi kanssa.

OBS!

Muita verbejä säga-verbin sijaan

Säga-verbiä käytetään yleisverbinä, kun joku on sanoo jotakin. Käytä myös muita verbejä monipuolistamaan ilmaisuasi.

huomauttaa	påpeka I
kertoa	berätta I
kertoa, ilmoittaa	uppge IV
korostaa	poängtera I, framhäva II
painottaa	betona I, understryka IV
selittää	förklara I
tarkoittaa	mena I
todeta	konstatera I
väittää	påstå IV

JOBBA MED KOMPISEN.

6 Mitä kielitaidon merkityksestä sanotaan tekstissä 3? Kysy ja vastaa parisi kanssa. Käytä vihjeitä ja Obs!-ruudun verbejä apunasi.

Lars Nurmi, Viking Line	Satu Heikkilä, Kamux	Risto Kivioja, Lumon
1 mitä useampi kieli, sitä helpompaa – työmarkkinat	**3** passiivinen kielitaito – etu	**5** kielitaito – aina – kartoittaa
2 palvella – asiakkaat – heidän äidinkieli	**4** kontaktit – jutella	**6** kirjallinen kielitaito – tarvita

Språkkunskapernas betydelse i arbetslivet

Vad säger Risto Kivioja på Lumon?

Han **konstaterar** att i det nordiska samarbetet är svenskan ett självklart val.

LYSSNA OCH UPPREPA.

A Kuuntele ja toista sanat. Kiinnitä huomiota tummennettuihin kohtiin.

1 be**tj**äna
2 vä**rd**erar
3 s**e**rvice
4 konc**e**rnens
5 re**g**ioner
6 **ch**anser
7 **dj**upare
8 m**o**tpa**rt**ens

LYSSNA OCH UPPREPA.

B Kuuntele ja toista talousotsikot.

1 Viljan att betjäna kunder viktig
2 Koncernens vd fick sparken
3 Djupare förståelse för känslor ökar försäljningen
4 Bra service värderas högt
5 Motpartens chanser minskade

SÖK I TEXTEN.

A Etsi tekstistä.

1 esittää kysymyksiä _____
2 te palkkaatte _____
3 palvella asiakkaitamme _____
4 arvostamme _____
5 riippuen siitä _____
6 hyötyä ruotsista _____
7 juttelemalla _____
8 myynnistä vastaava _____
9 pohjoismaisessa yhteistyössä _____
10 saada aikaan _____

VÄLJ OCH SKRIV.

8 **B** Keskustelufoorumilla avaudutaan työpaikan hakemisesta. Valitse ja kirjoita sopiva vaihtoehto.

En som lyckades få jobb

Hej! Jag tänkte berätta för er hur jag fick jobb hos Kamux när de inte skulle **1** _____ ny personal. Alla tror ju att man ska kontakta **2** _____ personalfrågor på ett företag men egentligen borde man dra **3** _____ sina bekanta. Om jobben får man veta **4** _____ på sociala medier och **5** _____ var man rör sig också när man träffar folk. Jag **6** _____ företaget och visade alltid mitt intresse när jag träffade folk inom bilbranschen. En av företagets försäljare tipsade Kamux chefer om mig och de **7** _____ min aktivitet. Nu ska jag börja **8** _____ på biltvätten!

1 **a** reklamera
b rekrytera
c rapportera

2 **a** ansvariga för
b anställda av
c intresserade av

3 **a** koll på
b nytta av
c medveten om

4 **a** via bilderna
b via anställningar
c via snacket

5 **a** beroende på
b oberonde på
c beroende av

6 **a** ifrågasatte
b ställde frågor om
c följde

7 **a** kartlade
b påverkade
c uppskattade

8 **a** betjäna kunderna
b berätta om kunderna
c behärska kunderna

ÖVERSÄTT.

9 **A** Valmistaudu työpaikkahaastatteluun ja ennakoi haastattelijan kysymyksiä. Käännä ruotsiksi.

1 Voinko esittää muutaman kysymyksen ruotsiksi?
2 Mitä kieliä hallitset?
3 Kuinka monta vuotta olet opiskellut ruotsia?
4 Mitä hyötyä sinulla on ollut kielitaidostasi?
5 Onko sinulla kokemusta asiakaspalvelusta?
6 Mitä saamme, jos palkkaamme sinut?
7 Lopuksi, mitä sinä itse haluat kysyä meiltä?

JOBBA MED KOMPISEN.

9 **B** Olet työpaikkahaastattelussa Viking Linelle. Esitä tehtävän 9A kysymykset parillesi. Vaihtakaa rooleja.

JOBBA MED KOMPISEN.

10 Työskentele parisi kanssa. Lukekaa keskustelu ja suomentakaa tummennetut kohdat.

– Du, vad har du för planer för sommaren? Ska du göra **1 annat än att slöa**?
– Nu har jag lite **2 andra planer** faktiskt. Jag tänker söka jobb.
– Vad för jobb? Berätta!
– Ta det lugnt! Det får bli **3 en annan gång**. Jag har bråttom till hissen!
– Vad snackar du om? Hissen? Vi rings senare!

1 _____

2 _____

3 _____

→ EPÄMÄÄRÄISIÄ PRONOMINEJA:
EN ANNAN, ETT ANNAT, ANDRA s. 104

TYÖN HAKEMINEN — ATT SÖKA JOBB

ammatti	**ett yrke** 4
ansioluettelo, CV	**en meritförteckning** 2, **ett cv** 4
avoin (työpaikka)	**ledig, -t, -a**
hakea työtä	**söka** II **jobb**
henkilöstövuokrausyritys	**ett bemanningsföretag** 5
julkinen sektori	**den offentliga sektorn**
kelpoinen	**behörig, -t, -a**
koulutus	**en utbildning** 2
ottaa töihin, palkata	**anställa** II
ottaa yhteyttä	**kontakta** I, **ta** IV **kontakt med**
pätevä	**kompetent, -, -a**
saada töitä	**få** IV **jobb/anställning**
työ	**ett jobb** 5, **ett arbete** 4
työaika	**en arbetstid** 3
työhakemus	**en arbetsansökan, -, arbetsansökningar, -na**
työkokemus	**en arbetslivserfarenhet** 3
työnantaja	**en arbetsgivare** 5
työnhakija	**en jobbsökande** 5
työntekijä	**en anställd, den anställda, anställda, de anställda; en arbetstagare** 5
työnvälitys	**arbetsförmedling, -en**
työhaastattelu	**en anställningsintervju** 3
vakituinen työ	**ett fast jobb** 5, **en fast anställning** 2, **en tillsvidareanställning** 2
verkosto	**ett nätverk** 5
vuokrahenkilöstö	**hyrd personal, den hyrda personalen**

KOMBINERA.

11 **A** Yhdistä sana ja selitys.

1	en anställningsintervju	_____	frågor och svar om intresset för en arbetsplats
2	kompetent	_____	personens samlade jobbhistoria
3	en arbetslivserfarenhet	_____	ett dokument där man återger sitt intresse för ett jobb
4	en arbetsgivare	_____	en jobbsökande med passande utbildning
5	en arbetsansökan	_____	en firma som förmedlar arbetskraft
6	ett bemanningsföretag	_____	den man jobbar för

SKAPA.

11 **B** Laadi yhdistelytehtävä Työn hakeminen -teemasanaston muista sanoista. Teetä tehtävä parillasi.

JOBBA MED KOMPISEN.

12 Työpaikka voi löytyä hissistä! Keskustele parisi kanssa. A aloittaa.

ajoitus **en tajmning 2**

A	B
1 **Hei, oletko vielä löytänyt töitä? Luin mielenkiintoisen artikkelin työnhausta netissä.**	1 Hej, har du hittat jobb än(nu)? Jag läste en intressant artikel om att söka jobb på nätet.
2 Vad stod det i den? Måste man skicka tusentals ansökningar och vara aktiv själv?	2 **Mitä siinä luki? Pitääkö lähettää tuhansia hakemuksia ja olla itse aktiivinen?**
3 **Sekä kyllä ja ei. Pitää ottaa yhteyttä kiinnostaviin työpaikkoihin.**	3 Både ja och nej. Man ska kontakta / ta kontakt med intressanta arbetsplatser.
4 Okej. Stod det också något i texten om arbetslivserfarenhet och utbildning?	4 **Okei. Lukiko tekstissä jotain myös työkokemuksesta ja koulutuksesta?**
5 **Kyllä, mutta ajoitus ja verkostot ovat tärkeämpiä.**	5 Ja, men tajmning och nätverk är viktigare.
6 Berätta mer(a)! Det där låter intressant. Vad annat stod det i texten?	6 **Kerro lisää. Tuo kuulostaa kiinnostavalta! Mitä muuta tekstissä luki?**
7 **Pitäisi unohtaa työnvälitys, avata suu hississä ja jutella töistä vanhojen tuttujen kanssa.**	7 Man borde glömma arbetsförmedlingen, öppna munnen i hissen och snacka om jobb med gamla bekanta.
8 Tack! De där ska jag testa/ prova nästa gång när jag söker anställning/jobb.	8 **Kiitos! Noita aion kokeilla ensi kerralla, kun haen töitä.**

Tema
JOBB

TÖISSÄ	PÅ JOBBET
ala	**en bransch** 3
ansaita	**tjäna** I
etätyö	**ett distansjobb** 5
kokopäivätyö	**ett heltidsjobb** 5
liukuva työaika	**flexibel arbetstid, den flexibla arbetstiden flextid, -en**
loma	**en semester** 2
maksaa 25 % veroa	**betala** I **25 procent i skatt**
mennä töihin	**gå** IV **till jobbet**
olla sairauslomalla	**vara** IV **sjukledig, -t, -a** (f.sv.); **vara** IV **sjukskriv/en, -et, -na** (s.sv.)
osa-aikainen työ	**ett deltidsjobb** 5
palkka	**en lön** 3
palkkataso	**en lönenivå** 3
pätkätyö	**ett snuttjobb** 5 (f.sv.); **ett ströjobb** 5 (s.sv.), **ett kortjobb** 5
saada 1800 euroa palkkaa	**få** IV **1800 euro i lön**
sijainen	**en vikarie** 3
sijaistaa, tuurata	**vikariera** I, **rycka** II **in**
säännölliset/ epäsäännölliset työajat	**regelbundna/ oregelbundna arbetstider**
tehdä etätöitä	**distansjobba** I
tehdä kokopäivätöitä	**jobba** I **(på) heltid**
tehdä vuorotyötä	**jobba** I **i skift**
tehdä ylitöitä	**jobba** I **över(tid)**
toimitusjohtaja	**en vd, vd:n, vd:ar, vd:arna** 2
tulla ajoissa	**komma** IV **i tid**
työkaveri, kollega	**en arbetskamrat** 3, **en kollega** 1
työpaikka	**en arbetsplats** 3
työsopimus	**ett arbetsavtal** 5
työvuoro	**ett arbetspass** 5
vaihtaa ammattia	**byta** II **yrke, sadla** I **om**
vaihtaa työtä	**byta** II **jobb**
verokortti	**ett skattekort** 5 (f.sv.) **en skattsedel** 2 (s.sv.)
yritys	**ett företag** 5, **en firma** 1

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Kysy ja vastaa vuorotellen parisi kanssa ruotsiksi.

1 – Millä alalla teet töitä?
2 – Mainosalalla.
3 – Paljonko ansaitset?
4 – Saan noin 3000 € kuussa.
5 – Paljonko maksat veroa?
6 – Ainakin 1200 €.
7 – Onko sinulla säännölliset työajat?
8 – Ei oikeastaan. Teen etätöitä. Olen ollut sairauslomalla viikon.
9 – Onko kukaan sijaistanut sinua?
10 – Eräs työkaverini, joka yleensä tekee osa-aikatyötä.

OBS!

DEL 3

Ruotsissa yksikkö, suomessa monikko ja päinvastoin

Ruotsin kielessä on yksikkömuotoisia substantiiveja, jotka suomessa ovat monikossa.

Det finns gott om deltidsjobb på **arbetsmarknaden**.	**Työmarkkinoilla** *on paljon osa-aikaisia töitä.*
Vår skola vann Ung företagare -tävlingen på **mässan**.	*Koulumme voitti Nuori Yrittäjä -kilpailun* **messuilla**.
Har ni tänkt expandera er verksamhet till **utlandet**?	*Oletteko aikoneet laajentaa toimintaanne* **ulkomaille**?
Ungdomars nya firma tar hand om **bagage**.	*Nuorten uusi yritys huolehtii* **matkatavaroista**.
Ingen vill förlora **ansiktet** på jobbet.	*Kukaan ei halua menettää* **kasvojaan** *töissä.*
Deras affärsidé är att ordna **bröllop**.	*Heidän yritysideansa on* **häiden** *järjestäminen.*
Att skapa en lockande produkt kräver både hjärta och **hjärna**.	*Houkuttelevan tuotteen luominen vaatii sekä sydäntä että* **aivoja**.

Ruotsin kielessä on monikkomuotoisia substantiiveja, jotka suomessa ovat yksikössä.

Vill du bli så rik att det enda du har är **pengar**?	*Haluatko tulla niin rikkaaksi, että sinulla on vain* **rahaa**?
Språkkunskaper öppnar alltid nya dörrar.	**Kielitaito** *avaa aina uusia ovia.*

FYLL I.

14 Täydennä vihjeen mukaan.

1	När har du varit _____ senast?	*häissä*
2	Vad brukar du köpa _____?	*markkinoilta*
3	Kan du låna mig _____?	*vähän rahaa*
4	Var kan vi lämna _____?	*matkatavaramme*
5	Kan du berätta om _____?	*kielitaidostasi*
6	Vänd _____ mot kameran, är du snäll.	*kasvosi*
7	Beställ nu ett komplett utställningspaket _____.	*messuille*
8	Företaget har verksamhet också _____.	*ulkomailla*

LÄS OCH VÄLJ.

15 Millaiset työmarkkinat Norjassa ja Ruotsissa on? Lue ja valitse oikea vaihtoehto.

Här finns jobben i Norden

Den som kan svenska har bra möjligheter att hitta jobb i de andra nordiska länderna. Precis har kollat situationen med Maja Terning som är projektkoordinator på BusinessOulu och expert på arbetsmarknaden i Norge.

1 **Precis:** Hur vanligt är det att finländska unga söker jobb i Sverige eller Norge?

Maja Terning: Att söka arbete utanför hemlandets gränser är inte jättevanligt ännu, men det blir hela tiden mer populärt.

2 **P:** Hur lätt är det för en ung finländare att få anställning i Sverige eller Norge?

MT: Det är lättast att få anställning inom service, bygg och transport. Till exempel hotell, barer, el- och byggbranschen erbjuder jobb. Men det beror på språkkunskaperna.

3 **P:** På vilken nivå ska språkkunskaperna vara?

MT: Det är viktigt att kunna prata och göra sig förstådd på svenska. Skriftliga kunskaper behövs bara i några jobb. Man klarar sig på svenska också i Norge, bara man förstår norska.

4 **P:** Hur mycket får man i lön i de andra nordiska länderna?

MT: I Sverige är lönenivån ungefär densamma som i Finland, men i Norge ligger den cirka 30 procent över den finländska.

5 **P:** Vilken nytta har en ung finländare av att jobba i Sverige eller Norge?

MT: Man får helt andra erfarenheter än av att jobba i hemlandet. Arbetsgivare uppskattar det.

1 Vad konstaterar experten om de finländska ungdomars jobbsökning?
- **a** Unga börjar så småningom även hitta den nordiska arbetsmarknaden.
- **b** Det finns fler sökande än jobb.

2 Vad är det mest avgörande när man söker jobb enligt henne?
- **a** Att man har utbildat sig till en lämplig bransch.
- **b** Att man behärskar ett skandinaviskt språk.

3 Vilka är fördelarna med att jobba utomlands?
- **a** Man knyter värdefulla kontakter.
- **b** Man upplever sådant som värderas högt när man återvänder hem.

ILMAN TYÖTÄ UTAN JOBB

elää avustuksella	**leva** II **/ gå** IV **på bidrag**
irtisanoa	**säga** IV **upp**
irtisanoutua	**säga** IV **upp sig**
lakkauttaa	**lägga** IV **ned**
lama	**en lågkonjunktur** 3, **en depression** 3
leikkaus	**en nedskärning** 2
lomauttaa	**permittera** I
menettää työ	**mista** II **sitt jobb, förlora** I **jobbet**
menot	**utgifter, -na**
perustaa yritys	**starta** I **eget**
saada potkut	**få** IV **sparken**
tulot	**inkomster, -na**
työttömyys	**arbetslöshet, -en**
työtön	**arbetslös, -t, -a**
ulkoistaa	**utlokalisera** I

FYLLI I.

16 Täydennä ristikko vihjeiden avulla.

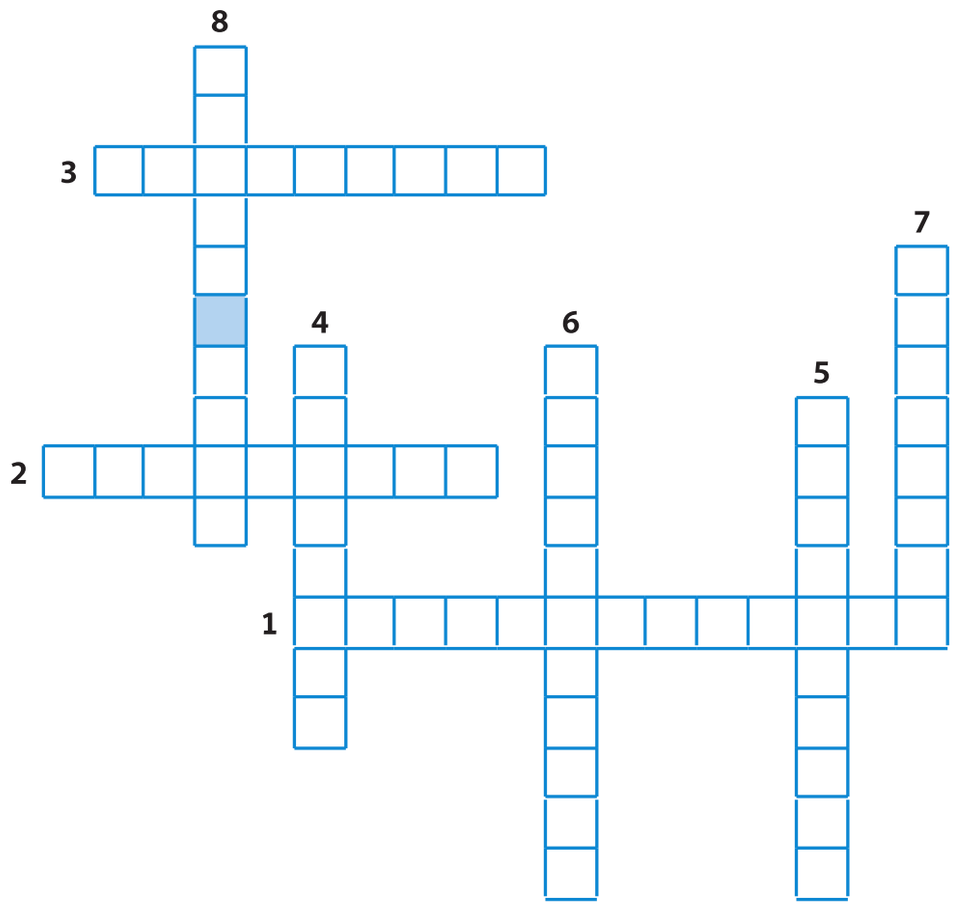

1 en ekonomiskt svår period
2 de timmar man är på jobbet
3 någon som är utan jobb
4 synonym till rekrytera
5 ett bevis på hur mycket man måste betala av sin bruttolön till staten
6 ett arbete som inte kräver en arbetsplats
7 den lediga tiden från jobb
8 arbeta extra efter eget arbetspass

JOBBA I GRUPP.

17 **Työskennelkää kolmen hengen ryhmissä. Valitkaa kukin yksi henkilö ja kertokaa muille ruotsiksi hänen työkokemuksistaan vihjeiden perusteella.**

Amos, 24

- menetti työnsä viime syksynä
- on ollut työtön siitä lähtien
- tulot eivät riitä nyt menoihin
- on valmis tekemään myös pätkätöitä
- suunnittelee oman yrityksen perustamista
- hakee avustusta uuden idean kehittämiseen

Amanda, 26

- on lähihoitaja
- vaihtanut juuri työpaikkaa julkiselta henkilöstövuokrausyritykseen
- saa noin 2400 euroa palkkaa
- aloittaa liukuvan työajan uudessa yrityksessä
- saa päättää kuuden tunnin työajastaan klo 8 ja 20 välillä
- aikoo myöhemmin kouluttautua toiseen ammattiin

Anna, 21

- on hankkinut työkokemusta 15-vuotiaasta lähtien
- sai ensimmäisen kesätyön kukkakaupasta
- teki paljon ylitöitä apteekissa
- keitti aina ensimmäiseksi aamulla kahvit työkavereille
- on ollut töissä seitsemällä työnantajalla viidellä eri alalla
- opiskelee arkkitehdiksi ja haluaa vaihtoon Tanskaan, Japaniin tai Espanjaan

Om Nordjobb

KUL att veta

Nordjobb är dörren till Norden för ungdomar mellan 18–28 år. Via Nordjobb erbjuds arbete, boende och kulturella aktiviteter i ett nordiskt land under sommarhalvåret. Nordjobb skapar chanser för nordjobbaren och arbetsgivaren att öka rörligheten samt bygga upp en gemensam nordisk arbetsmarknad. Nordjobb arbetar för att öka kunskapen om språk och kulturer i Norden.

SÖK PÅ NÄTET.

18 **A** Mitä töitä Pohjoismaissa olisi tarjolla? Etsi netistä avoimia työpaikkoja hakusanoilla *lediga jobb*, *arbetsförmedlingen*, *jobb i Norden*, *Nordjobb*.

JOBBA MED KOMPISEN.

18 **B** Kysy pariltasi, mitä työpaikkoja hän löysi tehtävässä 18A ja kahta muuta näihin työpaikkoihin liittyvää asiaa.

LYSSNA OCH SVARA.

19 Kuuntele, mitä Alex kertoo asiakas- ja kuljetusvastaavan työstään Oslossa. Vastaa kysymyksiin lyhyesti suomeksi.

1. Miten Alex päätyi töihin Norjaan?
2. Millaista työelämä siellä on? (mainitse kaksi asiaa)
3. Millainen palkkataso Norjassa on? (mainitse kaksi asiaa)
4. Miten siellä tulee toimeen kouluruotsilla? (mainitse kaksi asiaa)
5. Mitä hän sanoo sellaisille nuorille, jotka suunnittelevat muuttoa Norjaan?

LÄS OCH PLACERA MELLANRUBRIK.

20 **A** Lue työpaikkakulttuurien eroista Suomessa ja Ruotsissa.
Käännä väliotsikot ruotsiksi ja sijoita ne oikeaan paikkaan.

Ristiriidat Tunteet Suunnittelu Pomot Kohtaamiset

Kulturella skillnader i arbetslivet

KUL att veta

1 _____

När svenskar och finländare samarbetar brukar de märka att det finns en del skillnader – trots att våra länder har så mycket gemensamt. Olikheterna syns tydligt i det praktiska inom företagen. Svenskarna diskuterar mycket och gillar grupparbete. Det är också vanligt att alla delar på ansvaret. I Finland flyter mötena smidigare eftersom alla pratar mindre och eftersom det ofta är en person som fattar besluten.

2 _____

Svenskar är ganska rädda för konflikter och vill att alla ska komma överens. Bland finländarna tillåter man olika åsikter och om konflikter uppstår sopar man inte undan dem. En grupp kan samarbeta även om folk är oeniga.

3 _____

Svenska och finländska chefer är också olika. Finländska chefer säger ofta till medarbetarna vad de ska göra. Den här stilen känns alltför auktoritär i Sverige. Svenska chefer vill gärna bli kompis med sina medarbetare medan chefen i Finland kan kännas avlägsen för många medarbetare. Finländska chefer är dessutom ofta starka personligheter och när det kommer en ny chef kan förändringarna bli stora. I Sverige brukar chefen anpassa sig till företagets kultur.

4 _____

Svenskar och finländare beter sig annorlunda på jobbet. Svenskarna reagerar lätt på andras känslor och vill veta vad som är på tok. Finländare är mer reserverade och låter hellre de andra vara i fred. När svenskar och finländare arbetar tillsammans brukar de lära sig av varandra. Samtidigt som svenskarna blir rakare och lär sig att agera snabbare blir finländarna bättre på att kommunicera och arbeta tillsammans.

5 _____

En annan skillnad handlar om planering. När svenskar gillar långa förberedelser, börjar finländare jobba direkt eftersom de tycker att det är viktigt att allt går snabbt och smidigt. I Finland är kort tid ett bevis för effektivitet. I Sverige betyder kort tid dålig kvalitet.

Det finns förstås många undantag och kulturerna varierar mellan olika företag. Det blir också allt svårare att hitta enbart en svensk eller en finsk företagskultur när kontakterna ökar.

SPELA TEATER.

20

B Valitse jokin Kul att veta -tekstin pääkappaleista ja laadi sen pohjalta mininäytelmä parisi kanssa.
Voitte myös äänittää, videoida ja tallentaa esityksenne.

SKRIV.

20

C Kirjoita 100–130 sanan blogiteksti omista kokemuksistasi työelämässä. Kerro pomoistasi, kohtaamisista ja ajankäytöstä. Otsikoi itse.

LOGGA IN MED KODEN

Kysymyssanoista

Muistathan kysymyssanojen perusmerkitykset:

hurdan, hurdant, hurdana *millainen, millaiset*

vilken, vilket, vilka *mikä, mitkä*

vad för en, vad för ett, vad för *mikä, mitkä (ihmeen)*

Käytä kysymyssanaa **hurdan, hurdant, hurdana**, kun haluat tietää **millainen** joku on. **Vastaus** on **adjektiivi**. *Hurdan* lyhenee usein muotoon *hur*.

– Hur var din arbetsdag?	*– Millainen työpäivä sinulla oli?*
– Tackar som frågar! Helt okej.	*– Kiitos kysymästä! Ihan ok.*
– Hurdana kollegor har du?	*– Millaisia työkavereita sinulla on?*
– Jättetrevliga!	*– Tosi mukavia!*

Käytä kysymyssanaa **vilken**, **vilket**, **vilka**, kun kysyt **tarkentavaa asiaa** jostakin. **Vastaus** on **substantiivi** ja **usein erisnimi**.

– Vilket företag ska du börja på?	*– Missä yrityksessä sinä aloitat?*
– På San Remo-bageriet.	*– San Remo -leipomossa.*

Käytä kysymyssanaa **vilken**, **vilket**, **vilka**, kun kysyt jotakin **kokonaisuuden tai ryhmän osasta**.

– Vilka veckodagar har vi morgonmöte?	*– Minä viikonpäivinä meillä on aamupalaveri?*
– På måndagar och torsdagar.	*– Maanantaisin ja torstaisin.*

Käytä kysymyssanaa **vad för en**, **vad för ett**, **vad för**, kun kysyt **asiasta**, joka on sinulle **tuntematon**, **uusi** tai **hämmästelet sitä**. Vastaus on substantiivi.

– Vad för dokument ska man ta med sig till anställningsintervjun?	*– Mitä asiakirjoja pitää ottaa mukaan työhaastatteluun?*
– Ingen aning! Kanske arbets- och skolbetygen?	*– Ei aavistustakaan! Ehkä työ- ja koulutodistukset?*

Käytä kysymyssanaa **vad för**, kun kysyt esimerkiksi **puhelinnumeroa**, **osoitetta** tai **henkilötietoja**.

– Vad har du för telefonnummer?	*– Mikä puhelinnumero sinulla on?*
– Vänta, jag måste kolla det!	*– Odota, minun pitää tarkistaa se.*

1 Heti töihin! Yhdistä lause ja suomennos.

1	Vad för jobb söker du? ____	**a**	Minkä työvuoron valitset?
2	Hurdana kollegor har du nu? ____	**b**	Mitä töitä etsit?
3	Vilket år är du född? ____	**c**	Minä päivänä voit aloittaa?
4	Vilket arbetspass väljer du? ____	**d**	Mikä ihmeen vastaus tuo on?
5	Vilken dag kan du börja hos oss? ____	**e**	Minä vuonna olet syntynyt?
6	Vad för ett svar är det där? ____	**f**	Millaisia työkavereita sinulla on nyt?

2 Täydennä kysymyssanat vihjeen mukaan.

1	_____ språk kan du tala?	*mitä*
2	_____ firma är Kamux?	*mikä ihmeen*
3	_____ stämning har ni på jobbet?	*millainen*
4	_____ kaffekopp är min?	*mikä*
5	_____ andra firmor har du besökt?	*mitä*
6	_____ ett företag tänker du grunda?	*minkä*
7	_____ e-postadress har du?	*mikä*

KNÄCK KODEN

Lisää epämääräisiä pronomineja

Kun haluat sanoa *muu, toinen; molemmat; itse* tarvitset pronomineja annan, båda ja själv.

en annan, ett annat, andra *muu, toinen; muut, toiset*

1 **Tutki lauseita ja täydennä sääntö.**

– Nu måste jag gå. Ska vi träffas **en annan ledig dag**?

– Ja, det gör vi. Hälsa alla **andra glada sommarjobbare**!

– Nyt minun täytyy mennä. Tavataanko jonakin toisena vapaapäivänä?

– Näin teemme. Terveisiä kaikille muille iloisillle kesätyöntekijöille!

Substantiivin edessä *en annan, ett annat* ja *andra* taipuvat substantiivin suvun ja luvun mukaan.

Adjektiivi on en-, ett-, tai a-muodossa.

Substantiivi on yleensä _____ muodossa.

Kun puhut tietystä asiasta tai järjestysluvusta, käytä määräistä muotoa ja artikkelia *den/det/de*.

Har du sökt **de andra jobben** än?	*Oletko hakenut niitä muita töitä vielä? (tiettyjä)*
Skolan slutar **den andra veckan** i juni.	*Koulu loppuu kesäkuun toisella viikolla. (järjestysluku)*

2 Valitse oikea muoto adjektiivista ja substantiivista.

1	en annan	nyttig/nyttigt/nyttiga	erfarenhet/erfarenheten
2	ett annat	nödvändig/nödvändigt/nödvändiga	språk/språket
3	andra	intressant/intressanta	val/valen
4	de andra	nordisk/nordiskt/nordiska	länder/länderna
5	ett annat	kreativ/kreativt/kreativa	jobb/jobbet
6	andra	tvåspråkig/tvåspråkiga	regioner/regionerna
7	en annan	sympatisk/sympatiskt/sympatiska	kund/kunden
8	de andra	realistisk/realistiskt/realistiska	mål/målen

3 Täydennä repliikit vihjeen mukaan.

1	– Daniel, säg mig, har du _____?	*toinen*
2	– För _____ gången säger jag nej!	*toisen*
3	– Ta hänsyn till de _____ också!	*muut (ihmiset)*
4	– Kan du tänka på _____ alternativ?	*muita*
5	– Att kunna _____ språk ökar ens chanser.	*toista*
6	– Det är _____ femma!	*toinen*

båda/bägge; själv, självt, själva *molemmat; itse*

4 Tutki lauseita ja täydennä säännöt.

I **båda länderna** kan man konsten att koppla av. — *Molemmissa maissa osataan rentoutumisen taito.*

Båda de effektiva cheferna njöt av strandbastun. — *Molemmat tehokkaat johtajat nauttivat rantasaunasta.*

Pronominin *båda/bägge* jälkeen substantiivi on _____ muodossa.

Jos pronominiin *båda* liittyy adjektiivi, käytetään määräistä artikkelia *de*.

Den finländska chefen ville till och med värma bastun **själv**. — *Suomalainen johtaja halusi jopa lämmittää saunan itse.*

Gästerna hade **själva** fått välja menyn för kvällen. — *Vieraat olivat itse saaneet valita illan tarjoilut.*

Pronomini *själv* taipuu yleensä tekijän mukaan.

Själva kvällen hade ordnats för att fira det nya avtalet. — *Itse ilta oli järjestetty juhlistamaan uutta sopimusta.*

Jos pronomini *själva* on substantiivin edessä, käytetään substantiivista _____ muotoa.

5 A Kirjoita ruotsiksi.

1 molemmat yritykset _____

2 itse työhaastattelu _____

3 molemmat työpaikat _____

4 itse koulutus _____

5 molemmat lämpimät kesät _____

6 Teittekö mainokset itse? _____

7 Itse toimitusjohtaja oli paikalla. _____

5

B Olet ollut työhaastatteluissa.
Kerro niistä parillesi ja käytä tehtävän 5A ilmauksia ruotsiksi.

6

Valitse oikea vaihtoehto ja kirjoita vastaus viivalle.

1 andra _____

2 ett annat _____

3 båda de _____

4 en annan _____

5 själva _____

a ledig dag
b lediga dag
c lediga dagen
d lediga dagar
e lediga dagarna
f fint veckoslut
g fina veckoslut
h veckoslutet
i fina veckosluten

7

Kesätyö mainostoimistossa! Keskustele parisi kanssa. A aloittaa.

A	B
1 **Kuule, ota mukaan molemmat kamerat.**	1 Du, ta med båda kamerorna.
2 Vad? Har vi ett annat projekt ännu?	2 **Mitä? Onko meillä toinen projekti vielä?**
3 **Joo, mitä luulet? Kuvaamme toisen mainoksen tänä iltana.**	3 Ja, vad tror du? Vi spelar in / filmar den andra reklamen i kväll.
4 Bra! Är båda de unga företagarna på plats?	4 **Hyvä! Ovatko molemmat nuoret yrittäjät paikalla?**
5 **Kyllä ovat. He ottavat itse mukaansa kaiken muun.**	5 Ja, det är de. De tar med allt annat själva.
6 Perfekt! Då sköter vi själva inspelningen/ filmningen. Det ska bli kul.	6 **Täydellistä. Sitten me hoidamme itse kuvaamisen. Siitä tulee kivaa.**

DEL 4

Starta eget

Kurssin neljännessä osassa tutustut yrittäjyyteen ja pohdit, voisiko sinusta tulla yrittäjä. Tutkit mainoksia ja pääset testaamaan markkinointikykyjäsi, kun laadit mainoksen tai myyntipuheen.

TAVOITTEET

- osaat kertoa yrittäjyydestä
- opit markkinointiin liittyviä asioita
- osaat asioida osto-, myynti- ja palvelutilanteissa
- opit partisiipin preesensin
- opit pronominin *den/det ena – den/det andra*

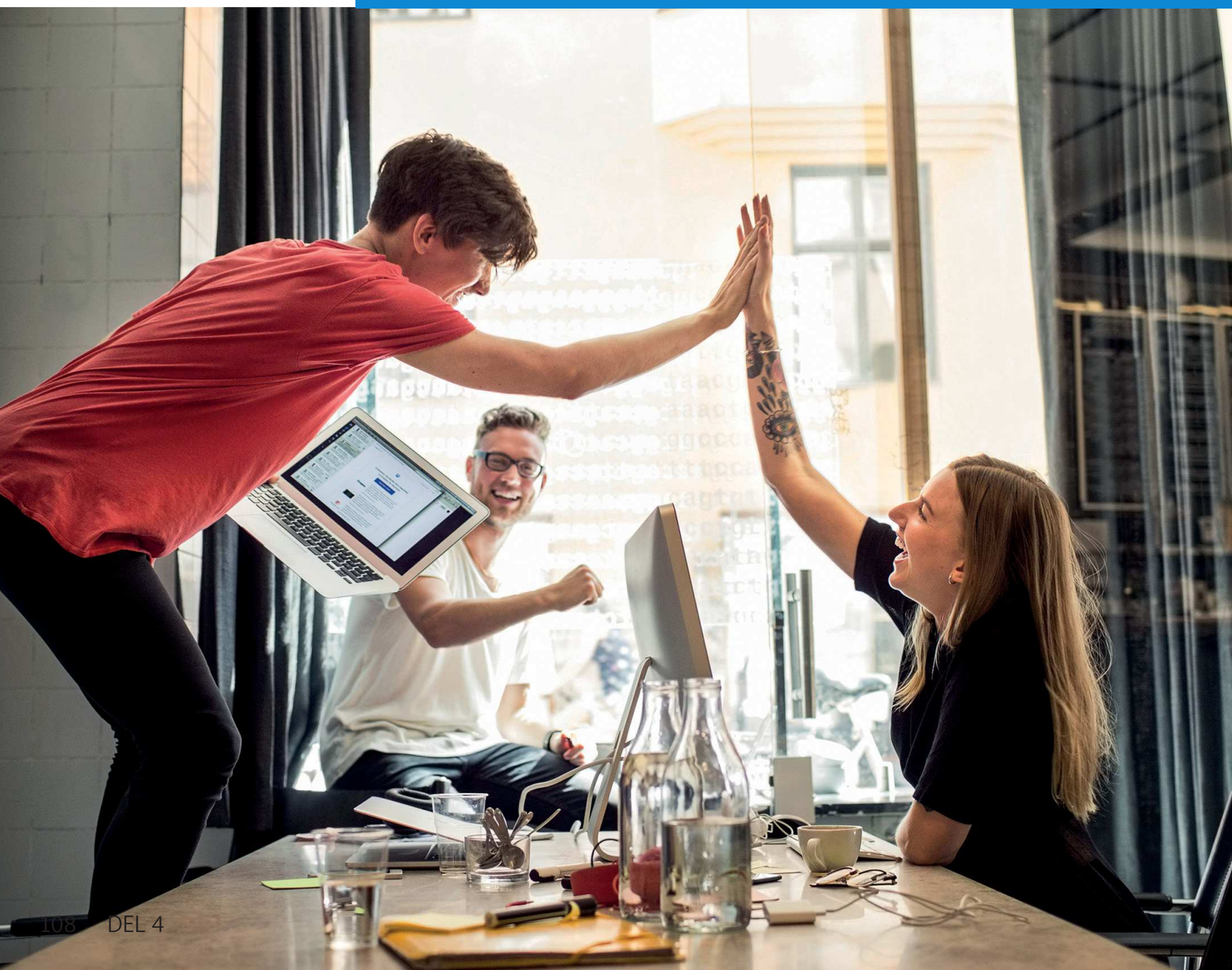

SÖK PÅ NÄTET.

1 **Mitä on Nuori Yrittäjyys -toiminta? Etsi Vuosi yrittäjänä -ohjelmasta tietoa Suomessa ja Ruotsissa hakusanoilla *UF Ett år som företagare Finland* ja *Ung företagsamhet Sverige*.**

1 Mitä Vuosi yrittäjänä -ohjelmassa tehdään?

2 Miten liikeideat syntyvät?

3 Millainen liikeidea oli viimeisimmällä vuoden parhaalla yrityksellä Ruotsissa ja Suomessa?

TITTA OCH SVARA.

2 **Precis haastatteli Vuosi yrittäjänä -messujen finalisteja. Katso video ja vastaa kysymyksiin.**

1 Mistä video- ja valokuvapalveluja myyvä Kristofer sai liikeidean NY-yritykseensä?

2 Mikä NY-yrittämisessä inspiroi digitaalista sisustuslehteä tekevää Rebeckaa ja sisustusdesignia myyvää Axelia?

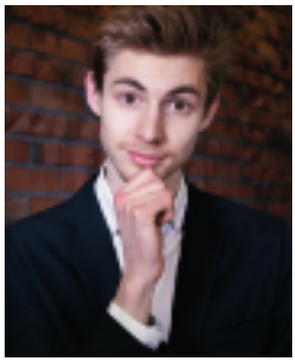

LYSSNA OCH VÄLJ.

3 **Kuuntele, mitä tekstissä 4 kerrotaan NY-yrittäjistä ja valitse oikea vaihtoehto.**

1 Walter ja Fredrik myyvät
- **a** aamiaispalveluita.
- **b** puuveneitä.
- **c** tarjottimia.

2 Nuori yrittäjyys -semifinaalissa nuoret yrittäjät
- **a** kilpailevat kauppakeskuksen yrittäjien kanssa.
- **b** esittelevät tuotteitaan ja palveluitaan.
- **c** arvioivat toistensa esityksiä.

3 JEFF Production -yrityksen liikeidea on
- **a** myydä itse valmistamaansa mysliä.
- **b** myydä terveyteen liittyvää vihkosta.
- **c** opettaa ihmisiä valmistamaan terveellisiä välipaloja.

4 Yrittäjyystoiminta on opettanut tytöille
- **a** voittamaan vaikeudet.
- **b** yhteistyötaitoja.
- **c** että ystävyys kestää kaiken.

TEXT 4

Jobba hårt och lyckas

– Vill du köpa en båt?

Två ivriga killar visar upp träprodukter som de ställt upp på ett litet bord. Det visar sig att Walter och Fredrik säljer morgonmålsbåtar. Men vad är de egentligen?

– Morgonmålsbåten är en bricka som passar strålande om man vill bjuda någon på frukost på sängen, förklarar Fredrik.

Namnet kommer av att brickan är snickrad så att den liknar en båt. Den är stadig och lätt att bära, skryter killarna.

Walter och Fredrik har ett företag som heter Woodworkers UF. De är med i Ung Företagsamhet och tävlar nu i semifinalen mellan olika unga företagare i Nyland.

Semifinalen arrangeras i ett köpcenter i Helsingfors. En hel våning är fylld av små stånd, snyggt klädda tonårsföretagare och de mest varierande produkter. Godis, skönhetsprodukter, fotograferingstjänster, handtryckta tygprodukter, väskor av återvinningsmaterial, städtjänster…

Woodworkers säljer alltså trägrejer som de själva har gjort från början till slut.

– Det kräver mycket tid, men är jätteroligt, säger Walter. Dessutom har vi blivit rika på det här!

Man får tränga sig förbi både nyfikna kunder och noggranna domare om man vill kolla in alla UF-grupper. Domarna går omkring med anteckningsblock och frågar grupperna allt om företagsidéer, strategier, marknadsföring, försäljning och mål. De duktigaste nyländska ungföretagarna går vidare till den nationella finalen.

I trängseln sticker ett stort, vitt plakat ut. På plakatet har man tryckt en enkel logga i svart. På bilden ser man en stiliserad skål. På texten står det "Granola, en knaprigare variant av müsli".

– Vi tillverkar och säljer en hemmagjord, sockerfri granola, förklarar Emilia från JEFF Production UF.

Hon och kompisarna Fanny och Jenny kom på idén att tillverka och sälja granola för att de ville utveckla ett hälsosamt mellanmål. Och de verkar ha kommit på en succé.

– På en marknad sålde vi slut granolan redan första dagen. Sedan fick vi snabbt tillverka mer och också den andra satsen sålde slut, berättar Fanny leende.

Tjejerna säger att det mest belönande med UF-projektet har varit just mässorna, marknaderna och de andra evenemangen där man träffar folk.

– Det bästa är när man jobbat hårt och det ger resultat! Det är fint att folk gillar vår produkt och vill köpa mer, säger Jenny.

Det besvärligaste har varit allt det osynliga jobbet. Planera, skaffa råvaror, räkna ut vad produkten ska kosta...

> "Vi har lärt oss att komma överens och samarbeta."

– Råvarorna och förpackningarna kostar en hel del. Och sedan vill vi ju också ha betalt för allt arbete och all tid vi lägger ner på det här, säger Emilia.

Tjejerna säger att de har lärt sig mycket under jobbets gång.

– Visst har vi grälat ibland, men vi har lärt oss att komma överens och samarbeta. Vår vänskap är ändå viktigare än allt annat, säger Emilia och de andra håller med.

Vill de då bli företagare som vuxna?

– Kanske om tio år eller så. Om man får en lysande idé som man brinner för, säger Jenny.

Woodworkers-killarna är inne på samma linje.

– Företagare är mitt andra alternativ. Genast efter fotbollsproffs, säger Walter skrattande.

TEXT 4

Jobba hårt och lyckas

Tehdä kovasti töitä ja onnistua

en båt	vene	en båt, båten, båtar, båtarna 2
ivriga	**innokasta**	**ivrig, -t, -a**
visar upp	esittelee	visa upp, visar upp, visade upp, har visat I upp
träprodukter	**puutuotteita**	**en träprodukt, -produkten, -produkter, -produkterna** 3
som de ställt upp	jotka he ovat asetelleet näytille	ställa upp, ställer upp, ställde upp, har ställt II upp
visar sig	osoittautuu	visa sig, visar sig, visade sig, har visat I sig
säljer morgonmålsbåtar	**myyvät** aamupalaveneitä	**sälja, säljer, sålde,** har **sålt** IV
en bricka	tarjotin	en bricka, brickan, brickor, brickorna 1
strålande	loistavasti	
snickrad	nikkaroitu	snickrad, snickrat, snickrade
liknar	**muistuttaa**	**likna, liknar, liknade,** har **liknat** I
stadig	vakaa	stadig, -t, -a
bära	**kantaa**	**bära, bär, bar,** har **burit** IV
skryter	**kehuskelevat**	**skryta, skryter, skröt,** har **skrutit** IV
Ung Företagsamhet	Nuori Yrittäjyys	
företagare	**yrittäjien**	**en företagare, företagaren, företagare, företagarna** 5
i Nyland	Uudellamaalla	
i ett köpcenter	**ostoskeskuksessa**	**ett köpcenter, -centret, -center, -centren** 5
en hel våning	**kokonainen kerros**	**hel, -t, -a** **en våning, våningen, våningar, våningarna** 2
fylld av små **stånd**	täynnä pieniä **ständejä**	**ett stånd, ståndet, stånd, stånden** 5
de mest varierande produkter	mitä vaihtelevampia tuotteita	varierande (tpm.)
godis	karkkia	godis, godiset
skönhetsprodukter	kauneudenhoitotuotteita	
fotograferingstjänster	valokuvauspalveluja	en tjänst, tjänsten, tjänster, tjänsterna 3
handtryckta tygprodukter	käsinpainettuja kangastuotteita	handtryckt, -, -a
väskor av återvinningsmaterial	kierrätysmateriaalista tehtyjä laukkuja	en väska, väskan, väskor, väskorna 1 ett återvinningsmaterial, -materialet, -material, -materialen 5
städtjänster	siivouspalveluja	
kräver	**vaatii**	**kräva, kräver, krävde,** har **krävt** II

blivit **rika** på det här	olemme rikastuneet tällä, tulleet **rikkaiksi**	**rik, -t, -a**
tränga sig	tungeksia	tränga sig, tränger sig, trängde sig, har trängt II sig
nyfikna	**uteliaita**	**nyfiken, nyfiket, nyfikna**
noggranna domare	**tarkkojen tuomareiden**	**noggrann, noggrant, noggranna** **en domare, domaren, domare, domarna** 5
kolla in	käydä läpi	
UF-grupper	NY-ryhmät	
går omkring med anteckningsblock	kulkevat muistiinpano-lehtiöiden kanssa	ett anteckningsblock, -blocket, -block, -blocken 5
företagsidéer, strategier, marknadsföring, försäljning och mål	**liikeideoista, strategioista, markkinoinnista, myynnistä ja tavoitteista**	**en företagsidé, -idén, -idéer, -idéerna** 3 **en strategi, strategin, strategier, strategierna** 3 **marknadsföring, marknadsföringen** **försäljning, försäljningen** **ett mål, målet, mål, målen** 5
går vidare till den nationella finalen	pääsevät kansalliseen finaaliin, loppukilpailuun	nationell, -t, -a en final, finalen, finaler, finalerna 3
i trängseln	tungoksessa	trängsel, trängseln
sticker **ett stort plakat** ut	pistää **suuri mainosjuliste** esiin	sticka ut, sticker ut, stack ut, har stuckit IV ut **stor, -t, -a** **ett plakat, plakatet, plakat, plakaten** 5
tryckt	painettu	tryckt, -, -a
en enkel logga i svart	**yksinkertainen logo** mustalla	**enkel, enkelt, enkla** **en logga, loggan, loggor, loggorna** 1
en stiliserad **skål**	tyylitellyn **kulhon**	stiliserad, stiliserat, stiliserade **en skål, skålen, skålar, skålarna** 2
en knaprigare variant av müsli	rapeampi versio myslistä	knaprig, -t, -a en variant, varianten, varianter, varianterna 3 müsli, müslin
tillverkar	**valmistamme**	**tillverka, tillverkar, tillverkade,** har **tillverkat** I
en hemmagjord, sockerfri granola	kotitekoista, sokeritonta granolaa	hemmagjord, -gjort, -gjorda sockerfri, -tt, -a granola, granolan
kom på idén	**saivat, keksivät idean**	**komma på, kommer på,** **kom på,** har **kommit** IV **på**
ville **utveckla**	halusivat **kehittää**	**utveckla, utvecklar,** **utvecklade,** har **utvecklat** I
ett hälsosamt mellanmål	terveellisen välipalan	hälsosam, -t, -ma ett mellanmål, -målet, -mål, -målen 5
verkar ha kommit på en succé	**vaikuttavat keksineen menestyksen**	**verka, verkar, verkade,** har **verkat** I **en succé, succén, succéer, succéerna** 3
på en marknad sålde vi **slut** granolan	eräillä **markkinoilla myimme** granolan loppuun	**en marknad, marknaden,** **marknader, marknaderna** 3 **sälja slut, säljer slut, sålde slut,** har **sålt** IV **slut**
den andra satsen	toinen erä	en sats, satsen, satser, satserna 3

leende	**hymyillen**	
det mest belönande	palkitsevinta	belönande (tpm.)
mässorna	**messut**	**en mässa, mässan, mässor, mässorna** 1
ger **resultat**	tuottaa **tulosta**	**ett resultat, resultatet, resultat, resultaten** 5
det besvärligaste	**hankalinta**	**besvärlig, -t, -a**
det osynliga jobbet	näkymätön työ	osynlig, -t, -a
planera, **skaffa råvaror**, räkna ut	**suunnitella**, **hankkia raaka-aineita**, laskea	**planera, planerar, planerade,** har **planerat** I **skaffa, skaffar, skaffade,** har **skaffat** I **en råvara, råvaran, råvaror, råvarorna** 1 räkna ut, räknar ut, räknade ut, har räknat I ut
förpackningarna	pakkaukset	en förpackning, förpackningen, förpackningar, förpackningarna 2
en hel del	**paljon**	
vill vi ju också ha betalt för allt arbete	haluamme myös saada palkkaa kaikesta työstä	
lägger ner på det här	jonka laitamme tähän	
under jobbets gång	työn kuluessa	
komma överens	**pääsemään yksimielisyyteen, sopimaan**	**komma överens, kommer överens, kom överens,** har **kommit** IV **överens**
samarbeta	**tekemään yhteistyötä**	**samarbeta, samarbetar, samarbetade,** har **samarbetat** I
lysande	loistava	lysande (tpm.)
inne på samma linje	samoilla linjoilla	
mitt andra **alternativ**	toinen **vaihtoehtoni**	**ett alternativ, alternativet, alternativ, alternativen** 5
skrattande	nauraen	

LÄS OCH SKRIV.

4 Lue NY-yrittäjistä tehty reportaasi ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

1 Mikä on Woodworkers NY:n liikeidea?

2 Millaisia yrityksiä on päässyt kauppakeskuksessa järjestettävään semifinaaliin?

3 Mihin asioihin tuomarit kiinnittävät huomiota NY-yrityksiä arvioidessaan?

4 Mitä JEFF Production NY myy ja kuinka tuote on käynyt kaupaksi?

5 Mitä positiivisia ja negatiivisia puolia tytöt näkevät NY-projektissa?

6 Suunnittelevatko reportaasin tytöt ja pojat yrittäjäksi ryhtymistä aikuisena?

LYSSNA OCH UPPREPA.

5 **A** Kuuntele ja toista tekstin 4 yhdyssanat.

1 morgonmålsbåtar
2 tonårsföretagare
3 skönhetsprodukter
4 städtjänster
5 företagsidéer
6 marknadsföring
7 råvarorna
8 fotbollsproffs

LYSSNA OCH UPPREPA.

5 **B** Kuuntele ja toista lauseet.

1 Precis träffade en tonårsföretagare som vill bli fotbollsproffs som vuxen.
2 Han tillverkar morgonmålsbåtar och använder trä som råvara i sina produkter.
3 Ungföretagare har många slags företagsidéer från skönhetsprodukter till städtjänster.
4 Domarna vill till exempel veta hur företagen sköter sin marknadsföring.

SKRIV.

6 **A** Kirjoita ruotsiksi kolme kysymystä, jotka voit esittää tekstin 4 yrittäjille.

JOBBA MED KOMPISEN.

6 **B** Valitse parisi kanssa, kumpaa tekstin 4 NY-yritystä edustatte ja kyselkää toisiltanne tehtävässä 6A laatimanne kysymykset. Vastatkaa tekstin perusteella.

FYLL I.

7 **Precis haastatteli nuoria, jotka olivat osallistuneet Vuosi yrittäjänä -ohjelmaan ja kysyi, mikä siinä oli parasta. Lue vastaukset ja täydennä puuttuvat kohdat vihjeiden mukaan.**

– Att få **1** _____ som man själv **2** _____ från början till slut.

– Det var väldigt kul att få vara med **3** _____ och **4** _____. Sen var det också sjukt spännande att kolla in **5** _____. ☺

– Att det äntligen är över. Nu vet jag åtminstone att jag **6** _____.

– Det har varit så roligt att vi har fått syssla med det **7** _____. **8** _____ på det.

– Jag har lärt mig hemskt mycket om **9** _____. Men det bästa var dock att **10** _____ med helt fantastiska typer.

– Bäst är att jag nu vet vad jag vill bli **11** _____. Jag vill **12** _____!

1 myydä omaa tuotettaan
2 on suunnitellut ja valmistanut
3 suurilla messuilla
4 tavata innokkaita asiakkaita
5 muita yrityksiä
6 en tule perustamaan yritystä
7 josta olemme innoissamme
8 Olemme jopa tienanneet rahaa
9 myynnistä ja markkinoinnista
10 sain tehdä yhteistyötä
11 aikuisena
12 tulla yrittäjäksi

TITTA OCH SVARA.

8 **Katso video Vuosi yrittäjänä -messuilla haastatelluista finalisteista ja vastaa kysymyksiin.**

Mikä yrittämisessä on parasta

1 digitaalista sisustuslehteä tekevän Rebeckan mielestä?

_____

2 video- ja valokuvapalveluja myyvän Kristoferin mielestä?

_____

ÖVERSÄTT.

9 **A Nuori pohtii yrityksen perustamista. Käännä lauseet ruotsiksi.**

1 Olen keksinyt kaksi liikeideaa.

_____.

Den ena har med mina hobbyer att göra, den andra med mina framtidsplaner.

2 On vaikea valita, jos on kaksi yhtä mielenkiintoista vaihtoehtoa.

_____

_____.

Det ena skulle ge mig mer pengar, det andra mer frihet.

ÖVERSÄTT.

9 **B Suomenna alleviivatut kohdat tehtävästä 9A.**

→ PRONOMINI *DEN/DET ENA – DEN/DET ANDRA* s. 132

KOMBINERA.

10 **A** Yhdistä suomennos ja verbi-ilmaus.

1	tarjota jollekulle jotakin	____	det står
2	kysyä joltakulta jotakin	____	sälja slut
3	(jossakin) lukee	____	gräla om något
4	saada idea	____	fråga någon något
5	myydä loppuun	____	komma överens om något
6	päästä yhteisymmärrykseen, sopia jostakin	____	kräva av någon
7	vaatia joltakulta	____	bjuda någon på något
8	riidellä jostakin	____	komma på en idé

BÖJ VERBEN.

10 **B** Taivuta parisi kanssa suullisesti tehtävän 10A verbit.

JOBBA MED KOMPISEN.

10 **C** Lukiolainen tilittää blogissaan. Työskentele parisi kanssa. Vaihtakaa rooleja.

A	B
1 Jag ville _____ i det nya köpcentret. **(tarjota tyttöystävälleni pienen seikkailun)**	**1** Jag ville bjuda min flickvän/tjej på ett litet äventyr i det nya köpcentret.
2 Jag frågade henne om hon först ville gå och shoppa och sedan/sen på bio.	**2** Jag _____ om hon först ville gå och shoppa och _____. **(Kysyin häneltä)** **(sitten elokuviin)**
3 Hon skulle ha velat se Oscarsvinnaren men på nätet _____ att biljetterna _____. **(luki)** **(oli myyty loppuun)**	**3** Hon skulle ha velat se Oscarsvinnaren men på nätet stod det att biljetterna hade sålt slut.
4 Jag kom på en ny idé: Vad sägs, om vi gick för att kolla på UF-mässorna som arrangeras i köpcentret just idag?	**4** Jag _____: Vad sägs, om vi gick för att kolla på UF-mässorna _____ i köpcentret just idag? **(Sain uuden idean)** **(jotka järjestetään)**
5 Tyvärr _____. Jag tycker att _____ för mycket _____. **(emme päässeet yksimielisyyteen ohjelmasta)** **(hän vaatii joskus... minulta)**	**5** Tyvärr kom vi inte överens om programmet. Jag tycker att hon ibland kräver för mycket av mig.
6 Så jag gick ensam till mässan. Jag ville inte gräla med henne. Jag bjöd en annan tjej/flicka på kaffe.	**6** Så jag gick ensam till mässan. Jag ville inte _____. Jag _____. **(riidellä hänen kanssaan)** **(tarjosin toiselle tytölle kahvit)**

SÖK OCH SKRIV.

11 Etsi tekstistä 4 seuraavat ilmaukset:

1 sopii loistavasti _____

2 mitä vaihtelevampia tuotteita _____

3 kertoo hymyillen _____

4 palkitsevinta NY-projektissa _____

5 loistava idea _____

6 sanoo nauraen _____

→ PARTISIIPIN PREESENS s. 135

Tema
FÖRETAGSAMHET

OMINAISUUKSIA	EGENSKAPER
ahkera	**flitig, -t, -a**
aloitteellinen, aloitekykyinen	**initiativrik, -t, -a**
avarakatseinen	**vidsynt, -, -a**
ennakkoluuloton	**fördomsfri, -tt, -a**
hyvä esiintymään	**bra på att uppträda**
hyvä kestämään stressiä	**stresstålig, -t, -a**
hyvä sietämään epävarmuutta	**bra på att stå ut med osäkerhet**
idearikas, kekseliäs	**idérik, -t, -a**
intohimoinen	**passionerad, passionerat, passionerade**
itsenäinen	**självständig, -t, -a**
joustava	**flexibel, flexibelt, flexibla**
kekseliäs, oivaltava	**fiffig, -t, -a, uppfinningsrik, -t, -a, underfundig, -t, -a**
kärsivällinen	**tålmodig, -t, -a**
luova	**kreativ, -t, -a**
osaava	**kunnig, -t, -a**
palvelualtis	**tjänstvillig, -t, -a**
rohkea	**modig, -t, -a**
sinnikäs	**uthållig, t-, a**
taitava myymään	**duktig, -t, -a på att sälja**
tavoitteellinen	**målmedveten, målmedvetet, målmedvetna**
ulospäinsuuntautunut	**utåtriktad, utåtriktat, utåtriktade**
vastuuntuntoinen	**ansvarsfull, -t, -a**
yhteistyöhaluinen	**samarbetsvillig, -t, -a**

VÄLJ OCH SKRIV.

12 **A** Mitkä teemasanaston adjektiiveista kuvaavat sinua? Valitse ja kirjoita ne ruotsiksi.

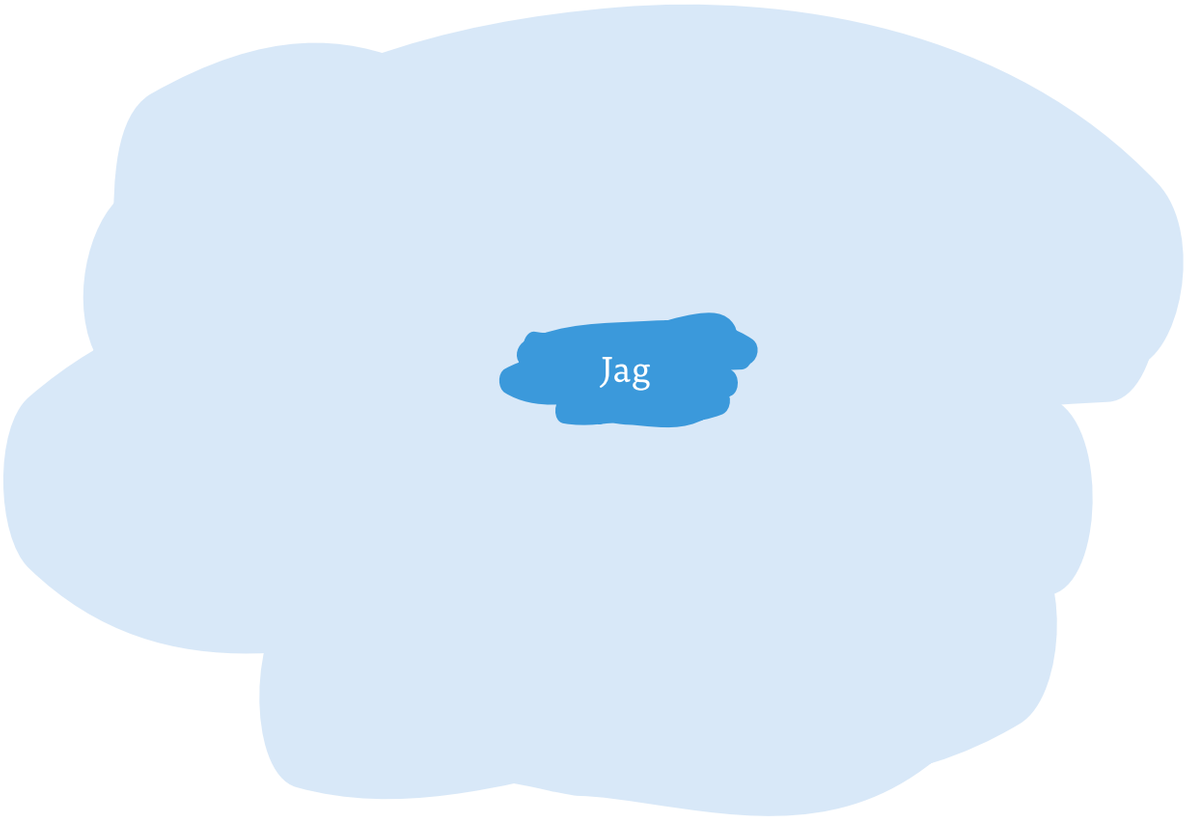

RÄKNA OCH TOLKA.

12 **B** Kuinka yrittäjähenkinen olet? Laske, montako adjektiivia kirjoitit tehtävään 12A. Merkitse janalle lukumäärä ja tulkitse lopputulos.

1 6 12 18 23

Ju fler egenskaper du valde desto mer företagaranda finns det i dig!

Kanske du har redan en affärsidé?

YRITYKSESSÄ I FÖRETAGET

asiakas	**en kund** 3
assistentti	**en assistent** 3
kirjanpito	**bokföring, -en**
kuitti jostakin	**ett kvitto** 4 **på något**
lasku	**en faktura** 1
liikeidea	**en affärsidé** 3
liikevaihto	**en omsättning** 2
mainos	**en reklam** 3
markkinointi	**marknadsföring, -en**
osakeyhtiö, Oy	**ett aktiebolag** 5, **Ab** (Suomessa), **AB** (Ruotsissa)
perheyritys	**ett familjeföretag** 5
pienyritys	**ett småföretag** 5
pitchaus, myyntipuhe	**en pitch** 2
reklamaatio jostakin	**en reklamation** 3 **av något**
strategia	**en strategi** 3
tappio	**en förlust** 3
tarjous	**ett erbjudande** 4
tavoite	**ett mål** 5
tili	**ett konto** 4
vero	**en skatt** 3
visio	**en vision** 3
voitto	**en vinst** 3
yksityisyrittäjä	**en egenföretagare** 5
yrittäjyys	**företagsamhet, -en, entreprenörskap, -et**
yrittäjä	**en företagare** 5, **en entreprenör** 3
yritys	**ett företag** 5, **en firma** 1

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Valitse yritykseen liittyvistä sanoista kolme ja selitä ne ruotsiksi.
Parisi arvaa, mistä sanasta on kyse.
Vaihtakaa kysyjän ja vastaajan rooleja.

JOBBA MED KOMPISEN.

14 Valitse toinen yrityksistä ja esittele se parillesi ruotsiksi.

Djurparken herr Nilsson

- perheyritys, kotieläinpuisto, jonka yhteydessä kahvila
- liikevaihto 100 000 €
- n. 5000 asiakasta / vuosi, tavoite n. 10 000 asiakasta / vuosi
- hoitavat itse kirjanpidon
- lähettävät itse laskut
- markkinoivat netissä ja matkamessuilla
- visio: kehittää uusia tuotteita ja palveluja

Trendgallerian AB

- osakeyhtiö, nettikauppa, myy vaatteita, kenkiä ja asusteita
- liikevaihto 50 milj. kr
- n. 45 000 asiakasta / vuosi
- toinen yritys hoitaa kirjanpidon
- markkinoivat netissä ja tv:ssä
- paljon mainoksia ja tarjouksia
- visio: päästä koko Euroopan markkinoille

VÄLJ OCH KRYSSA FÖR.

15 **A** Millainen mainos herättää mielenkiintosi?
Merkitse rastilla ne ominaisuudet, joita arvostat mainoksessa.

saklig	☐	tydlig	☐
informativ	☐	övertygande	☐
humoristisk	☐	väcker känslor	☐
dubbeltydig	☐	har fokus på bilder	☐
irriterande	☐	stimulerar olika sinnen	☐

ett sinne 4 aisti

SÖK PÅ NÄTET.

15 **B** Tutki parisi kanssa ruotsinkielisiä mainoksia netissä.
Valitkaa kaksi ja keskustelkaa niistä.

- Vad för information ger reklamen om produkten eller tjänsten?
- Vad berättar reklamen om företaget?
- Innehåller reklamen mer text eller bild? Varför?
- Vad tycker ni om bilderna i reklamen?
- Väcker reklamen känslor hos er? Vilka?
- Vem är reklamen riktad till? Hur syns det?

SKAPA.

15 **C** Mitä tuotteita tässä oikein mainostetaan?
Keksi tuote tai palvelu ja kirjoita mainoksiin myyvät loput.

1 **Vill du överraska din tjej eller kille? Det går lätt och behändigt med** ____
2 **Känner du dig trött? Saknar du energi? Vår** ____
3 **Äntligen en produkt som får dig att** ____
4 **EN SMAK AV PARADISET! SMAKA OCH** ____
5 **Är du trött på att** ____
6 **För dig som uppskattar** ____

SKAPA.

15 **D** Laadi ruotsiksi mainos, jossa mainostetaan joko jonkin paikallisen yrityksen tai itse ideoimaasi tuotetta tai palvelua. Mainoksesi voi olla myös video.

YRITTÄJÄNÄ	ATT DRIVA EGET
johtaa	**leda** II
kokous	**ett möte** 4**, ett sammanträde** 4
laskea	**räkna** I
mainostaa	**göra** IV **reklam för något**
markkinoida	**marknadsföra** II
myydä	**sälja** IV
neuvotella	**förhandla** I
ostaa	**köpa** II
ottaa vastuu jostakin	**ta** IV **ansvar för något**
perua aika	**avboka en tid**
perua kokous	**ställa** II **in mötet**
perustaa yritys	**starta** I **eget; grunda** I **ett företag**
pitchata, pitää myyntipuhe	**pitcha** I
pitää yritystä	**driva** IV **ett företag**
ratkoa ongelmia	**lösa** II **problem**
reklamoida jostakin	**reklamera** I **något**
tehdä ostoksia, shoppailla	**handla** I**, shoppa** I
tehdä päätöksiä	**fatta** I **beslut**
tehdä yhteistyötä	**samarbeta** I
tilata	**beställa** II
tuottaa voittoa / tappiota	**gå** IV **med vinst / förlust**
valita jostakin	**välja** IV **bland/mellan något**
valmistaa	**tillverka** I
varata aika joltakulta	**boka** I **tid hos någon**

JOBBA MED KOMPISEN.

16 Olet pomo. Käy läpi päivän agenda assistenttisi kanssa. Käytä teemasanastoa apunasi.

SPELA.

17 Mitä kaikkea voi myydä? Pelatkaa Laiva on lastattu -peliä 4–5 hengen joukkueissa. Valitkaa aakkonen ja keksikää sillä alkavia myyntituotteita ruotsiksi. Vaihtakaa aakkosta, kun ideat loppuvat.

Skeppet kommer lastat med ...

LÄS OCH SKRIV.

18 **Toimit NY-yrittäjänä. Firmasi saa reklamaation.**
Valitse yksi reklamaatioista ja kirjoita vastaus valituksen lähettäjälle.

1

Till: reklamation@billigtbatteribyte.fi
Ärende: Misslyckat batteribyte

Hej!
Jag heter Agnes Lindén och kommer från Nykarleby. Jag skickade in en mobil till er för att byta batteri. I dag fick jag tillbaka den med posten, men jag är besviken. Den har lika dålig batteritid som tidigare. Kan det vara så att ni har glömt att byta batteri?

Jag vill reklamera tjänsten och ha pengarna tillbaka. Kan ni ordna det?

Med vänlig hälsning
Agnes Lindén

2

Till: rocksocks@rocksocks.fi
Ärende: Felaktig leverans

Förra veckan beställde jag strumpor i er nätbutik. Jag valde en modell som hette Azul och trodde att de skulle vara blå. Det jag fick var dock ett par rosa strumpor. De passar mig inte alls!

Nu vill jag att ni levererar de strumpor jag har beställt. Mitt ordernummer är 1567782.

Tack för hjälpen!
Med vänlig hälsning
Felix Murray

3

Till: kundservice@appoteket.ax
Ärende: Pengarna tillbaka

Hej!
Jag har köpt er app Horoskop365 för 49 euro. I reklamen skrev ni ”100 % nöjd – eller pengarna tillbaka”. Jag är inte alls nöjd med appen!!!

Jag är lejon, och appen sa att jag skulle ha tur i kärlek denna vecka. Det stämde inte. Jag har inte träffat någon – trots att jag varit på klubbar varje kväll. Det stod också att min ekonomi skulle bli bättre. Jag köpte en lott, men vann inte.

Jag är som sagt INTE nöjd, och nu vill jag ha pengarna tillbaka. Kan ni sätta tillbaka dem på mitt konto via app store?

Hälsningar
Heikki Leijona

BRA att veta

OSTO-, MYYNTI- JA PALVELUFRAASEJA

Tack för bra betjäning!

– **Hemmagjord, sockerfri granola till salu!**	– Kotitekoista, sokeritonta granolaa myytävänä!
– **Vackra väskor av återvinningsmaterial på rea!**	– Kauniita, kierrätysmateriaalista valmistettuja laukkuja alessa!
– **Hur mycket betalade du för den där väskan?**	– Kuinka paljon maksoit tuosta laukusta?
– **Jag fick den för 20 euro.**	– Sain sen 20 eurolla.
– **Fick du den till halva priset?**	– Saitko sen puoleen hintaan?
– **Kan jag få rabatt på träningen hos er?**	– Voinko saada alennusta teillä treenaamisesta?
– **Köper du ett tvåmånaderskort, får du en månad på köpet.**	– Jos ostat kahden kuukauden kortin, saat yhden kuukauden kaupan päälle.
– **Är det möjligt att betala på avbetalning hos er?**	– Onko teillä mahdollista maksaa osamaksulla?
– **Jag skulle vilja boka tid hos en PT.**	– Haluaisin varata ajan personal trainerilta.
– **Tack för bra betjäning!**	– Kiitos hyvästä palvelusta!
– **Vill du ha kvittot?**	– Haluatko kuitin?

FYLL I.

19 **A** Kaupantekoa. Täydennä palvelu- ja ostotilanteisiin puuttuvat kohdat vihjeiden mukaan.

Vid bröddisken

– Gårdagens kanelbullar **1** _____!

– Jag tar fem stycken, tack.

– Här varsågod. Jag ger dig en baguette **2** _____.

– Oj, tack så mycket. **3** _____!

1 puoleen hintaan **2** kaupan päälle **3** Kiitos hyvästä palvelusta!

Hos optikern

– Hej, jag hörde att ni har glasögon **4** _____.

– Ja, det stämmer. Behöver du kanske **5** _____ en optiker?

– Ja, det gör jag. Har ni lediga tider i morgon?

– Ja, det har vi nog, till exempel klockan tio på förmiddagen. Passar det?

– Ja, det går bra.

4 alennuksessa **5** varata aika

På loppmarknaden

– Gamla inredningstidningar **6** _____!

– Häftigt! Råkar du ha Sköna hem?

– Ja, det har jag faktiskt. Här finns de tre senaste numren. Vill du ta dem?

– Tack, gärna om jag kan **7** _____.

– Okej. **8** _____?

– Nej, tack.

6 myytävänä **7** saada ne vitosella **8** Haluatko kuitin?

I ett köpcenter

– Hur mycket kostade din nya mobil?

– Jag **9** _____.

– Vad den var dyr! Kunde du inte få **10** _____?

– Tyvärr inte. De hade inga erbjudanden, inte ens för studerande.

9 maksoin 980 euroa siitä **10** mitään alennusta siitä

LÄS HÖGT.

19 **B** **Lue tehtävän 19A dialogit parisi kanssa ääneen ruotsiksi.**

LÄS OCH SVARA.

20 Lue pikku-uutinen ja vastaa kysymyksiin suomeksi.

Allt fler unga vill starta eget

Andelen unga finländare som vill bli företagare växer. Enligt den internationella GEM-undersökningen tror var femte finländare under 25 år att de startar eget inom tre år. Före finanskrisen planerade bara sju procent av de unga att bli företagare. I Sverige kan ännu fler unga tänka sig att starta eget, hela 35 procent. Men det kanske bara handlar om fantasier – i verkligheten är endast fyra procent av de unga svenskarna företagare.

Källor:
GEM – Global entrepreneur monitor
Tillväxtverket, Företagens villkor och verklighet 2014

1 Mitä kerrotaan suomalaisten nuorten innokkuudesta perustaa oma yritys?
2 Mitä kerrotaan ruotsalaisten nuorten yrittäjyydestä?

Lyhenteiden ääntäminen ruotsissa

Jos lyhenteessä on kaksi kirjainta, niin paino on ensimmäisellä kirjaimella.
AB IT OS FN

Jos lyhenteessä on useampi kirjain, painon paikka vaihtuu.
USA HBL SSAB ISBN

LÄS HÖGT OCH SPELA IN.

21 Lue tehtävän 20 uutinen ääneen ja äänitä lukemasi.

TILOJA	LOKALER
huutokauppa	**en auktion** 3
kerros	**en våning** 2
kirpputori, kirppis	**en loppmarknad** 3, **en loppis** 2
konttori	**ett kontor** 5
liike, kauppa	**en butik** 3, **en affär** 3
nettikauppa	**en nätbutik** 3
toimisto	**en byrå** 3
varasto	**ett lager** 5

TITTA OCH SVARA.

22 **A** Katso video Ruotsin Nuori yrittäjyys -finaalin voittaneesta Ida Strömistä. Toimittaja pyytää häntä valitsemaan kahdesta vaihtoehdoista toisen. Kumman Ida valitsee?

1	**a**	yksityisyrittäjyys	**b**	toisen palveluksessa työskenteleminen
2	**a**	etätyö	**b**	konttorityö
3	**a**	Ruotsissa työskentely	**b**	ulkomailla työskentely
4	**a**	opiskelu	**b**	työssä käyminen
5	**a**	turvallisuus	**b**	riskit

VÄLJ OCH BERÄTTA.

22 **B** Kerro parillesi, kumman vaihtoehdon valitset. Perustele valintasi ruotsiksi.

Vilket alternativ väljer du?

1 Anställd eller egenföretagare
2 Jobba på distans eller jobba på ett kontor
3 Jobba i Finland eller jobba utomlands
4 Plugga eller jobba
5 Trygghet eller risker
6 Sälja tjänster eller sälja produkter
7 Nätbutik eller närbutik
8 Jobba i team eller jobba ensam
9 Inåtvänd eller utåtriktad
10 Se på eller uppträda

JOBBA I GRUPP.

23 **Keskustelkaa 3–4 hengen ryhmissä yrittämisestä.**

1 Varför starta eget? Hitta på tre fördelar med att vara företagare.

2 Vilka negativa sidor har företagandet? Hitta på tre nackdelar.

3 Skulle du kunna tänka dig att bli företagare? Varför / Varför inte?

SÖK PÅ NÄTET.

24 **Mitä vinkkejä annetaan aloitteleville yrittäjille? Etsi twiittejä hashtagillä *#startaeget*. Kerro parillesi mielenkiintoisimmat löytösi.**

TITTA OCH BEDÖM.

25 **Katso JEFF Production -yrityksen myyntipuhe. Tarkkaile katselun aikana puhujaa ja kuuntele puheen sisältöä. Arvioi esitys.**

	Jag är av samma åsikt.	Jag är delvis av samma åsikt.	Jag är av annan åsikt.
1 Presentationen väckte mitt intresse.	☐	☐	☐
2 Talaren presenterade sig själv bra.	☐	☐	☐
3 Talaren presenterade sitt företag bra.	☐	☐	☐
4 Pitchen innehöll den viktigaste informationen om produkten.	☐	☐	☐
5 Talaren pratade tydligt.	☐	☐	☐
6 Talaren visade passion för sin affärsidé.	☐	☐	☐
7 Talaren skapade en god kontakt med sin publik.	☐	☐	☐
8 Talaren pitchade så att jag kommer att minnas henne och hennes produkt.	☐	☐	☐

PITCHA OCH SPELA IN.

26 Laadi noin yhden minuutin pituinen myyntipuhe tuotteelle tai palvelulle, josta pidät kovasti. Hyvän pitchauksen vinkkejä löydät tehtävästä 25. Videoi puheesi.

SÖK OCH TÄVLA.

27 Kilpailkaa 3–4 hengen ryhmissä, kuka löytää sanasokkelosta eniten yrittäjyyteen liittyviä sanoja kahden minuutin aikana.

A	P	I	T	C	H	E	P	Å	I	N	Ä	T	B	U	T	I	K	I
V	I	T	R	S	T	R	A	T	E	G	I	E	Y	T	A	P	Å	F
K	E	N	E	A	V	I	S	K	A	T	T	S	R	I	T	Å	L	L
A	Ö	I	K	R	E	A	S	O	R	E	N	T	Å	L	T	B	Ö	E
R	E	P	L	B	Y	V	I	N	S	T	A	V	T	E	J	I	N	X
M	K	Å	A	E	L	I	O	N	E	L	L	A	F	F	Ä	R	G	I
E	O	L	M	A	R	K	N	A	D	S	F	Ö	R	I	N	G	Å	B
Ä	N	D	Å	L	E	N	E	R	G	Å	I	I	A	R	A	U	G	E
N	T	E	I	N	F	Ö	R	L	U	S	T	A	R	G	Ö	M	Å	L
D	O	S	D	G	A	B	A	V	E	R	Ä	N	O	M	G	Ö	M	Å
E	R	T	É	K	U	N	D	Å	L	D	E	L	I	L	A	G	E	R
L	E	I	R	A	S	K	I	G	É	L	A	N	J	Ö	R	I	C	K
Ö	N	V	I	S	I	O	N	D	I	F	Ö	R	H	A	N	D	L	A
V	R	Ä	K	N	A	S	K	U	T	H	Å	L	L	I	G	Å	N	D

KNÄCK KODEN

Pronomini den/det ena – den/det andra

Kun viittaat kahdesta vaihtoehdosta ensin toiseen ja sitten toiseen, käytät suomessa samaa sanaa *toinen – toinen*, monikossa *toiset – toiset*. Ruotsissa asia ilmaistaan kahdella eri sanalla.

den ena – den andra, det ena – det andra *toinen – toinen*

några – andra *toiset -toiset*

somliga – andra *toiset -toiset*

1 **Tutki tarinaa yritysten perustamisesta. Etsi lihavoidut kohdat suomennoksista ja täydennä säännöt.**

Två tjejer grundade två företag tillsammans. **Den ena tjejen** var ansvarig för marknadsföringen och **den andra** för bokföringen. **Det ena företaget** erbjöd vårdtjänster, **det andra** skönhetsprodukter. **Några kunder** använde bara vårdtjänster, **andra** utnyttjade båda företagens utbud.

Kaksi tyttöä perusti yhdessä kaksi yritystä. Toinen tyttö oli vastuussa markkinoinnista, toinen kirjanpidosta. Toinen yritys tarjosi hoitopalveluja, toinen kauneudenhoitotuotteita. Toiset asiakkaat käyttivät vain hoitopalveluja, toiset hyödynsivät molempien yritysten tarjontaa.

Toinen – toinen

Kun viitataan **en-sukuiseen sanaan**,
käytetään pronomineja _____ **ena –** _____ **andra**.

Kun viitataan ett-sukuiseen sanaan,
käytetään pronomineja _____ **ena –** _____ **andra**.

Toiset – toiset

Monikossa käytetään pronomineja
_____ – **andra** tai **somliga – andra**.

2 Pojat perustivat yrityksen kesän ajaksi. Valitse oikeat pronominit ja kirjoita ne viivoille.

Två killar grundade ett företag tillsammans. **1** _____ pojken klippte gräs, _____ reparerade gräsklippare och andra trädgårdsmaskiner. **2** _____ kunder var så nöjda att de betalade lite extra för tjänsten, _____ bjöd på kaffe eller till och med en hel måltid. Killarna hade två mål med sitt företagande. **3** _____ var att tjäna så mycket pengar som möjligt och _____ att bli solbrända.

1 **a** Den ena – den andra
b Det ena – det andra

2 **a** Den ena – den andra
b Några – andra

3 **a** Den ena – den andra
b Det ena – det andra

3 Intohimona mainokset. Lue Mian blogipäivitys. Valitse pronomineista oikeat muodot ja täydennä ne tarinaan.

behärska I sig hillitä itsensä

Vet ni vad? Jag älskar reklam! De är min passion.

Vi brukar titta på tv på morgnarna i vår familj medan vi äter frukost. Det är två kanaler vi zappar emellan. **1** _____ har reklam, _____ inte. Gissa, vilken som är min favorit ;-). I morse grälade vi ordentligt om vilket program vi skulle titta på. **2** _____ handlade om dagens politik och _____ visade en tävling om titeln som årets bästa reklamfilm. Det är fem reklamer som har kommit till finalen. Jag har sett dem alla. **3** _____ är helt fantastiska, _____ kanske inte så bra. Jag har ännu inte valt min favorit, så jag ville absolut se reklamfilmerna, men … Jag har två bröder. **4** _____, Micke, han är en super typ. Han tycker om samma saker som jag, men _____, Mårten, han vill alltid göra allt tvärtom. Mårten kunde inte se utrikeshandels- och utvecklingsministerns tal så han stängde av tv:n helt plötsligt. Jag blev så förbannad att jag slängde hans mobil ut genom fönstret. **5** _____ kan behärska sig, _____ inte.

Reklamens offer ☺

a den ena – den andra
b det ena – det andra
c några – andra

4 Kirjoita ruotsiksi.

1 Tunnen kaksi yrittäjää. Toisella on pieni yritys, jossa on vain kaksi työntekijää. Toisella on isompi yritys, jossa on yli sata työntekijää.
2 Sain kesätöitä kahdesta yrityksestä. Toisessa saisin tehdä töitä koko kesän, toisessa vain kuukauden.
3 Toiset kaipaavat rahaa ja menestystä, toiset vapautta ja rauhaa.

KNÄCK KODEN

Partisiipin preesens

Loistava, jännittävä, hymyillen, nauraen.
Miten ilmaiset päätteet -va/-vä/-en ruotsin kielessä?

1 **Mainostekstit lupaavat menestystä, jännitystä ja monenlaista uutta elämään. Poimi mainoslauseista partisiipin preesens -muodot ja täydennä säännöt.**

1	Vi gör lovande talanger till lysande stjärnor!	*Me teemme lupaavista kyvyistä loistavia tähtiä!*
2	Skaffa en mer spännande och utmanande fritid.	*Hanki jännittävämpi ja haastavampi vapaa-aika.*
3	Börja din dag med leende läppar!	*Aloita päiväsi hymyilevin huulin!*
4	Hos oss skapar man energiska och välmående människor!	*Meillä tehdään energisiä ja hyvinvoivia ihmisiä!*
5	Släpp loss din inre livskonstnär och börja leva ditt liv dansande, lekande, sjungande!	*Päästä irti sisäinen elämäntaiteilijasi ja ala elää elämääsi tanssien, leikkien, laulaen!*

	partisiipin preesens		**verbin perusmuoto**
1	lupaava	_____	lova I
2	loistava	_____	lysa II
3	jännittävä	_____	spänna II
4	hymyilevä, hymyillen	_____	le IV
5	hyvinvoiva	_____	må III väl
6	tanssiva, tanssien	_____	dansa I
7	leikkivä, leikkien	_____	leka II
8	laulava, laulaen	_____	sjunga IV

Muodostus

Jos verbin perusmuoto päättyy **vokaaliin a**,
niin partisiipin preesensin (-va/-vä/-en) pääte on -_____.

Jos verbin perusmuoto päättyy **johonkin muuhun vokaaliin**,
partisiipin preesensin pääte on -_____.

- Joillakin verbeillä on kaksi perusmuotoa.
  Partisiipin preesens muodostetaan pidemmästä muodosta.

bli/bliva	**blivande**	*tuleva*
ge/giva	**givande**	*antoisa*
ha/hava	jour**havande**	*päivystävä*
ta/taga	till**tagande**	*kasvava, lisääntyvä*

- Jos verbiin liittyy kiinteästi toisen sanaluokan sana,
  se liitetään partisiippimuodon eteen yhteenkirjoitettuna.

må III väl	**välmående**	*hyvinvoiva*
ha IV jour	**jourhavande**	*päivystävä*
kräva II tid	**tidskrävande**	*aikaavievä*
väcka II tankar	**tankeväckande**	*ajatuksia herättävä*

Käyttö

Partisiipin preesensiä käytetään usein adjektiivina, ja se on taipumaton.

en lockande reklam	*houkutteleva mainos*
ett lockande erbjudande	*houkutteleva tarjous*
lockande produkter	*houkuttelevia tuotteita*

Vertailussa käytetään mer(a)- ja mest-sanoja.

Jag vill hitta **en** ny, **mera spännande hobby** för mig.	*Haluan löytää itselleni uuden, jännittävämmän harrastuksen.*
Vem ger mig **det mest lovande erbjudandet**?	*Kuka antaa minulle lupaavimman tarjouksen?*

Partisiipin preesensiä käytetään myös ilmaisemaan tapaa.
Se on tavallinen verbien *komma* ja *gå* kanssa.

Försäljaren **kom leende** till mig och **gick suckande**. Ingen affär.	*Myyjä tuli hymyillen luokseni ja lähti huokaillen. Ei tullut kauppoja.*

2 Muodosta partisiipin preesens seuraavista verbeistä.
Lisää suomennokset.

| imponera I vaikuttaa, tehdä vaikutus

1 betyda II _____

2 imponera I _____

3 stråla I _____

4 gå IV _____

5 leda II _____

6 belöna I _____

7 bero III _____

3 **A** Muunna partisiipin preesensmuotoon mallin mukaan.
Suomenna ne suullisesti parisi kanssa.

	en annons som lockar	en lockande annons	houkutteleva ilmoitus
1	en reklam som fängslar		
2	en reklamkampanj som slår		
3	ett erbjudande som lockar		
4	uppgifter som inspirerar		
5	ett förslag som väcker tankar		
6	en tandläkare som har jour		

3 **B** Kirjoita ruotsiksi.

1 houkuttelevampi ilmoitus _____

2 kiehtovampi mainos _____

3 iskevin mainoskampanja _____

4 antoisin tarjous _____

5 inspiroivampia tehtäviä _____

3 **C** Työskentele parisi kanssa. Muodostakaa vuorotellen ruotsiksi lauseita, joissa käytätte tehtävien 3A ja 3B ilmauksia.

4 Vuosi yrittäjänä -kurssille osallistuneet keskustelevat kokemuksistaan. Työskentele parisi kanssa. A aloittaa.

A	B
1 Vad tycker du har varit _____ med att vara företagare? **(antoisinta)**	**1** Vad tycker du har varit det mest givande med att vara företagare?
2 Svårt att säga. Kanske tycker jag mest om att vi har haft så varierande uppgifter.	**2** Svårt att säga. Kanske tycker jag mest om att vi har haft så _____. **(vaihtelevia tehtäviä)**
3 Jag håller med. Jag har tyckt mest om att marknadsföra men att sälja kan ibland vara _____. **(aika stressaavaa)**	**3** Jag håller med. Jag har tyckt mest om att marknadsföra men att sälja kan ibland vara ganska stressande.
4 Det stämmer. Det mest utmanande har nog varit att ta hand om krävande kunder.	**4** Det stämmer. _____ har nog varit att ta hand om _____. **(Haastavinta)** **(vaativia asiakkaita)**
5 Ja, men å andra sidan har det också varit _____, tycker jag. **(hyvin kehittävää)**	**5** Ja, men å andra sidan har det också varit mycket utvecklande, tycker jag.
6 Precis. Och om vi inte hade haft en så förstående lärare och en öppen och uppmuntrande atmosfär, skulle det här året inte ha varit så kul som det har varit.	**6** Precis. Och om vi inte hade haft _____ och en öppen och _____ atmosfär, skulle det här året inte ha varit så kul som det har varit. **(niin ymmärtäväistä opettajaa)** **(kannustavaa)**
7 Det har du rätt i. Det är också _____ att se hur många som ska starta eget på riktigt i framtiden. **(jännittävää)**	**7** Det har du rätt i. Det är också spännande att se hur många som ska starta eget på riktigt i framtiden.
8 Säger skrattande du som har tjänat mest pengar på det här!	**8** Säger _____ du som har tjänat mest pengar på det här! **(nauraen)**

5 Käännä ruotsiksi.

1 Tiedätkö jo, mikä on tuleva ammattisi?

2 Kaikki kävi yllättävän helposti.

3 Mielestäni yrityksellänne on pelottava logo.

4 Tänään tulin pyöräillen töihin.

5 On palkitsevaa, kun asiakas lähtee hymyillen liikkeestä.

6 Eikö ollutkin jännittävää, että itse prinssi oli paikalla messuilla?

Hans Kungliga Höghet Prins Daniel på Stockholms UF-mässa.

DEL 5

Sikta mot framtiden

Kurssin viidennen osan teema on tulevaisuus. Pohdit, miten työelämä muuttuu ja mitä elämällä on tarjottavana sinulle. Nyt puhutaan unelmista ja kannustetaan niiden toteuttamisessa.

TAVOITTEET

- opit ymmärtämään pohdintoja työelämästä
- harjoittelet kysymään ja kertomaan unelmista
- harjoittelet kehumaan ja kannustamaan
- opiskelet s-passiivin

TITTA OCH SVARA.

1

A Katso, mitä Daniel Grillfors kertoo urastaan ja elämästään. Vastaa kysymyksiin.

1 Miksi Daniel mainitsee ikävuodet 16 ja 24?

2 Mitä muita uraunelmia hänellä oli?

3 Mikä muu koulutus hänellä on ja kauanko hän teki sitä työtä?

JOBBA MED KOMPISEN.

1

B Haastattele pariasi ruotsiksi.

1 Vilka drömyrken hade du som barn?

2 Hur har drömmarna förändrats när du blivit äldre?

3 Vad har du talang för?

LYSSNA OCH VÄLJ.

2

Kuuntele teksti 5, jossa filosofi Mari Lindman pohtii tulevaisuutta ja työelämää. Merkitse, ovatko väittämät oikein vai väärin.

	O	V
1 Nykypäivän työelämässä painotetaan suorituksia ja luovuutta.	☐	☐
2 Käsitteellä paskaduuni tarkoitetaan filosofin mukaan roskakuskin, siivoojan ja tiskaajan töitä.	☐	☐
3 Robotit ovat korvanneet töitä erityisesti hoitoalalla.	☐	☐
4 Työurien pidentäminen johtuu kovasta kansainvälisestä kilpailusta.	☐	☐
5 Tulevaisuuden kuva on elää uraohjuksena.	☐	☐

TEXT 5

ARTIKEL

Hitta rätt i livet

Idag är arbete mycket mer än bara ett sätt att få mat på bordet. Men varför är jobb och karriär så viktigt nuförtiden? Precis intervjuade filosofen Mari Lindman som är expert på förändringar i arbetslivet.

Enligt henne värderas disciplin högt, men samtidigt har synen på arbete förändrats. Numera betonas också prestationer och kreativitet. Att arbete anses viktigt har också med konkreta omständigheter att göra. Människor är rädda för att bli arbetslösa. Arbetslivet har blivit allt osäkrare och det gör också att tänkesätten förändras, anser Lindman.

Begreppet skitjobb har kritiserats för att det anses nedvärdera jobb som städare, diskare eller sophämtare. Mari Lindman tycker ändå att man kan använda uttrycket för att uppmärksamma att många jobb idag är dåligt betalda och har usla arbetsvillkor. Ett skitjobb kan vara nästan vilket jobb som helst, funderar Lindman.

"Vissa tror att nya jobb trots allt uppstår."

Uppfattningarna om vilken status ett arbete har är ofta omedvetna. Alla har inte heller samma syn på vilken status ett yrke har. För några är reklambranschen ett coolt val, medan andra ser det som något lite skumt, säger Lindman för att ta upp ett exempel.

Robotarna har under många år ersatt jobb inom industrin. Det nya är att robotar och digitalisering börjar ersätta många olika typer av arbete – också journalisters, juristers och läkares, berättar Lindman. Vissa tror att nya jobb trots allt uppstår – till exempel i tjänstesektorn.

"Vad som är ett bra liv måste var och en bedöma själv."

Att ha flera utbildningar i bakfickan har blivit en stor fördel. Eftersom arbetsmarknaden förändras snabbt, förväntas människor också vara beredda att utbilda sig på nytt.

Vi ska jobba allt längre. Det tycker i alla fall finländska politiker. Det här motiveras med att äldre människor är friskare idag och orkar mera. Att pensionsåldern blir allt högre motiveras också med att Finland måste klara sig i en hård internationell konkurrens.

Samtidigt går ett stort antal finländare i pension i förtid, säger Mari Lindman. Många lider av utbrändhet på grund av arbete. Numera är man allt mera enig om att för mycket jobb kan vara farligt.

Oavsett om man vill göra kometkarriär eller bara jobba för att klara sig, handlar det om personliga val. Vad som är ett bra liv måste var och en bedöma själv. Hur jobb och liv går ihop är en fråga som alla själva måste ta ställning till.

TEXT 5

Hitta rätt i livet

Oikea suunta elämälle

filosofen	filosofi	en filosof, filosofen, filosofer, filosoferna 3
expert på förändringar i arbetslivet	**työelämän muutosten asiantuntija**	**en expert, experten, experter, experterna** 3 **en förändring, förändringen, förändringar, förändringarna** 2
enligt henne **värderas** disciplin högt	hänen **mukaansa** itsekuria **arvostetaan** korkealle	**värdera, värderar, värderade,** har **värderat** I
samtidigt har synen på arbete förändrats	**samaan aikaan on näkemys työstä muuttunut**	**en syn, synen, syner, synerna** 3 **förändras, förändras, förändrades,** har **förändrats** I
numera betonas prestationer och kreativitet	nykyään painotetaan suorituksia ja luovuutta	en prestation, prestationen, prestationer, prestationerna 3 kreativitet, kreativiteten
har med konkreta omständigheter att göra	on tekemistä konkreettisten olosuhteiden kanssa	en omständighet, omständigheten, omständigheter, omständigheterna 3
är rädda för att bli arbetslösa	**pelkäävät tulevansa työttömiksi**	**rädd, (ett-suku puuttuu), rädda** **arbetslös, -t, -a**
allt osäkrare	**yhä epävarmempaa**	**osäker, osäkert, osäkra**
det gör också att tänkesätten förändras	se muuttaa myös ajatustapoja	ett tänkesätt, tänkesättet, tänkesätt, tänkesätten 5
begreppet skitjobb har kritiserats	**käsitettä** paskaduuni on kritisoitu	**ett begrepp, begreppet, begrepp, begreppen** 5
för att det anses nedvärdera	siksi että sen katsotaan väheksyvän	nedvärdera, nedvärderar, nedvärderade, har nedvärderat I
jobb som städare, diskare eller sophämtare	siivoojan, tiskaajan tai roskakuskin töitä	en städare, städaren, städare, städarna 5 en diskare, diskaren, diskare, diskarna 5 en sophämtare, sophämtaren, sophämtare, sophämtarna 5
använda uttrycket för att uppmärksamma	**käyttää ilmaisua** kiinnittämään huomiota	**använda, använder, använde,** har **använt** II **ett uttryck, uttrycket, uttryck, uttrycken** 5 uppmärksamma, uppmärksammar, uppmärksammade, har uppmärksammat I
många jobb är dåligt betalda	monesta työstä saa huonoa palkkaa	betald, betalt, betalda
usla arbetsvillkor	**surkeat työehdot**	**usel, uselt, usla** **ett arbetsvillkor, -villkoret, -villkor, -villkoren** 5
nästan vilket jobb som helst	melkein mikä tahansa työ	
funderar	**pohtii**	**fundera, funderar, funderade,** har **funderat** I
uppfattningarna om	**käsitykset siitä**	**en uppfattning, uppfattningen, uppfattningar, uppfattningarna** 2
omedvetna	**tiedostamattomia**	**omedveten, omedvetet, omedvetna om**
reklambranschen	**mainosala**	**en reklambransch, -branschen, -branscher, -branscherna** 3

ett coolt **val**	cool, muodikas **valinta**	**ett val, -et, -, -en** 5
medan andra ser det som något lite skumt	kun taas toiset pitävät sitä jotenkin vähän hämäränä	skum, -t, -ma
för att ta upp **ett exempel**	ottaakseen esille **esimerkin**	**ett exempel, exemplet, exempel, exemplen** 5 **på**
robotarna	robotit	en robot, roboten, robotar, robotarna 2
ersatt jobb inom industrin	**korvanneet töitä teollisuudessa**	**ersätta, ersätter, ersatte,** har **ersatt** IV **industri, industrin**
digitalisering	digitalisaatio	digitalisering, digitaliseringen
vissa	**jotkut, tietyt**	**viss, -t, -a**
trots allt uppstår	**syntyy kaikesta huolimatta**	**uppstå, uppstår, uppstod,** har **uppstått** IV
i tjänstesektorn	palvelualalla	en tjänstesektor, -sektorn, -sektorer, -sektorerna 3
att ha flera **utbildningar** i bakfickan	siitä, että on useita **koulutuksia** takataskussa	**en utbildning, utbildningen, utbildningar, utbildningarna** 2 en bakficka, -fickan, -fickor, -fickorna 1
har blivit **en stor fördel**	on tullut **suuri etu**	**en fördel, fördelen, fördelar, fördelarna** 2
förväntas människor vara **beredda att utbilda sig**	ihmisten odotetaan olevan **valmiita kouluttautumaan**	förvänta, förväntar, förväntade, har förväntat I **beredd, beredd, beredda** **utbilda** I **sig, utbildar** I **sig, utbildade** I **sig,** har **utbildat** I **sig**
på nytt	**uudelleen**	
allt längre	yhä pidempään	
finländska politiker	suomalaiset poliitikot	en politiker, politikern, politiker, politikerna 5
det här **motiveras** med att	tätä **perustellaan** sillä, että	**motivera, motiverar, motiverade,** har **motiverat** I
att pensionsåldern blir allt högre	sitä, että eläkeikää nostetaan	pensionsålder, -åldern, -åldrar, -åldrarna 2
i en hård **internationell** konkurrens	kovassa **kansainvälisessä** kilpailussa	**internationell, -t, -a** konkurrens, konkurrensen
går ett stort antal finländare **i pension i förtid**	suuri määrä suomalaisia **eläköityy etuajassa**	**en pension, pensionen, pensioner, pensionerna** 3
lider av utbrändhet på grund av arbete	**kärsii loppuunpalamisesta työn vuoksi**	**lida, lider, led,** har **lidit** IV **av utbrändhet, utbrändheten**
allt mera **enig om**	yhä enemmän **samaa mieltä**	**enig, -t, -a om**
farligt	**vaarallista**	**farlig, -t, -a**
oavsett om man vill göra kometkarriär	huolimatta siitä haluaako olla uraohjus	
handlar det om personliga val	**on kyse henkilökohtaisista valinnoista**	**handla, handlar, handlade,** har **handlat** I **om personlig, -t, -a**
måste var och en bedöma själv	pitää jokaisen arvioida itse	bedöma, bedömer, bedömde, har bedömt II
jobb och liv går ihop	työ ja elämä sopivat yhteen	gå ihop, går ihop, gick ihop, har gått IV ihop
ta ställning till	**ottaa kantaa**	**ta ställning, tar ställning, tog ställning,** har **tagit** IV **ställning till**

LÄS OCH SKRIV.

3 Lue teksti 5 ja jatka lauseita.

1. Filosofi Mari Lindman on asiantuntija…
2. Nykyään työssä painotetaan myös…
3. Filosofi haluaa kiinnittää huomion käsitteessä paskaduuni siihen, että…
4. Joidenkin mielestä mainosala on cool valinta, kun taas…
5. Robotit ja digitalisaatio korvaavat…
6. Ihmisten odotetaan olevan valmiita kouluttautumaan uudelleen, koska…
7. On paineita nostaa eläkeikää, mutta samaan aikaan…
8. Mikä on hyvä elämä…

JOBBA MED KOMPISEN.

4 Työskentele parisi kanssa. Tehkää kysymyksiä tekstistä 5 ruotsiksi ja vastatkaa niihin.

5 • hyvä elämä
• henkilökohtaiset valinnat

1 • näkemys työstä

mikä miksi
milloin mitä

4 • eläkeikä
• eläkeelle jääminen

2 • käsite paskaduuni
• työn status

3 • robotit ja digitalisaatio
• koulutus

LYSSNA OCH UPPREPA.

5 **A** Kuntele ja toista sanat.

be-etuliite on painoton.

1 betonas
2 begreppet
3 beredd
4 bedöma

för-etuliite on painollinen, kun sen merkitys on etu-, esi-, ennakko- tai alku-.

5 fördel
6 förtid
7 förändras
8 förväntas
9 politiker
10 prestationer
11 konkurrens
12 pensioner

LYSSNA OCH UPPREPA.

5 **B** Kuntele ja toista lauseet.

1 När förväntas man gå i pension?
2 Politiker betonar fördelar med hög pensionsålder.
3 Man ska vara beredd att klara av konkurrensen på arbetsmarknaden.
4 Mina prestationer värderas högt i tjänstesektorn.

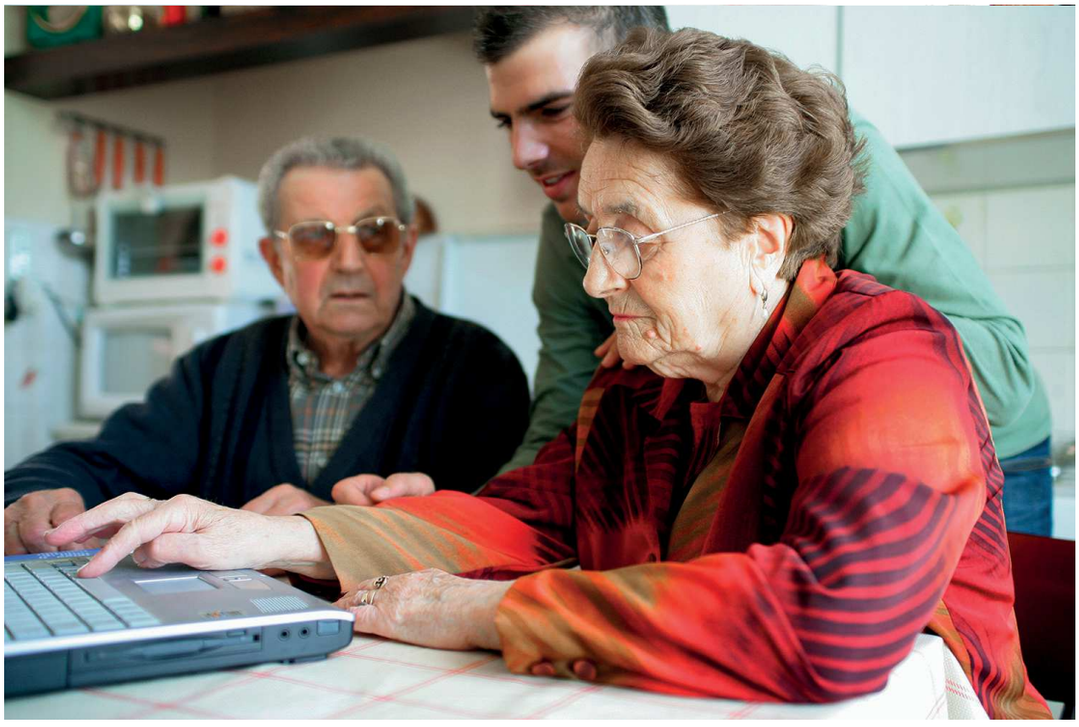

SÖK I TEXTEN.

6 Etsi ilmaukset tekstistä.

1 tapa saada ruokaa _____

2 työn asiantuntija _____

3 näkemys työstä _____

4 ajatustavat muuttuvat _____

5 teollisuudessa _____

6 takataskussa, varalla _____

7 valmiita kouluttautumaan _____

8 työn vuoksi/takia _____

FYLL I.

7 Lisää prepositiot.

1 Vill du bli expert _____ något?

2 Är du rädd _____ arbetslöshet?

3 Vad är din uppfattning _____ dagens arbetsliv?

4 Är du och din bästis alltid eniga _____ allt?

5 Tar du ofta ställning _____ nätdiskussioner?

6 Lider du ofta _____ stress?

7 Skulle du vilja få jobb _____ reklambranschen?

8 Är du medveten _____ hur din livsstil påverkar miljön?

OBS!

Samalla sanalla eri prepositioita

Ge mig **ett exempel på** ett roligt yrke. **Till exempel** en clown.	*Anna minulle esimerkki hauskasta ammatista.* *Esimerkiksi klovni.*
Är du **rädd för** arbetslöshet? **Var rädd om** din arbetsförmåga.	*Pelkäätkö työttömyyttä?* *Huolehdi työkyvystäsi.*
Vad är **orsaken till** din framgång? Jag vill satsa fullt ut **av samma orsak**.	*Mikä on syy menestykseesi?* *Haluan panostaa täysillä samasta syystä.*

FYLL I.

8 **Ammatinvalintaan vaikuttavat monet asiat. Täydennä vihjeiden avulla.**

När man väljer **1** _____ ska man utgå ifrån sina egna intressen. Om man **2** _____ sina egenskaper måste man kanske **3** _____. Men det är också bra att veta hur karriärmöjligheterna och **4** _____ ser ut. Faktorer som **5** _____ efterfrågan på arbetskraft är **6** _____ konsumtionsvanor, beslut som **7** _____ fattar, **8** _____. Att ett stort antal finländare går i pension **9** _____ påverkar också arbetsmarknaden. Det blir ändå brist på arbetskraft inom **10** _____ och överskott inom andra.

1 koulutus
2 ei ole tietoinen jostakin
3 kouluttautua uudelleen
4 työehdot
5 vaikuttaa
6 esimerkiksi
7 poliitikot
8 robotit ja digitalisaatio
9 etukäteen
10 tietyissä ammateissa

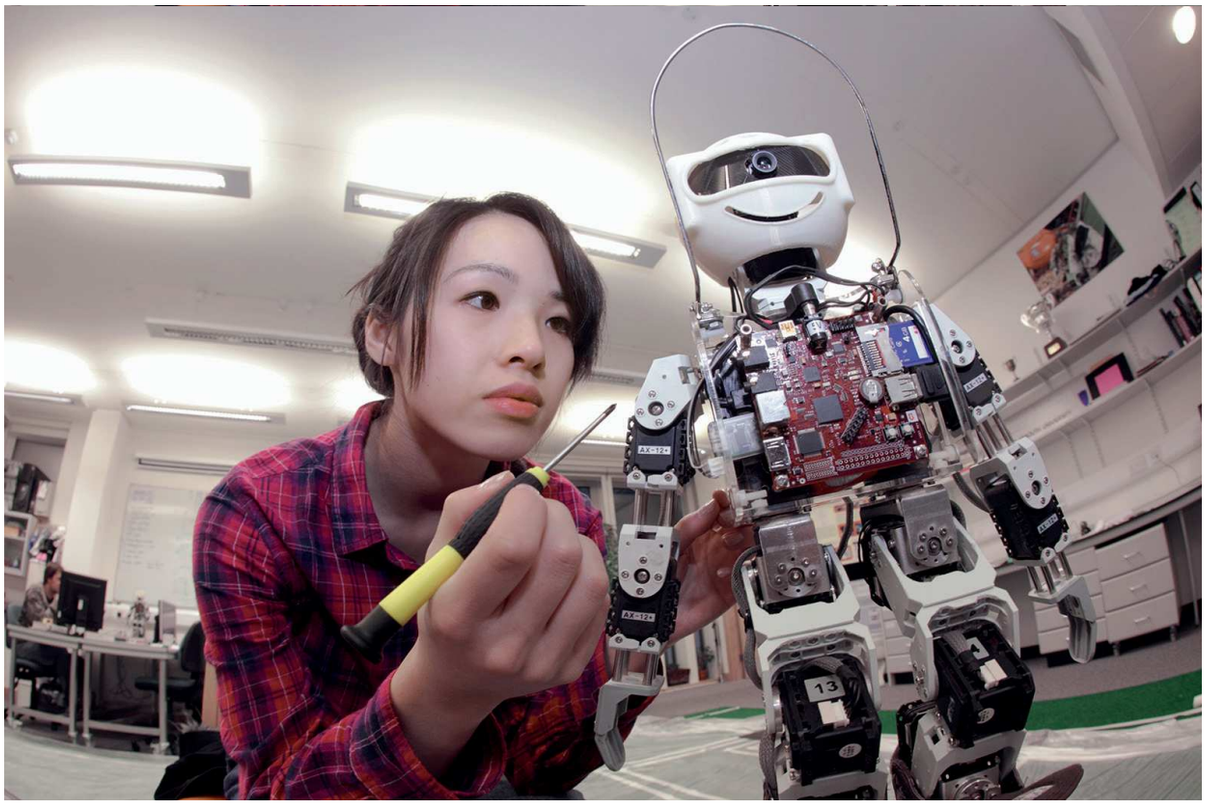

JOBBA MED KOMPISEN.

9 Opiskelija käy keskustelemassa opinto-ohjaajan kanssa. Keskustele parisi kanssa.

A Studievägledare	B Studerande
1 Hur är _____ (**näkemyksesi tulevasta urastasi**)?	1 Hur är din syn på din blivande karriär?
2 Jag är beredd/redo att utbilda mig många gånger.	2 Jag är _____ (**valmis kouluttautumaan**) många gånger.
3 Har dina _____ (**ajatustapasi muuttuneet**) under tidens lopp?	3 Har dina tänkesätt (för)ändrats under tidens lopp?
4 Numera tycker/anser jag att jag kan skaffa mig två utbildningar.	4 Numera _____ (**mielestäni voin hankkia itselleni kaksi koulutusta**).
5 Vad skulle du tycka om _____ (**työstä teollisuudessa**)?	5 Vad skulle du tycka om (ett) jobb inom industrin?
6 Jag har funderat på jobb i/inom tjänstesektorn.	6 Jag har funderat på jobb _____ (**palvelualalla**).
7 Visst, du måste bara _____ (**olla tietoinen jstk**) dina starka sidor.	7 Visst, du måste bara vara medveten om dina starka sidor.
8 Ja, jag vet att jag måste kunna bedöma och motivera mina val.	8 Ja, jag vet att jag måste kunna _____ (**arvioida ja perustella valintani**).
9 _____ (**Hyvä tapa löytää oma alansa**) är att göra tester på nätet.	9 Ett bra sätt att hitta/finna sin egen bransch är att göra tester på nätet.
10 Ja, jag ska pröva det. Nu ska jag till biblioteket på grund av det här / detta.	10 Ja, jag ska pröva det. Nu ska jag till biblioteket _____ (**tämän takia**).

ÖVERSÄTT.

10 Kirjoita lauseet ruotsiksi.

1. Asiantuntijan mukaan käsitys työstä muuttuu teollisuudessa.
2. Oletko samaa mieltä huonoista olosuhteista tehtaissa?
3. Kaikesta huolimatta harvat ovat valmiita ottamaan kantaa työnsä takia.
4. Vaikka luovuutta usein arvostetaan korkealle, jotkut pitävät taiteilijoiden työtä vähän hämäränä.

LÄS OCH KOMBINERA.

11 **A** Kaipaatko haasteita elämääsi? Lue netti-ilmoitus. Etsi tekstin sanoille synonyymit.

skrota I murskata

Vad **1 uppskattar** du mest i tillvaron? Är du inte **2 skraj** för tunga **3 förhållanden**? Om du **4 understryker** vinnarattityd i livet, har du nu en chans att få många oförglömliga minnen **5 i bagaget**! Vi vill skrota **6 föreställningen** om dagens lata ungdomar. Är du **7 överens** med oss, kom med i vårt gäng (vi är två tjejer) i höst på Tough Viking Stockholm. **8 Lägg märke till** att vi tränar 24/7. ☺

- ☐ rädd
- ☐ värderar
- ☐ i bakfickan
- ☐ omständigheter
- ☐ uppmärksamma
- ☐ uppfattningen
- ☐ enig
- ☐ betonar

SÖK PÅ NÄTET.

11 **B** Käy tutustumassa Tough Viking -kilpailun ruotsinkielisiin kotisivuihin.

1 Ketkä ovat olleet suunnittelemassa rataa?
2 Mitä säännöissä sanotaan luonnon roskaamisesta?
3 Missä paikoissa kilpailu järjestetään?

SKRIV.

11 **C** Vastaa tehtävän 11A ilmoitukseen ruotsiksi ja ilmoittaudu mukaan.

ÖVERSÄTT.

12 Pohdintaa perustulosta. Suomenna alleviivatut kohdat.

Idén med garanterad basinkomst är mycket lovande. Basinkomsten **1** har motiverats på två olika sätt. Å ena sidan **2** sägs det att basinkomsten ska göra det lättare för människor att ta emot arbete. Å andra sidan **3** påstås det att en basinkomst ska göra det lättare för människor att tacka nej till vissa jobb.

→ S-PASSIIVI s. 160

PÄIVÄN HYVÄ TYÖ DAGENS GODA GÄRNING

ajatella luovasti	**tänka** II **utanför ramarna**
antaa hyviä neuvoja	**ge** IV **goda råd**
ilahduttaa jotakuta	**glädja** IV **någon**
innostaa	**inspirera** I
kannustaa jotakuta	**uppmuntra** I, **sporra** I **någon**
kehua jotakuta	**berömma** II **någon**
keksiä jotakin kivaa	**hitta** I **på något kul**
keksiä ratkaisuja	**komma** IV **på lösningar (på något)**
kurkottaa tähtiin	**sikta** I **mot stjärnorna**
lohduttaa jotakuta	**trösta** I **någon**
olla jonkun käytettävissä	**ställa** II **upp för någon**
piristää jotakuta	**pigga** I **upp någon**
ratkaista ongelmia	**lösa** II **problem**
sanoa kohteliaisuuksia	**ge** IV **komplimanger**
unelmoida	**dagdrömma** II

JOBBA MED KOMPISEN.

13 Keskustele parisi kanssa, missä olette hyviä.
Keksi lisää vahvuuksia paristasi. Esimerkistä saat apua.

Vad är du bra på?

Jag är bra på att passa tider.

Jag är duktig på att hitta det positiva i det mesta.

Du är skicklig på att se logiken i saker.

SÖK PÅ NÄTET.

14 Työskennelkää kolmen hengen ryhmissä. Tutustukaa Stefan Einhornin kotisivuihin. Jokainen valitsee yhden kirjoista ja lukee sen takakannen tekstin ja siihen liittyvät kommentit. Esitelkää kirjat toisillenne ruotsiksi.

Böcker:
Vägar till visdom
Konsten att vara snäll
Medmänniskor

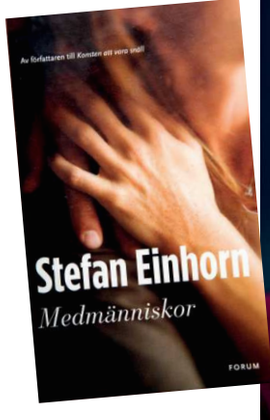

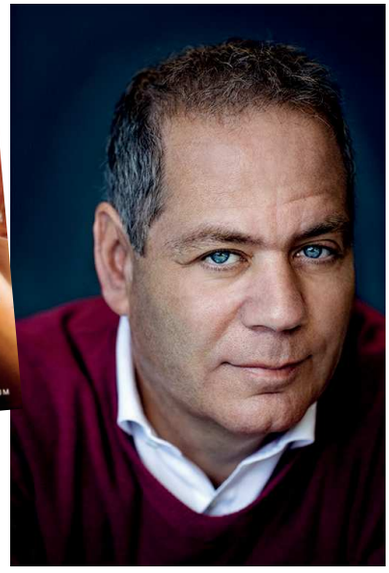

Profilen

Namn: Stefan Einhorn
– född i Stockholm
– läkare och författare
– professor vid Karolinska institutet

HYPPÄÄ ORAVANPYÖRÄSTÄ HOPPA AV EKORRHJULET

aika tehdä jotakin	**dags att göra något / dags för något**
antaa anteeksi	**förlåta** IV
elää omien odotustensa mukaan	**leva** II **upp till sina egna förväntningar**
elää tässä hetkessä	**leva** II **i nuet**
ennustaa tulevaisuutta	**spå** III **framtiden**
hankkia ystäviä	**skaffa** I **vänner**
hengittää sisään/ulos	**andas** I **in/ut**
hidastaa tahtia	**varva** I **ner**
hyvinvointi	**välbefinnande, -t** (psyykk.), **välmående, -t** (fyys.)
hyvinvointiyhteiskunta	**ett välfärdssamhälle** 4
jakaa (kokemuksiaan)	**dela** I **med sig (av sina erfarenheter)**
kiitollinen jostakin	**tacksam, -t, -ma för/över något**
levätä kunnolla	**vila** I **ut**
liikkua	**röra** I **(på) sig**
nukkua pitkään/kunnolla	**sova** IV **länge/ut**
onni	**lycka, -n**
palautua	**återhämta** I **sig**
pitää tauko	**ta** IV **en paus**
epätoivo	**förtvivlan, -**
pahoinvointi	**illabefinnande, -t** (psyykk.), **illamående, -t** (fyys.)
päästä eroon jostakin	**bli** IV **av med något**
stressata	**stressa** I
toivoton	**hopplös, -t, -a**
vaatimus	**ett krav** 5
välttää, vältellä	**undvika** IV

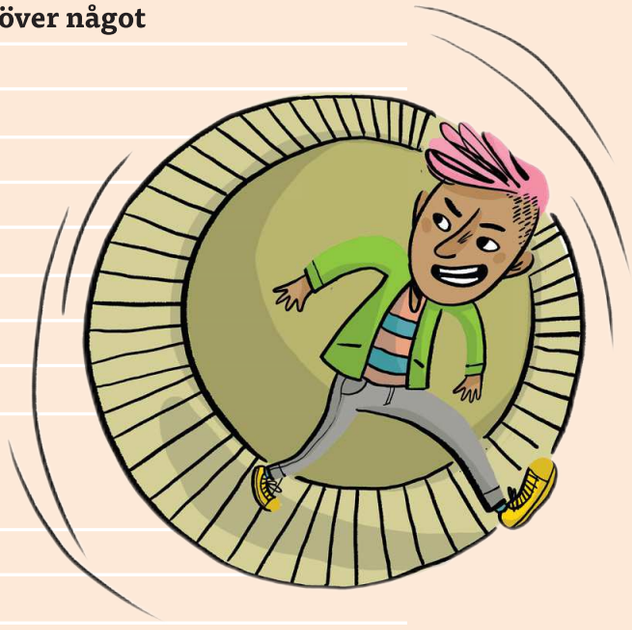

JOBBA MED KOMPISEN.

15 Kysy ja vastaa vuorotellen parisi kanssa ruotsiksi.

1 Hur återhämtar du dig?
2 Vad är du tacksam för?
3 Vad vill du bli av med?
4 Hur varvar du ner på lov och semestrar?
5 Vad gör du för att må bra?
6 Vilka saker stressar dig?

BRA att veta

TARTU TILAISUUTEEN

Ta chansen!

– **Vågar jag ta utmaningen?**	– Uskallanko ottaa haasteen vastaan?
– **Det klarar du galant!**	– Selviät siitä loistavasti!
– **Är jag tillräckligt begåvad i musik?**	– Olenko tarpeeksi lahjakas musiikissa?
– **Du är inte rädd för att uppträda.**	– Et pelkää esiintyä.
– **Tro på dig själv!**	– Usko itseesi!
– **Jag litar på dig.**	– Luotan sinuun.
– **Var dig själv!**	– Ole oma itsesi.
– **Du är modig.**	– Olet rohkea.
– **Du duger som du är.**	– Kelpaat sellaisena kuin olet.
– **Du ser vacker ut.**	– Näytät kauniilta.
– **Du har en härlig personlighet.**	– Olet upea persoona.
– **Ta reda på dina starka sidor.**	– Ota selville vahvuuksistasi.
– **Hur känner du dig innerst inne / inombords?**	– Mitä tunnet sisimmässäsi?
– **Det tar tid.**	– Se vie aikaa.
– **Ge inte upp!**	– Älä anna periksi.
– **Våga visa framfötterna!**	– Uskalla näyttää kyntesi.
– **Bra självförtroende hjälper till.**	– Hyvä itseluottamus on avuksi.
– **Bry dig inte om det!**	– Älä välitä siitä.
– **Strunta i det!**	– Anna olla!
– **Det löser sig.**	– Se selviää.
– **Allt ordnar sig nog.**	– Kaikki järjestyy kyllä.
– **Lita på din magkänsla.**	– Luota intuitioosi.
– **Ta chansen!**	– Tartu tilaisuuteen!

BEDÖM.

16 **A** Merkitse janalle kohta, kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat sinulle.

		–	+
1	karriär		
2	utseende		
3	kondition		
4	bilar/prylar		
5	inredning		
6	resor		
7	vänskap		
8	kärlek		
9	hälsa		
10	stämning		
11	fritidsintressen		
12	tolerans		
13	rättvisa		

JOBBA MED KOMPISEN.

16 **B** Keskustele parisi kanssa unelmista ja tavoitteista ruotsiksi. Miettikää yhdessä, miten voitte saavuttaa ne. Kannustakaa toisianne.
Bra att veta s. 154 on apuna.

1 Vad drömmer du om?
Vilka mål har du?

2 Hur kan du nå dina mål?
Vad måste du göra?

SKRIV.

16 **C** Kirjoita ylös tärkein asia, mitä haluat elämältä.

TITTA OCH SVARA.

17 **Katso Daniel Grillforsin video ja vastaa kysymyksiin.**

1. Mihin hän viittaa, kun hän käyttää sanoja *uppskatta*, *umgås* ja *morföräldrar*?
2. Mitä tulevaisuuden unelmia Danielilla on?
3. Mikä on hänen mottonsa nuorille pelaajille?

JOBBA MED KOMPISEN.

18 **Kuka on kannustanut tai innostanut sinua? Keskustele parisi kanssa ruotsiksi.**

1. Vem eller vilka har uppmuntrat dig mest i livet?
2. Vem eller vilka tror på dig?
3. Vem eller vilka inspirerar dig?
4. Vem borde sporra dig mera?
5. Vad för slags uppmuntran saknar du?

mamma pappa släktingar lärare
tränare studievägledare vänner
bekanta kompisar granne
rektor någon annan

LÄS OCH SVARA.

19 **Lue asiantuntijan neuvot, miten menestyä työelämässä. Valitse itsellesi sopiva tai sopivat.**

Expertens råd: Så blir du en zlatan på kontoret

1. Följ din inre kompass, och satsa på något du tycker är kul. Allt fler företag söker efter medarbetare som är passionerade kring vad de gör.
2. Fundera på om din hobby är något du kan jobba med i framtiden! Det är förstås lättare att brinna för något man är intresserad av.
3. Skaffa dig kontakter. Redan på gymnasiet går det att skapa ett kontaktnät genom olika diskussionsgrupper på internet eller via sajter som LinkedIn.
4. Bygg upp ditt eget varumärke. Att skapa en blogg eller sajt är enkla sätt att visa vad du är bra på. Att marknadsföra sig själv är centralt på framtidens arbetsmarknad.

LYSSNA OCH VÄLJ.

20

Kuuntele, mitä Joakim kertoo työstään.
Merkitse, ovatko väittämät oikein tai väärin.

	O	V
1 Joakim ansaitsi lisätienestejä ensimmäisellä pitkällä ulkomaanmatkalla valokuvaamalla lehtiin.	☐	☐
2 På Luffen -ohjelman ideana oli selviytyä 60 eurolla päivässä.	☐	☐
3 Joakim ei tunne olevansa lomalla reissuillaan.	☐	☐
4 Monissa maissa pitää olla poliisi paikalla kuvatessa.	☐	☐
5 Joakimin unelmamatkakohde on Tiibet.	☐	☐

SKRIV.

21

Kirjoita 50–70 sanan viesti filosofille tai mentorille ruotsiksi.

- kysy häneltä sinua askarruttavista asioista
- pohdi, miten saat kannustusta ja rohkeutta omiin valintoihisi

LYSSNA OCH SVARA.

22 Kuuntele, mitä Mari Saastamoinen kertoo työstään ja vastaa kysymyksiin.

Maris drömjobb hos speljätten

1 Kuinka kauan Marin opinnot kestivät?

2 Miten Mari sai harjoittelupaikan Dicestä?

3 Miksi armeija mainitaan?

4 Minkälaisista peleistä Mari pitää?

5 Mikä on parasta hänen työssään?

Mari Saastamoinen på Dices kontor i centrala Stockholm.

VÄLJ.

23 Kummasta on kyse, opiskelija- vai työelämästä?
Merkitse rastilla ja perustele parillesi valintasi.

Vad har studentlivet (S) och arbetslivet (A) att erbjuda?

		S	A
1	alltid välförberedd	☐	☐
2	vara sen	☐	☐
3	ordentlig lunch	☐	☐
4	spontanfesta	☐	☐
5	spendera halva inkomsten på kaffe	☐	☐
6	mjukisbyxor	☐	☐
7	dricka gratis kaffe	☐	☐
8	skräpmat och nudlar	☐	☐
9	noll koll	☐	☐
10	till sängs i tid	☐	☐
11	pröjsa	☐	☐
12	komma i tid	☐	☐
13	snåla	☐	☐
14	strikt klädkod	☐	☐

KNÄCK KODEN

S-passiivi

S-passiivia käytetään silloin, kun itse tekeminen on tärkeää, ei se kuka tekee. Sitä käytetään paljon otsikoissa, käyttöohjeissa ja säännöissä: etsitään, avataan ja säilytetään.

1 **Etsi s-passiivit.**

1	Spelfirmorna värderas till över 250 miljarder kronor.	*Pelifirmat arvioidaan yli 250 miljardin kruunun arvoisiksi.*
2	Det behövs fler företag i Finland.	*Suomeen tarvitaan enemmän yrityksiä.*
3	De ungas kreativitet uppskattas.	*Nuorten luovuutta arvostetaan.*
4	Entreprenörskap sägs vara inspirerande.	*Yrittäjyyden sanotaan olevan innostavaa.*

Menneet aikamuodot ja apuverbi + pääverbi

2 **A Vertaile, miten man-aktiivilauseesta muodostetaan s-passiivilause. Vastaa kysymyksiin.**

Man-aktiivilause	**S-passiivilause**
S P O Man sålde ishockeyspelaren i fjol. *Jääkiekkoilija myytiin viime vuonna.*	S P Ishockeyspelaren såldes i fjol.
S P O Man måste betala hela summan omedelbart. *Koko summa täytyi maksaa välittömästi.*	S P Hela summan måste betalas omedelbart.
S P O Man har rankat honom som årets bästa nykomling. *Hänet on rankattu vuoden parhaaksi tulokkaaksi.*	S P Han har rankats som årets bästa nykomling.

1 Mitä tapahtuu man-subjektille? _____

2 Mistä sanasta tulee s-passiivilauseen subjekti? _____

3 Laitetaanko s-tunnus apuverbiin vai pääverbiin? _____

2 B Muuta lauseet s-passiivilauseiksi.

1 Man arrangerade julmarknaden på torget.

_____

2 Man måste montera stånden på natten.

_____

3 Man har dekorerat allt på ett fint sätt.

_____

4 Man hade inte heller glömt barnen.

_____

Preesens

3 A Preesensmuodossa verbistä pitää joskus poistaa jotakin tai lisätä jotakin ennen s-kirjainta. Päättele säännöt.

	Aktiivilause	**S-passiivilause**
1	Man intervjuar tränaren. *Valmentajaa haastatellaan.*	Tränaren intervjuas.
2	Man väljer spelarna. *Pelaajat valitaan.*	Spelarna väljs.
3	Fansen läser intervjuerna. *Fanit lukevat haastattelut.*	Intervjuerna läses av fansen.
4	Man spår laget en lysande framtid. *Joukkueelle ennustetaan loistavaa tulevaisuutta.*	Laget spås en lysande framtid.
5	Man hyr ut spelare. *Pelaajia vuokrataan.*	Spelare hyrs ut.

Jos preesensin pääte on	s-passiivi
-ar: intervjuar	_____
-er: väljer	_____
-ser: läser	_____
-r: spår	_____
-(päätteetön) hyr	_____

3 B Muuta s-passiivilauseiksi.

1 Man levererar varorna gratis.

_____

2 Sänder man varorna utomlands?

_____

3 Man tar inga risker.

_____

4 Man gör inget skumt.

_____

5 Hur löser man problemet?

_____

Agentti ja det-subjekti

4 Jatka tutkailua ja vastaa kysymyksiin.

Aktiivilause

S P O
Fansen hade skickat gratulationer.
Fanit olivat lähettäneet onnitteluja.

S P
Man anser att sommarträning är viktigt.
Ollaan sitä mieltä, että kesäharjoittelu on tärkeää.

S-passiivilause

S P AGENTTI
Gratulationer hade skickats av fansen.

S P
Det anses att sommarträning är viktigt.

1 Miten tekijä ilmaistaa s-passiivilauseessa?

_____

2 Jos aktiivilauseessa ei ole tekemisen kohdetta, mikä on s-passiivilauseen subjekti?

_____

5 A Täydennä ruotsiksi vihjeiden mukaan. Käytä s-passiivia.

1 _____ att fritid är ytterst viktigt.

2 _____ att man kan dö av för mycket stress.

3 _____ för karoshi på japanska.

4 Där _____ fint att vara flitig.

1 Sanotaan
2 Väitetään
3 Sitä kutsutaan
4 pidetään

5 B Muuta lauseet s-passiivilauseiksi. Käytä agenttia tarvittaessa.

1 De anställda gör uppgifterna bäst.

höja II nostaa, korottaa

_____

2 Chefen borde höja lönerna.

_____

3 Någon tog min kaffemugg igår.

_____

4 Sekreteraren satte upp en lapp på dörren.

_____

6 Nuorilta kysyttiin liikeideoita. Täydennä s-passiivilla.

Kalle, 21 år

Företagen vill sälja sina produkter. Mitt förslag går ut på att produkter **1** _____ och fotona **2** _____ på nätet på företagens hemsida eller **3** _____ i deras broschyrer eller presentationer. Bilder av tårtor **4** _____ av bagerier för att visa att tårtorna kan **5** _____ av kunderna. Förresten, har du hört **6** _____ om kanelbullens dag?

1 plåta I
2 lägga IV ut
3 använda II
4 behöva II
5 beställa II
6 tala I

Kajsa, 20 år

Smink **7** _____ ofta på nätet nuförtiden. Sådant smink som inte kan **8** _____ tag på i Sverige borde börja **9** _____ hit. Smink **10** _____ hem via posten. Paketen är små och behöver inte **11** _____ av kunden utan de blir hemburna. Det enda negativa är att detta är så bekvämt att alla mina hyllor **12** _____ av ljuvliga burkar.

7 handla I
8 få IV
9 importera I
10 skicka I
11 hämta I
12 fylla II

7 Mitä kaikkea tehdään ennen yo-juhlia? Keskustele parisi kanssa. A aloittaa.

putsa I puhdistaa, pestä

A	B
1 Bullar, pajer och tårtor _____. **(täytyy leipoa)**	**1** Bullar, pajer och tårtor måste bakas.
2 Skor ska/måste/bör putsas.	**2** Skor _____. **(pitää puhdistaa)**
3 Hela lägenheten _____. **(saadaan siivota)**	**3** Hela lägenheten får städas.
4 Det behövs extra hjälp i köket.	**4** _____ extra hjälp i köket. **(Tarvitaan)**
5 Skumvin eller champagne _____ och _____ i kylen. **(ostetaan)** **(laitetaan)**	**5** Skumvin eller champagne köps och ställs/läggs i kylen.
6 Fönstren kan putsas/tvättas.	**6** Fönstren _____. **(voidaan pestä)**
7 _____ viktigt att alla klär upp sig. **(Pidetään)**	**7** Det anses viktigt att alla klär upp sig.
8 Det skaffas en fin servis eller minst några champagneglas.	**8** _____ en fin servis eller minst några champagneglas. **(Hankitaan)**
9 Studentmössan _____. **(ei saa unohtaa)**	**9** Studentmössan får inte glömmas.
10 Gratulationskortet skrivs vanligen i sista stund.	**10** Gratulationskortet _____ vanligen i sista stund. **(kirjoitetaan)**
11 Studentgåvan _____ för länge sedan. **(on tilattu)**	**11** Studentgåvan har beställts för länge sedan.
12 På festdagen behöver det bara köpas en ros.	**12** På festdagen _____ en ros. **(tarvitsee vain ostaa)**

8 Ilmoituksissa ja kuulutuksissa s-passiivi muodostetaan poikkeavasti preesensissä. Etsi ilmaukset.

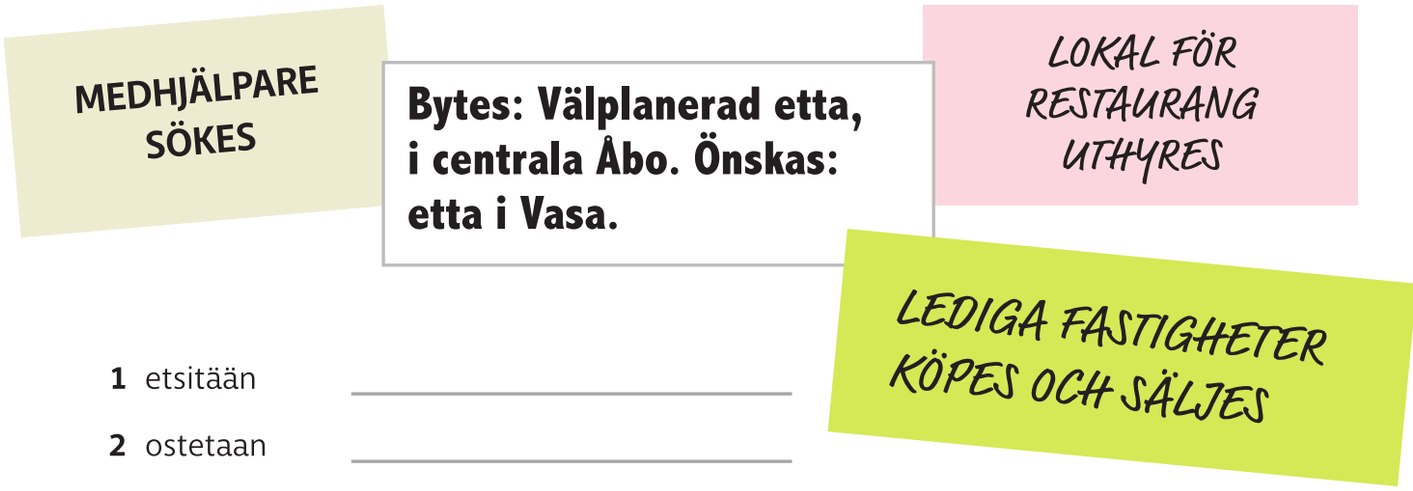

1 etsitään _____

2 ostetaan _____

2 myydään _____

4 vuokrataan _____

5 vaihdetaan _____

9 **A** Suomenna ohjeet.

Burkar

1 Öppnas här.

2 Omskakas. Serveras kyld.

Möbler

3 Vi står till tjänst när möbler behöver monteras.

4 Gamla möbler hämtas till återvinningscentralen.

Vandrarhem

5 Lakan ska alltid användas av hygieniska skäl.

6 Handdukar kan hyras på plats i receptionen.

Tvättråd

7 Kläder tvättas med liknande färger.

8 Jeans bör tvättas separat.

9 **B** Etsi lisää käyttöohjeita ja sääntöjä, joissa on käytetty s-passiivia.

10 Käännä lauseet. Käytä s-passiivia.

1 Aamiainen tarjoillaan toisessa kerroksessa.

2 Tarjotin oli haettu oven ulkopuolelta.

3 Väitettiin, että hotelli oli valittu vuoden hotelliksi.

4 Työntekijät tekevät tehtävät kunnolla.

5 Matkatavarat voidaan jättää vastaanottoon.

SUBSTANTIIVIT

YKSIKKÖ		MONIKKO		
epämääräinen	määräinen	epämääräinen	määräinen	
en skola 1	skola**n**	skol**or**	skol**orna**	*koulu*
en dag 2	dag**en**	dag**ar**	dag**arna**	*päivä*
en kurs 3 en sko 3	kurs**en** sko**n**	kurs**er** sko**r**	kurs**erna** sko**rna**	*kurssi* *kenkä*
ett häfte 4	häfte**t**	häfte**n**	häfte**na**	*vihko*
ett år 5	år**et**	år	år**en**	*vuosi*

VERBIT

	perusmuoto	preesens	imperfekti	perfekti pluskvamperfekti	
I	träffa	träff**ar**	träff**ade**	har/hade träff**at**	*tavata*
IIa	ringa höra	ring**er** hör	ring**de** hör**de**	har/hade ring**t** har/hade hör**t**	*soittaa* *kuulla*
IIb	resa	res**er**	res**te**	har/hade res**t**	*matkustaa*
III	bo	bo**r**	bo**dde**	har/hade bo**tt**	*asua*
IV	skriva göra veta	skriver gör vet	skrev gjorde visste	har/hade skriv**it** har/hade gjor**t** har/hade veta**t**	*kirjoittaa* *tehdä* *tietää*

EPÄSÄÄNNÖLLISET VERBIT

be	ber	bad	bett	*pyytää; rukoilla*
binda	binder	band	bundit	*sitoa*
bita	biter	bet	bitit	*purra*
bjuda	bjuder	bjöd	bjudit	*tarjota; kutsua*
erbjuda	erbjuder	erbjöd	erbjudit	*tarjota*
inbjuda	inbjuder	inbjöd	inbjudit	*kutsua*
bli	blir	blev	blivit	*tulla joksikin*
bli av med	blir av med	blev av med	blivit av med	*päästä eroon jostakin*
brinna	brinner	brann	brunnit	*palaa*
bryta	bryter	bröt	brutit	*murtaa, katkaista*
avbryta	avbryter	avbröt	avbrutit	*keskeyttää*
bära	bär	bar	burit	*kantaa*
dra	drar	drog	dragit	*vetää*
dricka	dricker	drack	druckit	*juoda*
driva	driver	drev	drivit	*pilailla; johtaa (yritystä)*
bedriva	bedriver	bedrev	bedrivit	*harjoittaa (toimintaa)*
duga	duger	dög/dugde	dugt	*kelvata*
dö	dör	dog	dött	*kuolla*
falla	faller	föll	fallit	*pudota; kaatua*
fara	far	for	farit	*lähteä, mennä*
finna	finner	fann	funnit	*löytää*
befinna sig	befinner sig	befann sig	befunnit sig	*olla, oleskella*
finnas	finns	fanns	funnits	*olla olemassa*
flyga	flyger	flög	flugit	*lentää*
flyta	flyter	flöt	flutit	*sujua, kellua*
frysa	fryser	frös	frusit	*jäätyä; pakastaa; palella*
få	får	fick	fått	*saada*
ge	ger	gav	gett	*antaa*
ge upp	ger upp	gav upp	gett upp	*antaa periksi*
glädja	gläder	gladde	glatt	*ilahduttaa*
gråta	gråter	grät	gråtit	*itkeä*

gå	går	gick	gått	*mennä, kävellä; lähteä*
gå ihop	går ihop	gick ihop	gått ihop	*sopia yhteen*
utgå / gå ut	utgår / går ut	utgick / gick ut	utgått / gått ut	*lähteä jostakin (näkemyksestä)*
göra	gör	gjorde	gjort	*tehdä*
göra bort sig	gör bort sig	gjorde bort sig	gjort bort sig	*mokata*
ha	har	hade	haft	*olla, omistaa*
hinna	hinner	hann	hunnit	*ehtiä*
hugga	hugger	högg	huggit	*hakata*
hålla	håller	höll	hållit	*pitää, pidellä*
hålla på	håller på	höll på	hållit på	*tehdä parhaillaan; harrastaa*
knyta	knyter	knöt	knutit	*solmia*
komma	kommer	kom	kommit	*tulla*
komma ihåg	kommer ihåg	kom ihåg	kommit ihåg	*muistaa*
komma på	kommer på	kom på	kommit på	*keksiä, saada ajatus*
komma överens	kommer överens	kom överens	kommit överens	*tulla toimeen*
återkomma	återkommer	återkom	återkommit	*palata asiaan*
kunna	kan	kunde	kunnat	*osata; voida, pystyä*
le	ler	log	lett	*hymyillä*
lida	lider	led	lidit	*kärsiä*
ligga	ligger	låg	legat	*maata; olla; sijaita*
ljuga	ljuger	ljög	ljugit	*valehdella*
låta	låter	lät	låtit	*antaa, sallia; kuulostaa*
förlåta	förlåter	förlät	förlåtit	*antaa jollekulle anteeksi*
tillåta	tillåter	tillät	tillåtit	*antaa lupa, sallia*
lägga	lägger	lade	lagt	*laittaa, panna*
avlägga	avlägger	avlade	avlagt	*suorittaa (esim. tutkinto)*
kartlägga	kartlägger	kartlade	kartlagt	*kartoittaa*
lägga ned	lägger ned	lade ned	lagt ned	*lakkauttaa*
lägga ut	lägger ut	lade ut	lagt ut	*julkaista (netissä)*
njuta	njuter	njöt	njutit	*nauttia*
rida	rider	red	ridit	*ratsastaa*
riva	river	rev	rivit	*repiä*

se	ser	såg	sett	*nähdä*
anse	anser	ansåg	ansett	*olla jotakin mieltä*
se ut	ser ut	såg ut	sett ut	*näyttää joltakin*
sitta	sitter	satt	suttit	*istua*
sjunga	sjunger	sjöng	sjungit	*laulaa*
skjuta	skjuter	sköt	skjutit	*ampua; työntää*
skrika	skriker	skrek	skrikit	*huutaa, kiljua*
skriva	skriver	skrev	skrivit	*kirjoittaa*
skryta	skryter	skröt	skrutit	*kehuskella*
slå	slår	slog	slagit	*lyödä*
föreslå	föreslår	föreslog	föreslagit	*ehdottaa*
sova	sover	sov	sovit	*nukkua*
springa	springer	sprang	sprungit	*juosta*
sticka ut	sticker ut	stack ut	stuckit ut	*pistää esiin*
stiga	stiger	steg	stigit	*astua; nousta*
stjäla	stjäl	stal	stulit	*varastaa*
stryka	stryker	strök	strukit	*silittää*
understryka	understryker	underströk	understrukit	*painottaa, korostaa*
stå	står	stod	stått	*seisoa*
förstå	förstår	förstod	förstått	*ymmärtää*
påstå	påstår	påstod	påstått	*väittää*
uppstå	uppstår	uppstod	uppstått	*saada alkunsa, syntyä*
suga	suger	sög	sugit	*imeä*
säga	säger	sade	sagt	*sanoa*
säga upp	säger upp	sade upp	sagt upp	*irtisanoa*
säga upp sig	säger upp sig	sade upp sig	sagt upp sig	*irtisanoutua*
sälja	säljer	sålde	sålt	*myydä*
sälja slut	säljer slut	sålde slut	sålt slut	*myydä loppuun*
sätta	sätter	satte	satt	*asettaa, laittaa*
ersätta	ersätter	ersatte	ersatt	*korvata*
fortsätta	fortsätter	fortsatte	fortsatt	*jatkaa*
sätta upp	sätter upp	satte upp	satt upp	*kiinnittää*
översätta	översätter	översatte	översatt	*kääntää (toiselle kielelle)*

ta	tar	tog	tagit	*ottaa; kestää (ajasta)*
delta	deltar	deltog	deltagit	*ottaa osaa, osallistua*
ta ställning	tar ställning	tog ställning	tagit ställning	*ottaa kantaa*
ta upp	tar upp	tog upp	tagit upp	*ottaa esille; nostaa ylös*
våldta	våldtar	våldtog	våldtagit	*raiskata*
umgås	umgås	umgicks	umgåtts	*seurustella, viettää aikaa*
vara	är	var	varit	*olla*
veta	vet	visste	vetat	*tietää*
vika	viker	vek	vikit	*taittaa, taitella*
undvika	undviker	undvek	undvikit	*välttää, vältellä*
vilja	vill	ville	velat	*haluta, tahtoa*
vinna	vinner	vann	vunnit	*voittaa*
återvinna	återvinner	återvann	återvunnit	*kierrättää*
välja	väljer	valde	valt	*valita*
äta	äter	åt	ätit	*syödä*

Precis-sarjassa **vahvat verbit** esitellään **epäsäännölliset verbit** -otsikon alla.
Sekä vahvojen että epäsäännöllisten verbien taivutusluokka on *Precis*-sarjassa IV.

SANALUOKKIA

Substantiivit

- viittaavat mm. ihmisiin, esineisiin tai asioihin — *en flicka 1; ett hus 5; musik, -en*
- ovat *en*- tai *ett*-sukuisia
- jaetaan viiteen taivutusluokkaan eli deklinaatioon (1, 2, 3, 4, 5)
- myös erisnimet ovat substantiiveja — *Ida, Stockholm, Norge*

Verbit

- ilmaisevat tekemistä, tapahtumista ja olemista — *spela I; hända II; finnas IV*
- jaetaan neljään taivutusluokkaan eli konjugaatioon (I, II, III, IV)
- taipuvat eri aikamuodoissa (preesens, imperfekti, perfekti, pluskvamperfekti)

Adjektiivit

- vastaavat kysymykseen *millainen*?
- kuvaavat ihmisiä, esineitä tai asioita
- taipuvat yleensä kolmessa muodossa — *fin, fint, fina*
- osa adjektiiveista ei taivu — *kul*, *bra*, *spännande*

Adverbit

– ilmaisevat mm.

aikaa	*idag*	*tänään*
paikkaa	*här*	*täällä*
tapaa	*fint*	*hienosti*
kieltoa	*inte*	*ei*
määrää	*mycket*	*paljon*
astetta	*väldigt*	*valtavan*
todennäköisyyttä	*säkert*	*varmasti*

Pronominit

– käytetään mm. substantiivien asemasta

– pronomineja ovat mm.

persoonapronominit	*jag, du*
omistuspronominit	*min, din*
kysyvät pronominit	*vilken, hurdan*
osoittavat pronominit	*den här, de där*

Prepositiot

– pikkusanoja — *av, för, med, på, till, mot*

– vastaavat usein suomen sijamuotoja — *talo**ssa** = **i** huset*

– liittyvät mm. adjektiiviin, substantiiviin tai verbiin — *Alla var **vänliga mot** mig.*

LAUSEENJÄSENIÄ

Subjekti

– ilmaisee lauseen tekijän, toimijan tai olijan — *jag, Axel, huset*

– voi koostua useasta sanasta — ***Min kusin*** *har rest till Vasa.*

Predikaatti

– on aina verbi

– ilmaisee tekemistä, olemista ja tapahtumista

– voi olla moniosainen — *Jonas* ***har rest*** *till Köpenhamn.*

Liikkuva määre

– lyhyt adverbi, joka ilmaisee mm.

kieltoa	*inte (ei), aldrig (ei koskaan)*
epämääräistä aikaa	*ofta (usein), alltid (aina)*
todennäköisyyttä	*kanske (ehkä), troligen (luultavasti)*
suhtautumista	*tyvärr (valitettavasti), lyckligtvis (onneksi)*

Objekti

– ilmaisee tekemisen kohteen — *Jag köpte* ***en ny hjälm*** *igår.*

Konjunktiot

– liittävät lauseita toisiinsa

– rinnastuskonjunktiot yhdistävät päälauseita
men (mutta), för (sillä), och (ja), utan (vaan)
Kalle tycker om fotboll
men *han spelar inte själv.*

– alistuskonjunktiot yhdistävät pää- ja sivulauseen
att (että), om (jos)
Han blir jätteglad
om *BIS vinner matchen.*

Kannen kuva

Stephen Simpson/Getty Images

Valokuvien oikeudet

6 Mostphotos
7 Maskot/Getty Images
9 Tero Sivula/Rodeo
10 Anita Kokkila/Sanoma Pro Oy
11 Hanna Anttila/Sanoma Pro Oy
16 Björn Andren/Matton Collection/Corbis/ All Over Press
20 Petri Jauhiainen/Kuvatoimisto Vastavalo
21 Getty Images
22 Fotolia
24 Kerttu Penttilä/Sanoma Pro Oy
29 Shutterstock
30 Thomas M. Barwick INC/Getty Images
32 Hoxton/Getty Images
46 Uppsala universitet
47 Emmi Korhonen/Sanoma Pro Oy
48 Martin Appel
49 Mostphotos
57 Ove Nordström, OJN Data AB/Mostphotos
63 Martin Appel
64 Maskot/Getty Images
68 Shutterstock
73 Shutterstock
76 Cultura RF/Getty Images
81 Viking Line
82 Viking Line
83 ylh. Emmi Korhonen/Sanoma Pro Oy
84 alh. Lumon Oy
86 Maskot/Getty Images
96 Tero Suutari
98 Emmi Korhonen/Sanoma Pro Oy
99 Jean-Philippe Wallet/Fotolia
101 Marie Linner / Shutterstock
103 Andrey Armyagov/Mostphotos
108 Maskot/Getty Images
109 Jenna Ruisaho
110 Katja Johansson
115 Maskot/Getty Images
116 Emmi Korhonen/Sanoma Pro Oy
117 Jenna Ruisaho
118 Tuija Tiala
129 Siri Koskela
133 Tuija Tiala
139 Tuija Tiala
140 Shutterstock
141 Emmi Korhonen/Sanoma Pro Oy
142 Cultura RF/Getty Images
146 Emmi Korhonen/Sanoma Pro Oy
147 Fotolia
149 Peter Cade/Getty Images
151 Sallamari Keskinen
152 vas. Anita Kokkila/Sanoma Pro Oy
152 oik. Thron Ullberg/Forum Bokförlag
156 Emmi Korhonen/Sanoma Pro Oy
157 Shutterstock
158 Martin Appel
163 Colin Anderson/ Photographer's Choice/ Getty Images
167 Shutterstock

Välkommen till Norden

DANMARK

Antal invånare: 5,7 miljoner
Yta: 43 561 km^2
Huvudstad: Köpenhamn
Andra stora städer: Århus, Odense, Ålborg
Näringsliv: energi, läkemedel, jordbruk, transport
Nationaldag: 5 juni
Nationalsång: Der er et yndigt land
Officiellt språk: danska

FINLAND

Antal invånare: 5,5 miljoner
Yta: 338 430 km^2
Huvudstad: Helsingfors
Andra stora städer: Esbo, Tammerfors, Vanda
Näringsliv: skog, teknik och metallindustri
Nationaldag: 6 december
Nationalsång: Vårt land/Maamme
Officiella språk: finska och svenska

ISLAND

Antal invånare: 300 000
Yta: 103 492 km^2
Huvudstad: Reykjavik
Andra stora städer: Kópavogurm, Hafnarfjörður, Akureyri
Näringsliv: fiske, metall, turism
Nationaldag: 17 juni
Nationalsång: Lofsöngur
Officiella språk: isländska

NORGE

Antal invånare: 5,2 miljoner
Yta: 323 771 km^2
Huvudstad: Oslo
Andra stora städer: Bergen, Stavanger, Trondheim
Näringsliv: olja/gas, metall, sjöfart
Nationaldag: 17 maj
Nationalsång: Ja, vi elsker dette landet
Officiella språk: norska

SVERIGE

Antal invånare: 9,7 miljoner
Yta: 447 435 km^2
Huvudstad: Stockholm
Andra stora städer: Göteborg, Malmö, Uppsala
Näringsliv: elektronik, maskiner, bilar
Nationaldag: 6 juni
Nationalsång: Du gamla, du fria
Officiella språk: svenska

Kysymyssanat

Vilken?	*Mikä?*	Vad för en?	*Mikä?*	Hur?	*Kuinka? Miten? Millainen?*
Vilket?	*Mikä?*	Vad för ett?	*Mikä?*	Hurdan?	*Millainen?*
Vilka?	*Mitkä?*	Vad för?	*Mitkä?*	Hurdant?	*Millainen?*
				Hurdana?	*Millaisia?*
Vad?	*Mikä? Mitä?*	När?	*Milloin?*		
Varför?	*Miksi?*	Var?	*Missä?*		
Vem?	*Kuka?*	Vart?	*Mihin? Minne?*		
Vems?	*Kenen?*	Varifrån?	*Mistä?*		

Välimerkit

.	punkt	?	frågetecken	!	utropstecken
:	kolon	;	semikolon	,	komma(tecken)
–	tankstreck	( )	parentes	´	accenttecken
’	apostrof	@	snabel-a	*	asterisk
-	bindestreck	”	citattecken	§	paragraftecken
/	snedstreck	_	understreck		

8–10 elever	åttatill tio
4.5 miljoner	fyrakomma fem
(två)	inom parentes
ami.eric@smail.com	ami-punkt-eric-snabel-a-smail-punkt-com
www.svenska.fi/hjälp	www-punkt-svenska-punkt-fi-snedstreck-hjälp